Qd dr indote
cē ꝑ ꝓ multi
er uleima.

tamen ⁊ mulier ultima ⁊ eius solidi. pre
ferrur mulieri prime. ⁊ ei solidi. pueri sint
adhuc ceteri. ⁊ cetera quia mulier
ultima ⁊ illi pueri. ex illo matrimonio pro
creati rel illas ꝓhibenturꝰ ponere pcē. ⁊ ut
ut indicie. vt. c. qu potiores. aut. sq
dem. Sane donatio ꝑ nupt. ⁊ pnu
legata no admittur. hic tacitam ꝓtecta
donea. ut. ⁊ filio tempore ⁊ fur. Pre
ter quia creditoribus nullis uendit ⁊ al
iq possessio lōg debtoꝝ alienatio
tōg. in fraude revocatio datur. de hoc re
uocandis agamus. Vocamus itaq que
sint actones revocatorie. quibus cōtrahit
ingdem. inquantum. ⁊ quales sint. ⁊ qn
to tempore dur. Tres sunt actōes re
uocatorie que creditoribus competunt
fauori pauliani. infactum. Fauo
ri tam datur. ⁊ petitoris sic. ⁊ aliqui ab
ubiberi infauorem patroni alienatum
nunt. Datur aut fauori creditoꝝ ad
revocandi corpora ⁊ iura. Pauliani di
tur. ad revocandi corpora. Infactum
proprie dicitur. dum. Vnum quidam
in aliquo ponitur pro infactum. ⁊ infac
tum pro pauliani. Datur aut hec
tres creditoribus. ⁊ debitoribus eorum
bōi uno. vt. ff. e. l. i. Datur aut
tm si creditores ipsa ꝑ fuerit fraudati ⁊
fraudis inscii. Datur aut eo
qui a fraudatore. i. debitore accepit
sane a fraudatore ingratis revocatoris
non intendit. quia se aperitis. optim
uirus exulat. oblitum medicinar. sicut
medicus dicit. ut alia inuenire ñ valet
aere infactum quemcē. ⁊ mentire de
tineretur. ⁊ quicq habuit alco. aufere
usq. ad vicialū ⁊ petit. Petit pretor in
hoc casu emolumentum restitutionis. ⁊ pe
nam. vt. ff. e. l. vi. restituitur autem
lucratiuus accptor. ⁊ signiꝰ. vt. e. e. l. i
quoniam. ⁊ si accepit ordinem. que dos infau
re creditoris contingo est. vt. ff. e. l. i. Pro
dit. ut. Siam. Ex libero patrimonio. si
fraudem patroni totem instituit. vt. e. si
quo infraudem patroni totem instituit. vt
ff. si quid inf. patroni. l. Accptor non
gratuitus. ut emptor. nonsuis obuenere
si dum tratat consaui. ⁊ fraudis patriq
vt. ff. e. l. dit pretor. Si ⁊ neq pretor de
bit. nonante bonu possedi. ⁊ posteri qui
tio deb precipe. timebit iudicii. vt. ff.
e. l. qu am. Permisi debitorem fugi
entem spoliauit. vt. ff. e. l. dit pre
tor. Si debitorem. Revocantur a
ri infraudem creditoꝝ alienate. vt iudi
te pignorate. Revocantur ri ante di
em tradit. Nam pretor fraudem intelli
git intempore. vt. ff. e. l. omis. Re
ocantur ⁊ pignora remissa. omissane. vt
ff. e. l. pignus. Revocantur ⁊ accep
tilationes. Revocantur ⁊ libertates tamē
relicte quamquam ex consalio ⁊ eiusdem. vt
ff. e. l. Siquis. Si ⁊ siquis tumopi ad
iudicium nonuerit. ut iterum nouiter pe
atur. vt ad debitore no petit. ut tep

ubertur. aut ⁊ iusum. ut aliam fructus amit
tit. ut aliquo freit ut celiat bne. quo bny. pu
tem suam. ut ⁊ pignus suum pro delicto hunc
usue suu. ut alienationem suam alienauit. ⁊
sino lucretur. hic posit no annuenetur. vt. ff.
e. l. iii. mq. v. vi. Revocatur aut quequid
alienatum est. sicut p quēdam mosh constantem
no modicum fiert p quēdam donationis consue in
ostiose. ut sicut p cautisum. Datur aut hec
actōes post bonum possessionem. ⁊ iudicium en
nisi patuit ex bis creditores non pos
se duuti. In summa illud sacrum est
quia emptori consio cum abeo fit revocatio. no
instituetur pretium. nisi ⁊ to ipsi ad hue ex ty
inoni debitoris. vt. ff. e. l. Ex bis. Sut
aut agones ille pretorie pscales. vt. ff. e. l. vi.
vi. a. Et annue ⁊ p eas fingitur exequitate
⁊ ei no ce tractatum quod tractatum ē. p pub
licanum nonē ablicaptum q. ablicaptum est
ꝑ ursaldiū. ē. vt in instit. d actibus.
Explicit liber. vii. Incipit de inductis...

Sicut

Omisimus. Nē insanus qualis s.

Alibus superioribus explicatum est qua
liter unc auli agitur. Hunc aut re
cantus. quem dominodum unc pretorio
contentatur. vt alic. dissertumus qua
liter de pipprietate possessionis ceteris.
Ecqua de possessionis precipue pinctica
colligitur. de inductis dicamus. ⁊ pri
pue ideo dicerem. quia ⁊ unc auli pri
conditione inbiri possessio adquirit. ⁊
petitur. vt. ff. d condic. iii. l. xv. Si ē
bitione ex. l. v. ⁊ c. locati. Siquis. ⁊ ff.
d tri. iii. l. vii. ⁊ c. ex libris sabinianus.
Vocamus igi unc dicantur inductia
quot olim erant inductia. Inductia
est prohibere. siqd inductia prohibitoria. pe
cantur inductia. ⁊ fit quia certa inductia
uocantur inductia. pinctia ⁊ alia. Alia
fio sive echrimologia. ⁊ dicantur inductia
si inducuos dicam. vt. in stic. e. Erat
olim inductia formata. ⁊ concepta. ⁊ solem
nia uerba quibus pretor inducebat aliqd
nonficri. Nunc quia solemnia
uerba inducendi unc adinstar inductioꝝ
resagitur. p aaretū infactū subiacentia
in locum inductioꝝ olim. vt. c. ⁊ d. aedilibus
empti. l. ff. c. quoꝝ bonoꝝ. l. ii. C. iii. ii
l. Stde. ⁊ instit. e. Sed. Causaque pin
tcha tractantur. ⁊ de uno simili. ⁊ de aliud si
mile pretcludum est. Ear. l. arboris u
nam tu inducies subiecitur. ⁊ cue domus in
tantur: ut exercitur utile potis agere.
hic prior. inde incasu hec aut inducitur. ad
instar inductioꝝ. ⁊ sic agitur ubi arbor
alieni. agr ut domum que impetraret. ne
nocat. vt. c. e. l. i. Inductioꝝ diuisio
multiplex est. cue it inductia alia pertinent
de rebus humis. ut nequid fiat. p pum inio
assacris. sanctis. religiosis. ⁊ si factum fuit de
stituitur. alia redduntur de rebus humanis.
Temporum alia redduntur de rebus que ut
luis sunt inductioꝝ dominii. ut pecuniarii
suo primi utile. sicut de libris hoib. exibedi.

Qd aco inmdat ꝑ loci inductioꝝ. qm
multiplex fit inductioꝝ diuisio. ⁊ que
⁊ qualiter inductia.

P iubebat aliquid fi.

Fudamta

alia de his que sunt hominum solum tantum
usum. ut neque fiat in locis publicis. flumi
nibus publicis. ⁊ si factum fuerit restitu
tur. alia interdicta proponuntur. de his que
sunt usufructus ratione hominum ⁊ usum
horum. alia pertinent ad ministrationem. utrorum
bonorum. ut ad sustentationem. utrorum legati
orum. ¶ Interdictorum. ergo alia sunt prohibitoria ut
tuendi officii quod homo ex humanitate debet
hominibus. ut libis hominibus exhibendis. ut sunt prohibi
ta sui uris tuendi causa. ut de filius exhibendis
⁊ reducendis. ut sunt prohibita gratia rei familiaris
horum ut sunt adipiscendi possessionis. utrorum
bonorum quorum legatorum. filiorum. ut sunt reti
nendi possessionis. ut uti possidetis ⁊ utrubi. ut
sunt recuperandi possessionis. ut interdicta uni
uersa de pecunia. ¶ Item interdictorum. ut sunt pro
hibitoria. ut exhibitoria. ut de libis exhibendis. ut
restitutoria. ut uni in. ¶ Item interdictorum. ut
sunt duplicia inquibus utrique reus utique actor est.
ut uti possidetis ⁊ utrubi. ut sunt simplicia. ⁊c.
Item interdictorum. ut conceditur inspectis
ut uti possidetis. ut inspectum ut uni in.
Item interdictorum. ut sunt annalia ut uni in ex
tractione. qui possidere non occupauit. ut sunt
perpetua. ut de libero homine exhibendo. ¶ Je
interdictorum quedam res decisionem. id est
preceptis causam continent. ut presentem it
dicta possessionis. de interdictis. recuperandi. recuperandi. vt ff. e. l. 1. ¶ Nunc videamus que
⁊ quot sunt interdicta. tam publica. ⁊ quam de
plo competentia quam priuata. ⁊c. ⁊c. ⁊c.
vii. sunt interdicta publica. ¶ Interdictum pluvio
homine exhibendo de hoc solo tractatur modo
ac. ¶ Interdictum nequid fiat in loco sacro. ¶ In
dum nequid fiat in loco. ¶ Interdictum nequid
fiat in loco. pu. ut interdicto. ut in campo
martio. ut in. pu. ⁊ de ea re facienda. ¶ In
dictum nequid fiat in flumine. ut in ripa flu
minis. ut aliter aqua fluat quam ⁊ con estate
fluerent. ⁊ aqua fiat. ad ripa. ⁊ ripa. in pedio
cum in modo accidentia. ¶ Interdictum. in
in. ut in flumine. pu. lacus. fossa publica. stag
pu. nauigare non licet. ¶ Fore aquae. pu.
interdictum est ut liceat reficere. cloacas. pu. lic
cum reficere. cloacam magistratum pun
capaliter puniat. vt ff. de cloacis. l. 1. ⁊ vt
virginum. ⁊ viii. sunt interdicta priuata. ¶ Vnum
est de mortuo inferendo. de hoc solo agitur. in
ff. uerbis. ¶ Nouem sunt priuata de quibus
tractatur habetur in modice. ¶ Interdictum
quorum bonorum. quorum legatorum. Vnde in. vel pos
sidetis. de libis exhibendis. Aliud interdictum
de pecunia. xvii. sunt. in ff. nouis. ¶ Hoc in
dictum ne uis fiat ei qui in possessione. nullus est. In
dictum de lacu. p. fluendo. quod datur ei. qui
lacu. p. conduxerit. ⁊ ei binti ⁊ loca. ¶ Interdictum
de superficiebus. q. datur ei qui aedificauit solum
ut ibi habet superficies. ultra lustrum. vt ff. de
superfi. l. 1. ¶ Interdictum de arbore. aliqua priuata
q. datur ei qui usus est. p. xx. pedes retro. non
in. non clam. non precario. licet post interdictum
vt ff. de arbore. l. 1. 2. ¶ Decem sunt
pi. aut priuata. pe q. recte tractantur est
superfluente lacu deliceo. vt ff. de fluminibus
l. 11. ¶ Interdictum uni in de aqua cotidiana et
estiua. quod datur ei qui de alieno fundo aut
aquam. ⁊ ad. t. non in non clam. non pre
cario. ¶ Interdictum de ruinis faciendis. in fonteria
infest hominum mores rebus quam tuendi
quippe suos licet reficere. usus aque inferetur.
⁊ homines sui necarentur. aut non infecto in
uere. licet aedificatione ut ut aliquid de
ambulantur. vt ff. de ruinis. l. vii. ¶ In
dictum de fonte. q. ceritur qui aqua. dum
hic amio. nec clam. nec precario. de alius
fonte lacu puteo piscina fossa stagno non
de aeterna. vt ff. de fonte. ¶ Interdictum
de cloaca. quod datur ei qui prohibetur
purgare reficere cloacam sui. Quippe
rotum pestilens ⁊ tanta hominum mu
tatur in mundicia cloacarum. Nam sicut
dicunt est. cloaca. pu. purgatio. ⁊
refectio aquarum. p. principalis spe
ctat. ¶ Item interdictum q. in aut cla.
quod datur ei manus solo se prohibere
quo modo lib. opus fecit. ¶ Item in
dictum quod clam. datur ei manus solo se ce
lato opus factum sit aliquo questima
re debuit sibi contra illam futuram
Ne si remunerauit. ⁊ alte fec qui venit
tuam ne melioris conditionis sint sui
quam prius. vt ff. e. l. iii. 2. ¶ In
interdictum de arboribus decisis. quod da
tur lucanus agri communis pendent
arbores alienas. ut uino sit inclinata. ⁊
si arbor iniuriose immissa. In primo anni
nonstu prius arbor. ⁊ suscidetur. si. xv
pedes supra terram. si supra commun
impendat. prius suscidi debet. ¶ Item
interdictum de glandae legendi. quod datur ei
cuius glans infundum alicuius cadit.
aut aquaque. i. sigilans retro die legere
exportare non licet. ¶ Item in
dictum de mugitudo. qd datur inquilino.
ut pecus illic cum rebus suis de habitare
posit ingrate. si eum locatio sufficerit.
⁊ de pensione ⁊ de tempore siquod in
tempo conducta redit. ⁊ gratuito inquilino datur. ⁊ colono non datur. si. ab
extraordinem iniuriosos. ut subuenit.
si ulit non dico ingrate. si colonarum
possessionem post tempus constitutum
exactumque uelit delinquere. vt ff. de
inquilino. l. 1. ¶ Item interdictum urbi.
quod datur his quorum possessio mobili
um contendunt. ¶ Item interdictum
de opis nouo nunciatione. quod datur ei
qui prohibetur edificare postquam sui
redit. ut edificio si non laesit. vt ff. de
opis. nu. l. ¶ Pretor ait. ¶ Item in
dictum quo tutoris creditor pupillo re
tinetur. si cum fraudis consilio pecunia
pupilli debitor. ¶ Si ut restituo fraudatorium
interdicto tenetur. qui fraude pecunia
pupilli accedere emit qui non sit solutus
to. vt. e. si. interdicto. pignoris. l. 1. ⁊ vt.
huius interdicti ultimi. i. fraudatorii
nusquam scriptum habetur. nusquam tam
tus. nusquam rubrica legitur. ¶ Insu
ma illud sciendum quia interdictis ex

ut interdicta de locis sacris. pu. ⁊ de libis hominis exhibendis. alia possessionis et optuo.

Interdictum nequid fiat in loco religioso.

Interdum nequid fiat in flumine. ⁊ ripam quo pensus nauigetur.

de libis exhibendis. de libis deducendis. alia interdicta pium de quibus quoq. ag.

vt ut possideas

de glandae

exquo uiciata fuerunt, nō ex retro fuerunt uenuinē. ⁊ fructus possessoris, quos per-
pe potuit. vt ff. e. l. ¶ Iudicium. ⁊ c. vii. in. i. fide. ¶ Item si questio pro petitione
quaq; mouetur. aim causa possessionis pia
tendis agitur. possessionis questio est. ter-
minandis. utrū agitur quis debeat posse-
sor. ec. ideo quia ueluti est de possessione, p
tinonē erigantur de proprietate. uel ire se-
quentur. vt. c. e. l. ¶ Inanitas. Illud notandū
est. quod qua. vii. ⁊ viii. forte hoc uitiche
ta publica. xxvii. priuata. d ducentis uitiche
tis deb. intelligi. sepe enim sub ducentis uit
dicetis uitichetis plura utilia. uitichum duo
uitichum ta disposita uisiuntur. vt. ff. de
pis. no. nū. ff. neque in lacu publico. ff.
neque in flumine. ff. de aqua co. ⁊ estua.
Ideo ita ut de uitichetis gliatiter. ¶ Hunc audiamus
p quaram spes. ⁊ qua uitichum quod de
uniuersitate proponitur. utiq; bono nō ⁊
ipsis solum dignius est. quamcaque d sin
gulis interdicitur. uitichum quod bono
rum audetur unde. inquem inquantū
quanto tempore. ⁊ quo differtur abbrich
tatis petitione. diuectum quaq;. bo. pos. o
petit. i. probide iure cuiu extestamento
⁊ abintestato. ¶ Dinguitur utiq; dū ex
ar in possitente: sine. t. i. probide. ut pp
sesore. ¶ Venuit in hoc uitichetis ⁊ pe
tuntur hoc interdicto tanquam ⁊ qua
uiuli sola principalia corpora ⁊ fructus ea
porum. ex uitichetis echeci ⁊ ois corpora
defuncti cum moreretur fuerunt sine
uiue domini ⁊ pos. pitt iure possessionis
salum. ¶ Hoc tamen nisi que petuntur
corpora usucapta pirseptaue inuenuē
pura. ideo qui possidebat uitichetis probide
g. bona. f. ¶ Si non usucapti corpora
intelligi posse peti. si constet defuncti cū
moreretur fuisse. ut si probetur. p
babiliter. quid g. sui qui possidet. ⁊ uinter
dicto quod. bonorum euenitur obiciat se ro
se titulo uisto. ⁊ bo. f. possidere. uinquo
restitui suelit quod dicit arguere. ⁊ ego
uinq; nisi forte sine dilatione ⁊ mora ro
posit ostendere. ¶ Iuuum est hoc in
dicium. ideo pit aprimis ubi echeci. que
sunt quorum bona. execrato meo. pos. illi
tum est. ⁊ ¶ Item intelligatur in omnibus
uitichetis. ¶ Conuenit hoc in
dicium aim petitione hiditatis. quia uit
dicetur hiditatis petitio hiditatis diuec
tatur hiditatis. uelut probitatis. Contrario di
rectum quod bonorum tatur probitatis. ut bo
norum possessori. utile datur ad hiditatis.
Item petitione hiditatis petuntur. ⁊ ro
pota ⁊ uina. f. hoc uitichetis diuectatur corpo
ra. ¶ Item petitione. hi. tam directa
quam utili petitur. ⁊ inuitatis. f. hoc uit
dicto non petuntur nisi res single. ⁊ non
conuenuntur debitores hiditatis. ñ sint
corporum possessores. vt. ff. e. l. i. ⁊ iu.
Nam quod legatorum ⁊ legatorum
sicut ⁊ quorum bonorum hiditatis. ad uitichetis petitur de eo conuenitur. Auriamus inq; quibus
detur quod legatorum. ⁊ inquam. ⁊ inquantum ⁊ qualiter differtur a supiori. Ecl datur quibus
⁊ supiuis. f. ⁊ in uliori quadrum tacat. ē. titulo po
sitentes. i. ē legatarios. s. fidei commissarios. aut ā
mortis donatarios. ⁊ ē eos qui ex sedō decreto legati
tum fidei commissum. p̄stō. ¶ Dat aut hoc uitiche
tum hiditatis. ⁊ probitatis si satisfecit. ⁊ ita si satisfecit
p̄ seuerauit. vt. ff. e. l. i. ¶ Et ⁊ datur ei qui si
tisfaue potest. non tamē ut se iungat. ⁊ ut
gerat motam non petenti facat. vt. ff. e. l. i.
Vt ¶ Porro emphyteuti ⁊ non uipellat
utrū deb. offerto ¶ Sed datur hoc uitichetum
hiditatis quinq; satisfecit. neq; satisfaue potest
puta si legatarius. ut oīnpcautiōs respuit. vt
si uinum emo. ut pignori. ut iuda promissio
ne sibi quere contemptus fuit. vt. c. e. l.
Vt ¶ In hoc uitichetum uenuit. tum. ut u
sufructus quem legatarius occupauit. propia au
toritate. ⁊ hē ut solo desit hmē. ¶ Cessat g.
uitichetum filegatarius uoluntate hiditatis occa
pauit hēdue ¶ Hoc ita si res uoluntate ac
commodauit. aim ū hēs fuit. i. post hiditatem
aditam. i. bonorum possessionē agnitam. nō si ana
accommodasset. nisi forte post petitionē illam uo
luntatem tutum habuisset. ¶ Accommodauit
inquam legatario. siue ei qui ut uitē. ut uisi sic
cēsit legatario. vt. ff. e. l. i. ¶ Illud ¶ dicite
tur uis se sibi uitichetum datur ē possidē
tes sine titulo hoc nomine. f. ē possidentē
titulo. ¶ Item fiscus petuntur tantū ar
pora hoc iura. ¶ Item sibi proinuisuine
petuntur hoc tantum pro singulis intentatur.

Explicuimus de duobus uitichetis
Vii. iii.
acemptoriis. quibus possessio acquiritur. ⁊ qua se
pe possessio quita obtenta amittitur. ⁊ amissa quaq;
p uitichetum uū iuscipatur. ⁊ de uitichetis uū
iu loquamur. ¶ Ideo directum quamq; qua
siquis uoluntate propia possessionem tradidit
ut protinus deliquetur. uitichetum uū iu nō
habebit. si suspicatus fuerit se posse repel
li. alio ingresso eundem possessionē amittit
f. non ex eo uitichetum. quod insit. f. si alti possessionem amittit apprehendit dominū reuer
tentem. ⁊ quoniam ⁊ possidentem ille qui ea
parauit non amisit. uel longe anū. pos. to
tum amisit absens. Ille quidem possessionē
forte occupauit. g. ana possedit. tunc primū
intelligitur possidere. ⁊ iu possidere. ⁊ sic inter
dicto subiacebit. aim dum reuertente nō adim
plet. Nam ⁊ si colonus f. ignorans. ⁊ totum
pos. tradidit. dū. p. amittit. f. ex eo interdicto. unino conditione exlib. sibi aut. petit. ut
reatus inq; euitetur. diuectum uū iu. ⁊ uitie
tum non. inquem. inquantū. quanto tempo
re. ⁊ qualiter uū iu. suppleatur. p siquis in tam
tum supplicatur. punde aimquē tuitur ¶ Iu
dicium unde ui datur diuectum tuitur domi
no deiecto possessionis quondam. ¶ Vtile si
tum datur ut bona. f. possessori. f. ⁊ iuua
sori. nō tamen datur contumacianto. colono
hoc inquā. quā diu manserit colonus. Nam si de
sierit colonus ē. infuerecedo. ē ē commum

Ipter quam in
ius ui. ⁊ quo uit
tuum.

Dicti est

Expediamus uid
ut inq; aiūd
petit petitū qu
ius

Q. uē. qo pbel li
bam heredis opti
ur. utile uero dis
bedi. i. uero. ⁊ de te
tio

for

q. uitiq; uis ē eo ⁊ p̄ ide it

Ⅰ

Ⅱ

Ⅲ

Ⅳ

Ⅴ

Ⅵ

Ⅶ

Ⅷ

Ⅸ

Ⅹ

Ⅺ

Ⅻ

⁊ qui.

fi te p̄ tum uitichetū uū iu habebit cū fe

⁊ qlie siga tcāra

7 ex domino decedentem invabitur. utili ❡ iur
dicto. ❡ Item utile datur iuris. hic nō omnis
quasi possessori ut fructuario. ut ff. e. l. iii. §. et
toforaris rei corporee. immobil. ut utilis do
minus ut emphyteote superficiario. hoc tamē
ita si possidebat cum deiciebatur. ❡ Possidebat
autem utique. inquam proprio ut naturaliter. et civi
liter. tantum. ut saluus. ut aio suo tantum. et cor
pore alieno. ut per colonos. Nam si isti deiciunt
non expelluntur. sed coniuncti domini. quia nec ipsi
possident. sed nomine domini. ut ff. e. l. i. §.
et fuit. hoc tamen ita nisi possessione univer
saliter deiciuntur sicut supra dictum est. ❡ Ideo di
xi interdictum dari quondam possidenti si deici
tur. quia securus est. si ex novo possessionē adipisci
tur. tunc enim superiora interdicta. quorum bonorum
quod legatorum competunt. datur autem hoc interdictum
unde vi. tam directum quam utile sicut dictum
est. directo multis modis. sive directe fit ma
nualiter. sive venerius ab occupatione nō fit
admissus sive aliquo tristi nuntio sibi nun
tiato nuntians processit. et pos. occupavit. ut ur
[illegible] occupari effecerit. ut ff. e. l. i. § interdictum.
Item si sic expellatur qui nomine soli possidebat. quod
nec possidet. nomine sed tibi sicut dictum est unde
vi competit. ❡ Item si emptor quietur
tur. ut in pos. ingrediatur a colono nō admit
tur. non emptor qui nusquam possedit. sed tanquam
deiectus. unde vi. ut ff. e. colon. ❡ Datur inq
directo [illegible] pro rei immobilis. ut de possessione agri
aree domus [illegible]. ut [illegible]. porro deiectus
de [illegible] ne fructibus [illegible]. ut de nave. et
vehiculo. ut de equo non [illegible]. ut ff. e. l. i.
et [illegible]. ut ff. de [illegible]. l. Inv
itatum. § Siquis ❡ tam directum quam utile un
de vi. datur in eum qui deiecit. et nō in heredem. et
si quod ad eum pervenerit. [illegible] tamen pro eo infra annum
actione convenietur. ut ff. e. l. i. § ult. ❡ Et
multo minus in extraneum detentatorem. prius
[illegible] sed et. possidentem. dicitur autem deiecisse
se quis multis modis sive manibus suis deiecit.
sive mandavit dici. ❡ Si ratihabuit. si deiectionem suo
nomine factam ratam habuit. ❡ Si quis ut alius
deiceretur dolo malo effecit. ut ff. e. l. iii. § hoc
interdictum. ❡ Sed in medio tenere quisquam
detinuerit. ubi et in tertio possessio. occupari ef
fecerit. Item datur hoc interdictum in eum
licet nō fuerit heredem qui possessorem in possessione
sua invenerit. et datur victo et eius heredibus. et pre
torius successoribus. ut ff. e. l. i. ❡ Inter. et l. §
interdictum ❡ Item datur in homines ar
matos. quorum quis metu prius de possessione
fugit. sive ille. pos. occupavit. sive alius sive
nullus. hoc ita inquam si vere armati venerunt
et adhuc deiecerunt venerunt. ut ff. l. iii. de vi ar
mata. Hi enim deiecti videntur. qui dia nō ex
pelluntur. sed profecto fugerunt. quod adhuc non
habebant interdictum. t' e metus ca. ut ff. quod
metus ca. l. ❡ Decem ❡ Totam dicuntur par
matos deiec. licet nec ipsi nec alii fuerint fundi i
gressi. quantum [illegible] qui pos. amiserunt
et pos. amittere fuerunt. ut ff. d. ulus.
l. ❡ Non solum ❡ Si dominus sui sui posse
sione. ut aactus traditio. licet quod metus ca

edicto non tamen interdicto unde vi ago. ut
ff. l. Si vero. ❡ Item quando me in posse
det sive aut sive ab alio deicitur. hoc inter
dicto utitur. ut instit. de interdic. § Re
cuperande ❡ Hoc tamen ita si ex intervallo
ago ego dominus. eum qui me tu deiecit. deie
ci. Nam si incontinenti. licet unū hora. deie
cerim. ūsū recipiendus deiecisse. nec possessio
nem amisisse. licet amisi tamen. sed possessionē
semper michi retinuisse. ut ff. e. l. qui.
post. Nam certio non videbitur quis quod
nactus quod non debuit retinere vale
bit. et restituere necesse hab. vide in
unde repellere sicut dictum est incontinē
ti. Vel ex intervallo possidenti. licet sed non
cum moderatione inculpate tutele.
ut sine armis possit expellere. arma
[illegible] non debeat adhibere. non debet vul
nerare. ❡ Incontinenti sic intelligo
flagrante crimine. et ut in stipulatione
et non assumpto alieno negotio. i. non
refur. nec differat. post. dies. sed in instar
amicos. vicinos. consanguineos rogitet.
paullum discurrat. arma et deludet. ut
congregato cetu eum qui se expulit repel
lat. repulisse non videbitur. et nō in
debitur eum fecisse. ut ff. de adultis.
l. quod ait ❡ Certissimum est enim
quod in vitium repellere nō vindicare.
Reperitur quia aliquando hoc interdictum nō
datur directo. ut liberto contra patronum
emancipato contra parentem. licet nullum
interdictum sit famosum. sed datur actio
in factum per certa verba reputis inter
dicti. ut ff. e. l. i. ❡ Interdictum hoc.
[illegible] si quis me deiecit meos tamen [illegible]
[illegible]. quia possessionem per eos retineo. sed
interdicto nō ago. ut ff. e. l. i. § Si quis.
Venit in hoc interdicto principaliter pos
sessionis restitutio. Secundario veniunt et
cause que fuerant in possessionē. Nam
qui in deiectus est recuperare deb. ❡ Sig
dem pristina causa restitui debet quam
habiturus erat si nō fuisset deiectus. Nam
nec res videtur restituta. que cum sua ca
non est restituta. quia tota restitutionē
iuris interpretatio. ut ff. de u. sig. l. ult.
et omnia mobilia et se moventia que in
fundo fuerint. et post fundum reditum
ut utiliter peti poterunt. per hoc interdictum
licet eorum nomine aliis actionibus possit agē
ut ad exhibendū actio rei vindicatio. furti con
dictione. furtum in bonorum raptorum. ut ff.
e. l. i. § Si fundus. debebit quod omnia vio
lentus restituere. sic ex tempore. sed et si naturali
liter [illegible] ad [illegible] estimatione
[illegible]. quia ab initio fuit in mo
ra. quia mora trahit ad se periculum.
quia et ipso tempore delicti plusquam fuit
restitutor est. ut ff. e. l. metu. hoc
tamen ita nisi violentus a domino remis
sionem accepit. ut in moram invas
or. novatione. ut obligatione purg
averit. debebit autem violentus in d

ul' emilit

interdicto unde vi retinebitur. n. p'. occupavit.

ocasio

qui ego dixi in lege [illegible]. obl. et dicetur [illegible]

ueco omia que infinito fiunt. 7 alienu restituere. vt como. reposita. loca 7c. quorum periculum a me pertinebit. s7 ea que bona f. possidebunt. 7 usurpiebunt. vt ff. e. l. 1 de auf.

¶ Item fructus uenunt. pos. ablatarum. 7 rerum uindicatio. 7 pecuniae que in possessione fuerunt. 7 quod fructus omnes certunt. consumpti. 7 quos abstulit. uectisor possessor percipit. ¶ Nec aut oum forte non uindicare litem audire certum in retere cum tyrannione. vt ff. e. l. 1. s.

Non solum ¶ a suppeditare rerum amissarum uno. ut de eay pretio questio fere decidatur iudicum iudice tuo tyranne iniuriam uiue iniuria quondam possessori relata. vt C. e. l. Si quando. ¶ Item exercie quo quis reiectus e fructuu hr ro. 7 hoc e spale in hoc edicto. ¶ Sed nihil spale est quod profructibus quos uectus possessor percipit. uinusor arcetur. vt ff. e. l. vie. 7 l. Non solum ¶ Anno utili sopitur. s aim interdictum intendatur. et o iacorem qui non occupauit possessione. et captur siquis absens pelonu suu uetiectum domi possebat. hoc eni ceu si ultreiecti fuit. 7 mulgiuum. 1. uroiro momentaio quod eis pinuttur noluerit expiri reuersus commus quantoq; 7 p annum utilem. 7 adiectoie. quod de aupauit suam. pos. potest pere ut interdico utili. uni ui. ut a nonnoe exlegre vt C. si p uim. ut alio modo. l. 1 ¶ Cedo iaorem 7 occupato re. hoc interdictum competit. unmo iaoo infectum pipouta interdictoo p petio occupetur. ¶ Exuitdicti natura uni in interdictum nondatur nisi res solo malo absit i mobiles auferentur. ¶ Qd. g siquis sine solo malo. 1. putans sibi licere rem suu ab alio possessam prum rapuerit 7 suu alienu suu suam tng suam abstulit. no p uim ui. s7 p siquis uinta tum uindicetur. g q interdicto de uiu siquis uiuantam constructio supplr. Fere enim ut res uiuere nemo solo consistitio competit. s tunc demum si interdicto concurrunt. 1. rem possidenti abstulit. 7 tamquam sua. sua sit alienae. mobilis sit ut in mobilis ante litem contestatam postulauerit multo fortius si possederam. ¶ Ro siquis rem alienum tamquam alienum. 1. tamquam no suu. s7 uelut sibi obligatam. ut ne sibi pcaa debitam abstulit. t. si solo. pdit in mobili. interdicto uni in retinebitur pro mobili. uiboz. uiptoz amouetur sine solo detractione abstulit. aiuie circiu accidisse censebitur. Si debitori tuo rem tibi nonobligatam sub forma pignoris abstulis. s. ut sicu amucam eu 1. alium pro alio pignoratus. aliis uinculis laqueis illigabis. alius uinculis arcaulis subiagabis. vt aut. Siquis alium. pro alio ¶ Constitutio aut siquis si tantae pena. ut sures sit tua illam a

uinculis pfuin. si alienu cum restituat. 7 pecuniam tantum quantum res illa ualebit. de pro po deperdit. ¶ Constitutio si siquis tuus omnio tione uiolo uiuta. s utili no tenetur. omnibus tores. 7 omnes alieno noie possidentes. no igno mantes si domnus reposcuib: propoiu temporis uonstratum non statim restituit. s distulerit 7 usq; ad diffinitiam lite expectauerit. vt. C. e. l. ¶ Ro aut sic diuiandione utili exlege. siquis interdictam omittitur. utili. quia non sunt propine uinusoro. s7 qi. ¶ Siat suppletur interdictum p constitutio siquis interdictum. filii 7 siquis interdicti constitutio ultimum constitutionis aunquetur. suppletur auxilio. ¶ Sic ut siquis uicanu possessio occupauit. 1. que ancinne possidetur. no ut ari pe hoc interdicto tenetur. hoc prefatis constitutionibus. 1. siquis interdictam 7 aunquetur. alie o uiuitur. qua possessio nulli adimitur. aut g fit. diuera conditione exlege. aunquetur ut utili exlege siquis interdicta omittitur. omisi eni sa re debit. quod suum no e oxdes sibi. aliios pertuetur. g uacantes. pos. occupoz tamquam uinusoz. pena predicti pcletur. hic ante institutum suu pena restituit. vt C. e. l. Si uinusoz. 7 no in acce inter omittetur. vt. C. e. l. Cunque uitatur ¶ Hic aut constit. duobus uinusib; quis tenetur. sine alienam uiantem uinuerit occupauit. hic suam putauit. eu aiusibitur. s7 tro fortius si alienam arcedit. Sino suu erat. hic alienam putauit eu aiusibitur. multo fortius si sua erat. suu. fore accedit. ¶ O siquis re. pos. me expulit. 7 postea de possessione accedit. 7 pu alius occupauit. ego interdico uni in. exp oz. aut ex pulsoir. 7 expulsoz e occupato rem uteur aut quaerebatur constitutio. ¶ In summa. sa. est quia ad interdicti uni ui pertin. quasi quis fundi propetuem cepit uindicare. perdere interdicto potest uitare. 7 pos. puri ui. sine uti possidetis potest fugare. vt ff. de aquir. p. Naturalis ff. e. l. pdit ¶ Item illud notando e quia colonu non nadono reiecto. uni ui si expiet. s. dominus ff. nodo e q colonu in die. uni. ui. n expiet. s. dominus

Vti possidetis ff. l. ut

rem suu quando. pos. anus re cupatur. Hunc autem dicamus quando obtenta retinetur. 7 uti possidetis interdicto defendantur. Vt dicamus ita; an ceteri uindicium uti possidetis. ouertum an utile quod petitur. hoc interdicto. In quantum fiat condemnatio. In quibus differt a supioi. q. quale sit hoc interdictum. Vti possidetis diuertum interdicum extat omnino corporis possessoi siue ceteri. si ubi possidet no pinuttur. Vtile nordominus extat uis interdicti. habentibus ve emphyteote. fructu. s interdicos fructuanos ad ditur. 7 duos usuarios. Si sicut usum. s7 p sessionem defitur. s. 7 si alt usum. alt usufructum. Interdicum quod realiu quasi possessoib; hoc interdicum utile tributur. vt ff. e. l. vti 7 ut tur autem uti possidetis tamen ceteri. quia uti le adiectus cunqui probly me uti possidetis mei. ¶ probly inquit me uti duobus modis.

7 eozu hiedes

ff. Scuti. l. Vti

ceteri pressum ⁊ tacere. Expressum ut si prohibeat
⁊ dicat se non posse dare, nec tacere sinat nil
dicendo prohibeat me edificare fac. fodere a
uare. sere u plantare. hoc tamen ita si me p
fodere prohibeat. Hanc si uti prohibere quod
possessionem auferat. uti interdictum. Competit
enim uti possidetis siquis prohibeat suo q
uti uelit. ve. ff. si frauis. uti. l. Sicut
Aristo. ff. e. l. Sidue. §iii. uti. v. Tamen
autem hoc interdictum. ubi inter duos contendit
ur rem immobile possidet
ur: nam si contendant quis possessor fuerit hoc interdic
tum competit. nō. vt. ff. e. l. i. Tenetur aut
agitur hoc interdicto. aut ut non fiat. vt uti
liquid fiat. Nunc ut non fiat. ex potiori est. Si
ut fiat plibi modi. Ecce u si uicinus meus in
pariete meo non uult tectoria habere uti possidetis
non interdicit. ut ea tollere compellatur. v.
ff. e. l. Sidue. §Si uicinus. Si adversus ed
ictum ne aliquid in meis mulli oblitata defensia ne ne
aliquid. uti possidetis exprimitur. vt. ff. ex quibus
causis. l. hec. §Ite. Si ⁊ uti possidetis exprior. si
uicomunem parietem immutet. iniquum pro
hibere. vt. ff. eo. ti. l. Si edes. Si duo p
sideant insolidum. Hanc hoc contingit. vt. ff.
e. l. Sidue. Equidem ego possideo erusta causa
⁊ tu possides ame claus. ego supior sum interdicto
Tenti si possides ame. inquiet noīs. quia ego posi
tio nostra. sum. Expulsionis suo & loci interdicto
huic. si uis ui. ⁊ uim possides non ego. Si uo
possides uitiose nō ame si ab alio
si ab alio dum tamen uiposidere constitu
to. neue nrm uincere. Hanc ⁊ ui possideo insol
idum. ego hic diuerso modo inter. ⁊ ut de
bet intelligi illud difficilimū. ⁊ uitiosissimū
pugiaphum. Sidue possideant insolidum. Ec
hoc interdicto uideo; ⁊ cauib; modis uias. Si
ame nec possideres uitiose. ut si uitiose. no tu
ab adversario. f. ab alio. i. a possi
deure tertio. In duob; unus si nullo modo
possitere. ut uitiose ab adversario. fit nec con
tempnatio in hoc interdicto non quam. propi
eas est. f quam. pos. retinere nec stet. longe
enim aliud est rei pretii. aliud possessionis
vt. ff. e. l. Sidue. §Ite. Prionuntiabit
uter uti possidetis. in possidere. hoc in
quam facit si plibi pronuntiaut. qui possi
det nō ui nō. clā. nō precario ab adversario
litis contestate retinere. vt. institores interdicta.
Suo pro uno debuit pronuntiare. tūtius so
plari infinglari. sufficit die uti possides in p
sidere. Cum hodie honoris causa longolin
di aut dicuntur. ⁊ animo tātū hoīe. dicen
tes bene uenant. ut quid simile utuntur pla
tino sermone. ⁊ iste uoces bono rabies cepiunt
accusare. Interib; differt hoc interdictum
a superiori. Supi possessione quasi in restituit
hoc nec ne amittatur. Item si ipse posse
sorem ui pugnat. hoc fou⁊. Item supi ui
diat uim preteritam hoc repellit ui presente
aut futuram. Illud contin. quia hoc ite
dictum annuū est. vt. ff. e. l. i. ⁊ duplex. vt. ff.
e. l. i. Sidue. §ii. Ec est prohibitorium
⁊ retentorium. Sed quum l. alio m absentis fuit

Immo f. al. q. intelligit de ceteris. ⁊ expulsus at eo modo quo potest ceteris quo
alio uere possidere. me uincere. q. uti
oli. pos. ce. et certamen. pte sui interiole po
sidere nec ame nec a alio possidere.
Pte. discrete expelle. ⁊ p. recuperare.
S. ff. ti. posse stare uide. q. tone p sessio
ni data. hi sedetti

Erno lātare nā exercessitare. ali pe
hīe hīe diremit. f. sorte procedo. vt. 8.
uidet. §J. iste. hāc

Ti. ib. di. ff. h. redicti. q. audio
nā. ⁊ ñ abiectio. ppom. dh. pe. i. p
ma. l. colligit. q. albuo nūq. placuit

Item illud quantum spile. q
nam. ⁊ p uiu procuratorem ue. uidetur om
omentano possessionem recuperū. nō ta
men de proprietate respondere compel
lentur. f. uitis legitimus. ⁊ pos. lege. ab
sentib: dominus. ⁊ publicum. vt. e. o. l.

De tabulis ex
cudendis

Prohibuimus
de interdictis quib;
dam prohibitorib. ⁊ quib; dam restitutori
bus. Hanc prosequamur membrum tertii di
uisionis. i. agimus de exhibitorib. ⁊ quia
exhibitorum quedam dicuntur de rebus pecu
niarib. ut pro tabulis exhibendis. Aliqua
uis primum de tabulis exhibendis. Vis
amus itq; quilibet tabule hic delitum in
telligi. Dicitur interdictum decubit
exhibendis. Inquiem. Inquam. ⁊ quale
sit. Tabule intelliguntur testamen
tare. adiallaret. uenir. false. mu
lier. abiuntio. pauc. nupte. ⁊ si diamur
abeo facere. qui affecteretur. suus fili
ue. sine apud hostes constituitur. Ex
aptitur n sit. adulti ne. Item ubi
hereditatis controversia exhibi peti.
Item nisi de publicum questio neui per
tinent. puta sit qu nūti. ti dicitur. li
bellis tabulis. quod legit cornelia. re
glarit. uectrum nē aliquid aspisse
exhibi duob; cauib; nede fac. aut apud
uirum idoneum table in eum sunt
deponende. vt. ff. e. l. i. Item
exaptitur. signatur de tabulis hoīs ad
hunc uiri

quedā dum p
tabis p sonis exi
bendi

tunc eum nō punietur. sī parcerē. ader
ibendum postulabitur. ex bono tabularū
vt ff. e. l. u. 7 iu. ¶ Datur meumque
tabulas hēr. 7 meum qui fecit dolo. m. quo
minus possit exibere. Sunt enim tabule
exibende. 7 apud iudicem ut ex eius auc
tritate significentur. i. testes certiores dimē
ampliuntur. sunt signis magnoscē. vt ff.
e. l. iii. 5 he. ¶ Pondatur in pupillū
ubi dolo tutoris tabule desiderantur. vt.
ff. e. Si fuerit. ¶ Si nec datur iusiuos pe
nes quos sunt tabule sī communis dominos.
datur autem eis quibus quid intabulis asc
tum est. s. nō ase sī legata. fidei commissa.
m. cū. Vna iudicib: instituti 7 subcondi
one. Tum 7 eorum interest. quia 7 ipsi imp
lorant ut possideant. ¶ Ex hoc intelle
tur inquantum interest fit condemnatio
sī hereditatis 7 legati condictionalis. ¶ ad
sī si legatum sub conditione legatarius ser
tus fuerit. non tamen de restituendo cauē
bit. quia pena contumacie punitur. ab
eo quod exibet. ¶ Item quod erit si
legatari puri legati estimationē fue
rit consecutus postea ipse legatum petat
exire sibi estimationem petit. 7 modo
delegato annuentur. exceptione se tu
ebitur. Suo legatari abertanco esti
mationem accepit. 7 legatum abhinc pe
tere potest. hic it si exigit. quia tamē
non ab eodem. non obstat. vt ff. e. l. u
u. 5 pūte. ¶ hoc iudicium 7 successo
ribus datur. 7 post annum competit.
vt ff. e. l. iii. 4 pūte.

De iudicium de libo homine exibendo

libo hoīe exibendo.

homine exibendo aliquando datur ex po
pulo siquidem minori. – pupillo. hic 7 p
upillus non expiatur de possessione mo
mentanea. nec possit minime de calup
nia. ¶ Si ut puto suo nominatur.
Si nec ei sī meris simile sī collutie. 7 a
liumpnum. sī suplices venerint iconsu
lis iudicis arbitrio preferetur. ¶ Si ū
possessione libi hominis absoluto alii p
intendum est expiri. ¶ Excipitur
nisi prior actor de fiducia potest
agere ¶ Si 7 sicut omnem pynatus
mate estimationem illius ostendere quā
hominem exibere potest accertare 7
abilib quibus hoc iudicium denuo con
uenit ¶ datur hoc iudicium 7 in ab
sentia detinente libim hominē 7 iuri
ut exibeatur. 7 liberatur fiuatur. nec it
a quo multum differt. liber qui retin
etur iniuria. f. 7 eius detentat famatse
accusabitur. vt ff. e. l. i. 7 iu. tuē
autē meum qui detinet iniuria ¶ Si
7 nolentem mit artib: uoluntate eis
iunsit ¶ Si ita detinuerit quod de
tinet. sī dolo. ma. detinet ¶ Cessat it iudic
tum hoc pluribus modis. Ecce enim nō
datur inpatrem detinentem filium. pre
sentem in sua potestate constitutum. Ne
datur in matrem detinentem uxorē
suam. filiam f. alienā. ¶ Si nec dat
meum qui detinet libim hominē. quē

redemit. ab hostib: nisi dederint sibi soluto pretio
ut nisi offerat ipse. ut aliud pretio. ut ū redes
tor pretium remittit ¶ Vt iniuam remittit
iudicat. ut ip: bisetui. ut sicut eamque ex
ibuerit. t p restituit. vt. f. d capitis ¶ Ne
iudicium hoc redditur. fide hominis stipu
batur. ¶ Si aliū inter prejudicialis libit
causa tractabitur. quē prejudicium nō petitur
vt ff. e. l. iii. 4 Si quid. ¶ Item circu
tori nondatur. quia creditor tit debitor exibe
atur. vt ff. e. l. 4 pūte ¶ Ut condempna
tio iniuriis estimationē. vt ff. e. l. iii. 4 impe
de dicatur 7 tempus modicum. ad exibendum
liberum hominē quē condempnat. priuatū
carcerem exercet. 7 quoniam preter facit pē
prandiest. vt ff. e. l. vtf. ¶ Illud constat
quia iudicium hoc est popularē. 7 pretium.
7 officii tuendi causa proditum.

De ce

Petimus quo mē libertis dimissionis. i. iri familiaris iudicii
officii tuendi gratia computa. 7 sic audiimus de li
bertis exibendis 7 introducendis. Videamus itaq;
quid sit exibere. Cum comparat interdictum de
libis exibendis ¶ Inquem. ¶ Inquantum. quōē
petit. quō actor. d. iuale est ¶ Exibere est in ci
bendo uidere. 7 tangendo copiam facere.
Iudicium de libis exibendis datur patri filium
in potestate habēti. quem postulat sibi exiberi. ¶ Ergo non datur put qui emancipatus
¶ Si nec ma
tri quia nec tutor ei acū fuit ¶ datur meumq
apud quem. filius sit. s. 7 quipē exibere. ¶ Ex
cipitur. nisi que filium detinet non dum ex tribunis
aut ad tribunos maiorem ad huc tamen impubem
reddere deb. nisi put uoce sine nequitie. 7 mulis
aucoritatis. vt ff. e. l. iii. ¶ Item ne pretur
matre ne matrimonium bene contrahant. 7 u
tili forte subiuum turbetur. ¶ Item nisi puer
aliqua excepione. putasi iudicatum sit 7 per
iniuriam in potestate non fore. ut eat ne
mo uen. vt ff. e. l. ii. ¶ Item omnis ille se
tuebitur. hoc iudicio ut ipse. qui tuetur se 7
superior ¶ datur sicut dictum est meumque
tuetur aliis filium ¶ cessat si filius se detinet
negans se in potestate fore. 7 suaredit simpliciter f
tris nomo. vt ff. e. l. iii. ¶ Excipitur ū fili
aliquis hereditatem adierit. cuius enim hereditatis
occasione profilio exibendo utor iudicio. ¶ Si
7 si inter duos qui se patres dicant controversia
nascatur. filiusq: sua sponte. 7 apud aliquem est
7 in hac causa iudicium ubiq: inducitur. hic fili
usq: apud se et. quam apud alium presumat
vt ff. e. l. pūte. 7 vt. ¶ Exibitorum est hoc
interdictum. priuatum pretium sui iuris causa
competit. 7 datur ut filius exibeatur.
Subiecit 7 sub se

De libis deducendis

quitur iudicium de libis introducendis. parum
enim confert filium patri sibi exiberi. nisi cum
ei potestas deducendi. immo nec hemeiatus tuetur
7 singulis premeretur si postqua uxorē
ducere nolle. Ex ipsa autem pretor quo minus pat
ricum deducere. cum fi nico. ¶ datur hoc iu
dicium eisdem 7 iisdem. 7 quibus 7 unquos supi
Si illud prius 7 exibitione libōr. hoc ad deduc
tionem. ¶ hoc ita: prius iudicium quod
est de libis exibendis preparatum est. hi iudicia
ti. quod est de libis deducendis. ¶ Est. nisi hoc

p dita. Nāē p sequum iudicia iu
uis tuendi grā.

patris

Si nec datur ceū
q. d. f. hominē
libū. p nove. Si dbi
tit.

interdictum prohibitorium sui uis tuendi causa pro
dicum perpetuum prohibitorium. De precario.
Videamus de interdicto de precario. et
primum quod sit precarium. quale esse et
a quo datum precarium. Circa uero interdictum
de precario. Quisquis quisquarum. et quale sit
precarium. et ab imperatore. et a quo detur
uerum. Est. precaria possessio tamdiu uitio lo
non pgat. ad uicinum commodandi uicin
tem quam diu uolunterate precarium concedentis
sine limite uertitur. per hoc fit mutata. Precari
uni proprie. et sepius constituitur in ueb. immo
bilib. aliquando tamen et in ueb. mobilib. vt ff
e. l. Inter. l. quinq. l. Sicuti. Commodari
prope. et sepius in ueb. mobilib. et nisi fiat. Aliquo
tamen res in mobilis commodatur. ut commo
ut ff. commo. l. i. Item commodatum inter
pestue tuendum lic non. precarium. et prefini
tuis tuendum pmittitur. Nulla enim uis hui
contemptionis. ut ten alienum commodo inuito
precario concessum detinere licetur. vt ff. e. l.
Cum precario. Datur autem hoc interdictum
concedit precarium hodie suo sue concessit pse
sue pallium. et rem eorundem. Interdictum
alienum concedo. et interdicto de precario. ego. pu
ta ego creditor debitori ingenti pignus suum
concesso. Cotidie enim ingenuntur creditores de
bitoribus. ualeq; tam precarium possessionis
proprietatis interitu. vt ff. e. l. Item
inter alienum consistit precarium ubi si titius me
ingenuit ut uire lucri. amici mei utatur. ego ag
litium ingenuo ut concedat. et lucius dum ut
te mihi primum titio concessit. titius ame
hi precario. ergo ego cum illo interdico de pre
cario. et lucius non agit cum illo. vt ff e. l. qui
tum Datur autem hoc interdictum incumb
precario huic. et uhi dominus eius hic eum precario
habendum ingenuit non transit. Hoc precario in
gato. habendum concedimus tuisse. tamen interdic
tum de precario fiat hinc datur concedimus tis
it. similiter et ingenuit hinc datur. vt
ff. e. l. quitum. et. cum precario Intendat
ingenuit. et uis hinc. quando fecerit ut no
hinc. Intendatur iure sine cuipe ingenu
nis prete sine alius pte. vt ff. e. l. Si fundus
Item datur incumbit ingenuit corpus precario
dum sibi concedit. vt ff. e. l. u. et. Iam ea
que iure consistunt precario hic posuimus
ut in iusti proteta. vt ff. e. l. hic. in.
Datur autem ea demum hoc interdictum. fiat pro
re restituenda non fuit cautum. vt ff. e. l. hic
sim. Circa eundem interdictum de precario
datur. et prescripti ubis aere. uine casu. bai. f. v.
ff. e. l. u. vt ff. et estimato pmittuo. hic omis
alia. prescripti ubis sit stuci uinf. Et hoc in
dicio debet restitui mancipia pristinam suo fuit
uitam in contemptatio hi quam interfuit dedu
ti. et fructus uenient. Cuppe autem item con
testatum in precario fiat indepositum non uenit
in fiduciam et alpi. plane post litem contestatam.
ori. uenient. et lucus et omis alpi. omis fructus
et. Iniuria illud notandum est. cum pre
cario quis ingat. ut sibi infundo mouu lice
at. sup uacuum est. et ia sibi sibi quoq; Tum pupi
sui quoq; pmittum ut uideat. vt ff. e. l. v
te. Item illud notandum est. quod pstum.
pupillas tuo rem habit. hic. at hoc uanualit
obligetur sine tuo. debit tamen liquo
ingenuit precario. si non iudicium tuit. p
cum habit interdicto commentetur de pre
cario. vt ff. e. l. vte. Est autem hoc in
dicium restitutorium. et post. in numero
pcit. vt ff. e. l. quinq. Post
aliquantum interdicti
tur locatori. et eius heredi diuersum et co
lonum et eius heredem non et inquilinum. et le
saluanti similiter datur locatori et heredi
si et extraneum possessorem. vt ff. e. l. i.
Item locatori datur. ad quasi fiduciam. et
ypothecam non illi creditori. Item lo
catori datur. ad qui fiduciam. et ypothecam
fiant et omni creditori. Deinde
saluum interdictum pignoris quemq; expsi
sum obligata et tradita. ut illaq et mutata
infundum locatore dum tuetur ab eis
pono si infundum duo. communem pig
tasunt. ab aliquo mutata possedit. nunc
et eis recedendum non ad saluandum
si ad iuuandum uoluntum. vt ff. e. l. Am
nium. vt. Est autem hoc interdictum
annuum. et ipsi de plebiscito. vt ff. de in
terdictis. l. ij.

Sequitur fiat uiloo publico.

Explicauimus de interdictis illis
de quibus tractatur modice. Nunc ipsum
de interdictis. de quibus agitur. in ff.
ut ne quid fiat uiloo. p. neque fiat influm
ne publico quo pecus mingetur. neque
fiat influmine. pu. quo aqua alii fluit
de interdicto quod in. aut de interdicto quod
clam. Hemp et isti. v. interdicta uniusci
uia sunt et triplicitter assiue. de actis in
dictis non disputabimus. plibus rationib;
disputabimus interdictibus. et quia multip
rioribus de illis hic summoteus diuini. et p
de illis actis satis diuidet. et deinde ita
ut ff. tractatur. quia non ideo in usu uertunt.
Oriamur primo de interdicto quod datur
neque fiat uiloo. pu. postea de aliis. m. in
dictis propositis dissemus. Videamus
illi intelligantur. Ideo publice. an detur
interdictum diuersum. an uile. et quem. mp.
quando detur. quando non. et quale sit.
Locus publicus hic appellatur. qui usui
omnium hominum. hic priuatus sit in uite do
mum. Datur hoc interdictum diuersum
illi qui damno afficitur. propter. quod aliis fe
cit in publico. ut in uia fecit. i. publicum. ut sua
fecerit pretiuum tuum restituit si non di
fecit. si fecit illo uitio. p prohibitorium de
fistat. Si quis opus fecit in uia. pcis.
ut facit deuptauit. hoc interdicto conuen
etur. si dum tuetur uias. Deu
pe uie pinhice. aduigilatum petuit
uile datur ei actuus actionem. ue
lio uindicile. ut in uicinio si hic lic
tione. Deuiuile datur. aduersus eum
qui molem in mare iecit. aduersus mar
ar tam. ut naturaliter. Si autem ar
num nemo sentit. tuetur est iste quilibet
temedificat. aut molem in mare iecit
vt ff. e. l. i. Cumquidam. Aduersus
datur autem hoc interdictum uicum qui

uisue tre. altius pedis.

vt pfidusserey. q. p. v. aere. est

uisue tre. altius pedis. et ro restitui. si postea
ere die interdict.

opus fecerit. uel si fecerit. in mare fiat. in publicum. unde aliquis damnum pacatur. ¶ Damnum autem dicitur. quod ex publico antiquetatur. quale quale sit prouide siau prospect. siau deterius fiat deteriorem aut augmentio. hoc interdicto opus est. ¶ Hoc interdicto datur. quia factum huius. lic. non fecit. ¶ Item utile interdictum datur. ei qui uineam uinam publicam intersit. ut ua fiat deterior. odore. i. fetore soli fit pestilentiosa. ¶ Item si arborem uina uetauit. ¶ In uasilie autem utitur. quum in suo edificauit. ut aqua collecta restagnet uinum. ¶ Item interdictum datur uicini qui depascitur uinam pu. siue exeo stratum fiat ua deterior. siue spes sit ut fiat deterior datur autem hoc interdictum primum nego domum publicum fiat unde. pu. sedin. ut ferm destruatur. ¶ Certum quod expletis subortur quoniam ua publica. tenere. p. cauq. ue agere lic. vt. ff. e. l. i. § Hic cessat hoc interdictum si opus ñ fiat. putasi quis prohibetur in mari piscari. ut mangano. manupo. manto lucere. interativo concionari. ut spectare. ¶ Item ex sit ratione rei putatio pul nouiñ fiat infuito homines p̄iuati. sr̄ ñ infuito ex sans patrimoniali ut fiscali. uel ut fiscales quasi pupe. ¶ Priuate primapis ff vt. ff. e. l. i. § iij. ¶ Item cessat ratione aliquis plib; modis. fere enim cessit. sicut oq; damnum non infertur. ¶ Item ap no autem cessat. puta primape p̄ mutente siquis in publico edificauit. tamen si damnum non sit en o zme. Iam pro intellectabili damno tenebitur. nisi pn ceps. i. rex pies sim primi. ff. vt. ff. e. l. j. ¶ Siquis aprinape. Iam. at ubi in pri tor hominum puta intestabili primipit testari diuin tacit. iuretur. prinisse. ut testetur uite omnium. nisi ex piestfo zere ut testetur quo modo ue ut. vt. C. de inof. t. l. Siquid. ¶ Item cessat hoc interdictum ratione aliquis si in loco p. edificauerto. ut aque. que ex meo. to tum. nullo une defluebant. i. ubi com petitum afferebant. i. fluere desinant. i. amodo tibi compendiñ ñ afferunt. o. utum enim interest. quis quem lucro. captabant. uti prohibeat. ad damnum inferat. vt. ff. de damp. ff. l. p alius. ¶ Item cessit si op̄ in publico fecero quod ei nocebit. quod tu illicite. i. ante in publicum sterneta. vt. ff. e. l. i. § Item. Verisq; it secus eiusdem meri minus accusatio. de est. quod g̃ siquis nemine prohibente. in publico edifi cauerit distinguitur si nocebit. diruit si iuuebit. dimittitur. i. salarium imposit. i. uectigal publice p̄ iudicium sic dicti quia pro solo pmittitur. vt. ff. e. l. i. § Siquis nemine. ¶ Est autem hoc interdictum populare. sicut interdictum. ne in loco. pu. opus exstruatur. siue ut exstruatur factum. siue ut ua publica aut agatur. siue interdicatur. ut ua. pu. ut fiant ut eruanea restituatur. tunc enim uie reiecte ad dabitur. vt. ff. de ua. pu. l. i. n. i. vj. vt. ff. e. l. i. ¶ Interdictum hoc p̄ penii est. lic. at populus ad. s. annii. non exterendat. vt. ff. de pplis. adiib. l. vt. ¶ Aequid fluminis publico. quo pericul nauigetur.

Interdictum aequid fit in flumine quo pericl nauigetur. aut ex ppto datur. ne unqu fluminis. ut in flumine quod fit ne ue qd in flumine immittatur. quo statio deteriorem fiat. i. pore nauiñ. ut ñ nauigii deteriorem hoc uetum siue fluiñ hñ autem natu talem. siue factum. ¶ Iste ñ competit hoc interdictum d interim si fluiñ sit nauigabile. i. ita demum sit nauigabile. ut deteriorem fit nauigantiñ impedi tur magis. vt. ff. e. l. i. § Ponaut. Sic puto. ¶ Vtile datur. de flumine non nauigabili. situm pulud aliud fit. nauigabile. vt. ff. e. l. i. § Ponaut. ¶ Item si pod fit iter impediatur p̄ quod ad nauigiñ ambulatur. utile interdictum datur. vt. ff. e. l. i. § Si pedestre. ¶ Item si in mare quod simile fit utile datur. vt. ff. e. l. i. § Si in mari non enim mare flumen est. i. ñ intendit. si ñ receptacule ñ omniñ fluminiñ. ¶ Est autem hoc interdictum publicum i perpetuum.

Aequid fit in flumine publico quo aliter fluat.

Interdictum datur ei datur. qui damno afficitur. p̄ opus quod aliquis fecit in publico flumine ut. ut in flumine siue immutando effecerit. ut. aliter aqua fluit. quam prior estate fluebat ut no aut. Competit autem hoc interdictum siue flumen sit nauigabile. siue ñ nauigabile. dummodo sit. pu. ¶ Item in demiñ competit. si p̄ hoc opus quod factum est. aqua sit deteriorem t alteri. ac p̄ hoc in prdio. aum maximo modo. ad lentium. ¶ Quidq; similis fiunt illic. aedle i. fratrum auctores. si dum tayat molendinum possessores. aere. i. hii damnum subeunt intendum. Aut ut ulpian. siquid aliud ueiñ ex facto eius qui conuenitur sentiunt interdicto loc erit. vt. ff. e. § iij. ¶ Datur autem hi interdictum cuius ex ppto aduersus eum solum quoque fiñ denegat. ut alit aqua fluat. quiñ uis opus modo non possidet. Iam si fecit dolo. malo pq; tenetur. vt. ff. e. l. vt. ¶ Iste hoc interdictum prohibitorium est. restitutorium. tut prior p̄ periuum. i. publicum. prospexerit enim pretor ne de tuationibus minus fluminis. ex. urscant. ut ne in minatus aliquem uicinus aliquam in uirum afferunt. vt. ff. e. l. ij.

Quod in. Pri.

Exponimus de interdictis que interdicuntur pro opere quod fit in loco publico. Quae loquuñ de interdictis que interdicuntur pro opere. qd fit in pauato solo. i. de interdicto quod in. deq; interdicto quod clam. i. priuat de interdicto qd in. videamus itaq; cui detur hoc interdictum directum quod in. an utile. quis interdicatur prohibere opus fieri inde interdicto. i. quis dicat prohibere. quando competit. quo cessit. mq detur. inquantum. quale sit. directum. quod in. fatur domino in aliui solo opus nouum.

Al' Vtr reiecta restaurē.

Nillo edicto. iii. indicta sēp̄ dira duo phibitori ia. i. duo restitutori ia. neqd fiat in loco sacro neqd fiat ī loco si facta fuit restituat. ita ñ si ad dōmodū ortu. utilip̄ dicatur. ñ fiat duo p̄ma. i. sacro. dym̄ au ap̄ ōfinap̄. i. ne fiat ī loco. p̄ ī sēp̄ si solidae. adī ius sepulcri. prius ī. ōfinap̄ ne fiat in loco religioso. Illud sciendū ē quod hoc interdicto. ēcio nichil exp̄sit dicē sub hoc titulo. p. ōz. ad illat ego exlono. i. equo idm dico. p̄.

: Valie

factum est. Vtile datur domino ut fundamento
emptor teste Stephano. Solo dominus fundi fit.
Datur reliqui non plene dominus est. ut solo cum
sorum. datur ⁊ filio familie. hic ut pecunia sua
noscere negliberet. nec utilis exercetur actio. in
in unum omnium omnium deponit. Item ei
datur utile cui dus consensit ut actionis ex
ercere si aliud eas mandet. Item datur ei
qui postea dominus fiat. putaque eo imprudente
hinc utrio eo tempore quo nullus dominus
nondum fuit prohibere quis intelligitur. fue
to prohibere. si manu. ut lapilli iacu. Sicut
scat ⁊ se prohibere dum. molestus est nec possit
prohibere. Item si quis prohibuo faciente
hic mor desistit. si iterus postea sine punitio in
eo facere aperte dum facit. Vt. ff. e. l. i. Se
prohibere quis ⁊ palum. ut pecunia fuit. dum
cum pecuniorem mercenario inquilinum
nec hoc casu paltin alii. aqua quitur. fr quita m
onstratur. ut ⁊ infuco manifesto. patui alii ñ
putatur. ⁊ putatur. Vt. ff. e. l. iij. ff. de iu
l. quisit. Item exartali pecu aqua no nascitur
eximpto arti pertinet. Vt. e. de aquis exup
ti. l. Exartali. prohibitus intelligi quoaq;
no prohibitus ex modi supus expositus. Sed
tamen si prohibitio durauit. Item si postea
cum possessore soli convenit. tum facere desisti
Item si prohibitur his ut si qui alvo emit ing
tum causam precedentem hoc fecit. in hoc in
terdicto non intelligitur. Vt. ff. e. l. viij. Id
petit hoc interdictum cum opus sit in solo alieno
post prohibitionem. ⁊ tunc temu ut fodiendo
arando. serendo. inserendo plantando. edifican
do demolendo. hostium. ut regulam de aqua
quaferendo. arborem excidendo. deglabi
do. unum in unum unpurum iaciendo
ut effudendo. Sed tamen ex predictis interdicti
dabitur si cum solum deinis non meliuis red
dit. Vt. ff. e. l. Si aliuis. Item si
s. ut aut hoc interdictum tutione rei. ⁊ cause
ei si opus sit in unum. ut in alia qualibet re mo
bili. Vt. ff. e. l. viij. Tutione cause interdi
modi. fere in primis si non sit opus in solo. no
e locus interdicto puta si quis edibi no affixa. ut
seras claues. abstulerit. rideri. ut alia bone
in palum fundum tulit. si venatus aucupatus
piscatus fuit. si iter egerit. si acerui grui.
fel. pilei fumi. si aceruit. dispsit. si fuceus o
arboribus abstulit. hic hoc casu similis ut fortas
indicatur qui opus facit in solo. sicut quinglam
auferit excedatio. Vt. ff. e. Item. Item ma
sit hoc interdictum sicut dictum est. si opus no
auferit tumpum. fr compendium. Item solono
non datur interdictum. pp non frugiferum cedu
am arborem. nisi interdic eius pp amenitatem
ut gestationem. Vt. ff. e. l. competit. Se
cessat interdictum si ego si ego qui prohibui. tem
si. ut meus pecunior. aquam. Sane presel
pecuniori de. m. p. fructus pertinet. si opus si
solo. pu. fit. quia ei ratione procuratio. no remis
sio. utilis mutuapat. to concessit. ut princep
sive cui princeps hoc iusdedit. Vt. ff. e. l. iu.
Item interdicti cessat si sua uis remissione indu
cat. puta signis prius fit uotio defendere
⁊ sustinere. ⁊ de damno infecto cauere. Vt.
ff. e. l. xxiiij. Datur quod ui. interdicti sep
aduersus possessorem. Datur autem deiusc
mandamen. Datur in opus suo non
facium. tutum. habere. Aud ego si ego
tibi mandauo op nouii in solo alieno fa
cere. tu alii. ⁊ tu te nobis. ⁊ ille rogo quo
q; quia mihi ipse pretiti. Sane uno ex
nobis satisfaciente. ceteri liberantur. sicq; ce
tori voluit impunitus relinquitur. quod
est notabile. Vt. ff. e. l. Sicqs. Sed
ego id tenebo quia cui malo fui. Vt. e.
de. ubi. l. Siquis. ⁊ quia principes dicti
Vt. ff. de fuo. arrupto. l. In hoc. Tut
aut hoc interdictum utrorpus facti destru
atur. ⁊ ut quin a cuius iussit opus facti
onem restituatur. ⁊ sic structure. ceteri
utilitatum amissa. ut dias osso habebit
ratio. tm interdicti q. u. sic interdicto
uti ui. aut p iniuriam utimendi. aut si
accor iuure non posit no legitur. si
uelit ut dies osso esse estimandi. Vt. ff.
e. l. Semp. ⁊ Et. hoc interdicto. Ut
tur aut hoc interdictum inter quibus
facium hic. ut suis superis. tollat. In
eum qui fecit. ⁊ no hic ut impediri prae
centiam pri. Vt. ff. e. l. competit. Se
datur in eum qui dolo. m. fecit aliquid ia
quo nunc restituere posit. Vt. ff. e. l.
Semp. Et hibrid datur hoc interdicto
⁊ mixtis datur. de eo quod adeos pue
nerit. Est aut hoc interdictum resti
tutorium. ⁊ annio utili so petit. compe
tunde ex eo tempore quo consumatum
fuit. ut impedimentum fuit delicti. Vt. ff. e.
l. Semp. ⁊ hoc interdicto. a quod clam.
Interdictum q. clam datur et unus solo
opus factum sit ⁊ celato. Solo in qua
alius sicut ex potum est. nunc dominii
ut utuerit. Clam fac quod diu clario
non denuntiatur. sine contradictione fu
turum timent sine timore deberent. ne
melioris conditionis sint stulti quam
pri. Item competit si alit fecerit
quam denuntiatur. Subito aut diuin
ante pentecos. aut tempus. Vt. ff. e. l. Aut
datur aut ⁊ interdic. et ⁊ uicos quib; ⁊ ⁊
supi. Item interdic. q. cla. ⁊ tale est ⁊ ta
lacer datur. ⁊ immutatio. quale est ⁊ ⁊ ⁊
uanum datur interdictum quod di.
Videamus de edi. De edificiis priuat.
ficiis ppriam facis restituentis. acq; con
suendis. ⁊ p mu dedificiis priuatis posun
de publicis. Extrue edificia puta a
ligno extruere aliquo uibem. Aliquo in
hibemur. Aliquo prohibemur. Secud
struere aliquo uibemur. aliquo prohibe
mur. Aliquo inhibemur. Subemur
tomos facere si fuerimus curiales imp
atris quarum curie de sumus. Vt. e.
e. l. Sugliaia. Vecamur ⁊ aliqo edifi
care. ⁊ ⁊ impropo si id uocemus edifica
mus. ut fiat sibi nocendi propio fonte
pur sus uicum in no fodientes aumus
ut sic fabricantes uicino pertus lucē au
ferimus. sibi u quisq; ut tum alii no no
cant studiose prohibetur prospicit. Vt. ff.

Item si fecero d nuda mutit. ⁊ Vt. si prunatone ad oblaute d nuitu uit.

Item uide aud. mi. d sodimil nuc tal.

d'campo. inf. Flumiū. ff. vt. ff. de a
qua. p. ar. l. i. ff. de fing. ulr. l. domum.
§. 7 aurium lumina nisi relinquendū est a
lii. aedificantur. prefum autē habent qd
sufficiat ualet. admodū ut omnem usum omni
m. vt. ff. de fundo. ur. §. l. Gaus. ¶ Ut
mutentur loca plene 7 priorsus mā uallae
ai mutati. ambitu cum deue. ut mutati ut
modum usuarum. altitudi uis nō excedē
tis mur. vt. C. e. l. i. §. 7 prouentur a
strum facere ita tamen ut. de mulanae
nō fiat. nec mariam sectiōi pbeat. vi.
e. e. l. propinq. ff. de op. pu. l. an ¶ In
hibentur reficere. q. destruendi ē. puta q
in. pu. fcm ē. vt. ff. neqid. in pu. l. ij.
Iubentur reficere priua tecta. lum hīd. ff.
ff. de offo. pauli. Ynuitē uideri finago
gis reficere nō nouis fabricare. pmuta
mur 7 nos priua edificia restaure. ut ē
q. fiae edificium referere. secus q. no
lit restituere suptū minime erogati
p pōnae sacri annulina centesima postu
labo. vt ut sue partis diuimbur. mei
obtemero. vt. C. e. l. Sur ¶ Frende
moliri pmittimur iubemur. instituim
Ynuitamur demoli edificia q. nrīs ē. §. i
urbe. sunt ita metiōē. uolum reforma
mare ¶ Iubemur demoli q. ē. p. utili
tatem. ut. at ē nouo opi nunciatio
erstructū est ¶ Iubemur nra edi
ficia demoliri. i. causa negotiatiōis. pe
na imponitur etiam. Iudeum. vt. C. e. l.
ij. ff. de ālbū. empt. l. Senat. ff. de dam
no. inf. l. vlt. ff. de legati. i. l. eōd ¶ In
summa illud sacendū ē. quasiquis uel ut
in etiam construere. x. pedes intra
pedum debebit. minuere ¶ Sane
casualiter sui menia sui altius gui
edificia. uiria publica edi uoluit er
ruere. xv. pedum spatio interiore debe
bit edificare. ut tali mēsura illo. 7 pu. edo
ex quo uidicetur. 7 pusius edificatur
uelut ppam fabricare loca destructoi
quoq; future non timant detrimentū
vt. C. e. l. Siau. ¶ Inalius ālibi ita
edificetur. sic gieci legē sancitum. vt.
ff. funū regundo. 7. ff.

Operibus publicis.

Destructionem. 7 restaurationem pontiū. q
ducuū. uallo. 7 murorū publicorū. omis
sorum facti poenam. 7 opum collau
one. aurere debent. neq; aliquis album
nōi ansorio. dignitatis ut religionis pri
uilegiis se excusare debebit. vt. C. e. l. de op
omis. 7 auf. 7 eccliastīs. t. 7 e. 7 priuilegi
is. augustae domus. l. abstr. aurpe hae ho
nus ei est 7 nonp sone. vt. ff. d munib.
l. hone. 7 pam. ut pro tribunis ut omne
tuitur non psai. vt. ff. de public. l. sup
ualis. 7 l. sententia datur ita. 7 non psa.
vt. ff. de neg. g. Intalib. adaptam
nam in mutationem reseptum nō uallebit
ē. uebis ornatum. 7 ad modū ad decoriā
auratus facem. prudes ponē. vt. C.
e. l. i. 7 v. Iuno nesfendi dilime ut

ter ut oppidi uectisme labuntur. de redditus. pu.
funerū. terci pars deputari ē reparatōi. pu. me
nium. uallorum. atq; fossa. vt. C. e. Despem
§. 7 singularum urbium 7 castellorū. iniuriatorio pha
ualatum sua urbis. sunt estimandi. 7 pro opib;
pu. constructionis. restaurandis debebunt adiudi
vt. C. e. l. vlt. ¶ Insumma uenum uidiam li
cat 7 inpuuneis nouaopi. inurbio. in cho
ne. ptusquā eaque mueniūt. uopia de
cessoribus sui uectisim. diuiti. aut desidia
detecta. diligenti studio instantiq; complete
ntur. cumex hoc primum laudis adquirit. sed
sulta 7 pfecta reddidit. que uetusta sunt. 7 insta
uratione. requirunt. quaq; ab illus uia ara
7 uppfecta resederit. vt. C. e. l. vlt. ¶ Ceuius
agistratibus ordinaris opin. pu. 7 pacb; auctōr. pu.

Molim pmissum fuit prisaisioiū; tōcnoy pubi
coy. 7 aurium relatum. siliquā ce singlis et
ugandis solidis iūdicare. Nunc hodie patrib;
autarum eorum necessitatib; siliqua deputa
tur. sicē factum fuerit under ordinari. l. ubiq;
auri pena feriatur. officialis qui nomestrāt. hoīē
oīb; nudatus perpetuo exulabit. vt. C. e. ¶ Ci
uitatum autē pnēs ut reor. 7 aurarum sunt
defensores. siquidem 7 plebi. 7 rusticum pnēs
iucem erribant. neq; tenuiores. i. sub urbanos
agricolas ue. iniquis decepionib; patiatur affli
gi. vt. C. de defū. l. Indefensorib;

Tracaste me reclo de sal ¶ pignoribus
uino iūdicio quod propignoribus intenditur.
inre occasiae sumpta loquimur ac pignoribus
§. qua pignorum. ut fē omnicālia. ut uinicalia.
7 uinentiālia sepe celebrātur. ac uinicalibus
ordinatur. videamus inq; quot modis pignus di
atur. qualiē distinguatur. qualiē ālienatur. que
acones de pignore insantur. 7 quib; competant in
7 qsi intentantur. 7 qualiē ciuito res capiant. 7 quemadmodū
7 quales sint actes ¶ Tribus modis de pignus
dare pignus uocatur. mox. ubi quod fuit oblig
atum. hoc magis proprie ypotheca uocatur ¶ Ie
pignus dicum est quod datum sit obnoxium. 7 si
fuerit immobile. tacitum. ¶ Sed pignus pro
pe uocatur. quod dum mouet mobile. unde ap
pellatur qui pignoe claudicat. vt. ff. de ā. si
l. plebs. pignoe quedam sunt omnicālia que
tamen iudicialia non. 7 iudicialium quedam sunt
appellantur pretoriā que tamen tamen in no
mine gēlli. 7 que aptantur in causam in
uitati. 7 simplicē uocantur uedicalia de his
inferius ¶ Communiālia. alia sunt expres
sa. ut tacita de tacitis postea dicemus. de expres
sis illico aurium ¶ Expressum pignū omnionule
re pficitur. ut pignorum ca oriatur. omnem in
lis contrariū. de his supi inquarto tractatum ¶ Pi
gnus solo consensu ābitur. ut ad ē. tract. i. qi s
uum que de nouatur ypothecā nascatur.
Inter pignus 7 ipsum. 7 ypothecam. quantū aryp
tecam pariendam. nisi solo nomē refert
Comperit ipsum ypothecāū. 7 aut ipsum obligant
i. pignoris ypotecae tuchionem. vt. ff. e. l.
ipso. ¶ Sed 7 ypothecā equiuoce dē pignora
tua. vt. ff. e. l. pignoratū. ac. l. pcm. ōī
obligatiōi non improbate. 7 naturali pignū
accedit. ¶ Creditor creditoe post pignoris ac
ceptionē ut custodiat. ¶ de dolo. de culpa

tradiciur

"l. ipris pīsepcio

ta. ¶ cui potest aliqui ¶ Sane si aliqui heredum eius pa
ue lanissima pignus amittit nec tenebitur. nec to
minus totum debitum repetet. nisi suo uno mansum
fortuitum uel diuisum. ut nisi omnium. ut pignoris
amisso ab debitore. Vt. C. de. pig. ac. l. que
datur ypotheca creditori. tuo hinc de debitore
suum bidem. ¶ pignus non possidentem. ¶ aut
de certaneum ¶ titulo a debitore possidere.
tatur ¶ meum quod a. m. desit possidere. nec
ut debitor. iudicando. condando. aut ue alie iuste
creditoris ignorantis potest reddere conditionem
cessionis. animo se obligam cum alienatum uel hoc
re transferetur ad aliquem. Vt. C. e. l. a debi
tore ¶ Excipitur uiue singulari in res facto re
tento uindicet. tunc enim emptor ypothecam in
conuenietur. Vt. C. de uin. de lib. l. vii. ¶ Suo.
s. nec sic creditor uidens pignus suum alienari tacu
cit uel pignoris amittit. cum uis fuum ubique oma
re puniuerit. Vt. ff. quib. mo. pig. sol. l. Sic.
Sane hoc modo expundi hodie est diffici ¶ Exce
ptis creditor. olim potat primo psalit agere. pe
realiter. i. p ypothecam. ut oc ¶ Si distrug
untur ita si debitor possideat. aliuue ei noie
pignus detinet. ¶ uiue uetulo. suo arbitrio creditor
psalit. ¶ realiter potest expun. certico uo possi
dente uideur ypothecaria. nisi debitores pri
mum principales. ¶ accessores. ¶ alie ypothece
apud eos constitute excuantur. ¶ exausti. excussq;
non sufficere uiuetur. Vt. C. e. aut. hec si debi
tor possideat. ¶ Excipitur nisi debitor qui
pignus uindicat ex pecunia uindicationis satisfecit.
Tunc enim primo creditor suo; a regredietur emp
torem. prestum si conuenit ei debitore ut ypo
ca ne uindicet sibi satisfac. ut forte suo conuen
Vt. C. e. aut. hec si debitor sans nō fiat. ¶ hoc
prouinciali fregitat ¶ ut sic equal chiat. h. aut
tacite sic exponitur. ut primo debitor ois exam
atur ¶ Item excipit. ¶ uiscitio temporis. Ecce si
siquidem tibi primo fuaut obligata. ¶ postea magis
lucet oū. ¶ postea ex illis alius sibi gualit obligans
quis a debitore aliquid emit. aut ut accepit
nō debis possessorem inquietare debebit; de equi
tate hic ¶ uideas de ipsore ypotecaria uiuitate
filii tibi primo psalit obligam a domuisi tu
debitor solidem uidere competit posse sufficere
Vt. C. e. l. u ¶ Illud sane notandum est. q.
si creditor. pepigerit cum debitore. ut nō sibi
tradita pecunia pignoris possessione. hic cum
pare. ¶ debitore resistere potest cum pure. ¶
hic uere fatur unum. oblig. tamen tempo
tationem. ¶ i. sit. non potest. a. cusam. nec ca
dere. nisi creditor. Vt. C. e. l. u. ¶ e. de pig.
ac. l. vii ¶ Illud ostat quia ypotecaria
torum est. ¶ arbitraria. ¶ nisi. Vt. C. e. l. pig
tis ¶ Annis. xl. ypotecaria a cōsopitur. sic
debitorem debitorisue hēdē ut f. creditore
intendetur ¶ Annis. xxx. sic ex eunum elidi
tur sui titulo possidente. titulone. h. nili. f.
pignoris ¶ ce possidente. t. hinc. f. uicen
nio decennio. sopitur. Vt. C. si aduersus creditorem. l. ¶ Ego p precepto ypotecaria eli
dunt no pusucapione. quia usucapio. pig
tis a uinitione nō extingit. Vt. C. e. l. usuca
pio. ¶ Usucapio predia ce ut plorilut. i
nunur elidit. h. ut diui prelius. absumur.
siquidem usucapio non ce preceptio. nec
pe exceptio. h. diui adiectio. siue adqui
sitio. Vt. ff. de usucap. l. u. ¶ Inquibus
Pignus tacite cōtr. amis. pi. ta. cōtrahun
tur tribus modis. hodie fauore. nec aid
phadum ecce manis bū. oū tacite ere
obnoxia. que ulorum tuteli suscepti. ad
sedi. cē sacrimūtū aspiruūt uoti ante
quam eis tutorem alium fieri ordinati.
Item mariti quoq; o gram sacrus accepit
bū. oū tacite tenebuntur obnoxia. pe
conundū quacuisti sunt. ipsidib; pro illi
qui pūnione extraordinaū a sui deper
deti tacite ce obligata. Vt. C. e. l. ¶.
Item ūtū abūtū amisso. Vt. C. e. l. u.
Item uxori qi cōstitutus ex primo debe
tis. ¶ hoc in casu. ¶ uxoris principalis
bū non inferiulis. h. ostalis. tacite obliga
tur. h. tū nō n. ide fecerit iam ac noūtor
fraudatis exausti amplia uindicentur.
Vt. C. e. l. iii ¶ Forte ¶ ante contracti
bonū relinquendum iuri sam tacite redde
tur obnoxia. ¶ Item matre fauoris ma
ritiū tacite sunt obligata de dote red
dendi. ut denuo nubat. ¶ a uitate hoi
bus impleat. ¶ Item aduersum prouin
tentis prudente pūndi tacite sunt obliga
ta ne mulier indotata uinceat. ne pe
tuo lugeat. ne anno uiuatur. h. affectio
sui obligatur. Vt. C. item uipsum ¶ Pu
tione causa tacite obligantur. fructus ca
tor. pretior. pignoi. h. uiliū. h. puris si
tamencia que ex eor. pretio computantur
Vt. C. e. l. iii ¶ Item uicetia. illum
domo ut ibi sunt. p pecunia locatoi tacite
obligantur pro damno. pro. merede
illata in fundum. locatore. conscio. i
domo. h. iguno. Vt. C. locati. l. ¶ Ex
tutoris. ¶ amministrat. ¶ filio ¶ tacite bū pūnu
tacite filius obligantur. pro administratione
bonorum ipsor. filiorum quamgerit. Vt. C.
de bōis que. li. l. Cum pro. ¶ Ite mul
bona tacite obligantur. sicut. ¶ pūnu pro
nuptiis. lucris filius constituendis. Vt.
C. de sedis. nupt. l. hic. ¶ Smaut. ¶
l. Siquis. h. ¶ hoc casu filii matris
sicut nec ipsius amministratione. quod e
notabile. non debuit plenum. ¶ Ite
ipso fermis. ¶ prodonati. p nupt. mari
bona tacite obligantur. Vt. C. diui. dot.
l. de. ¶ Item siquis creditor pecuniam
debitori mor conquiuit uiliciam. siue
ex ea pecunia siue ex alia. quia ex eo in
compunsse presumitur. dum tamen con
tumunnon probetur. illa mulier fene
tatori tacite erit obligata. p adiacia uidi
stancie. hodie pauit sibi creditori feneratori
allegabit priuilegium. ¶ ponetur sini
tuaut. ut mulier emetur. aliquid. hic sit
ui tacite obligata. non tamen inci preceit
hic mutuuiur ut emetur. si filii ut uxor
defuncti sunt in medio quib; dos deliberat
tur. ¶ o hinc uxor. nec filii in matho
sunt. aut fide nic tamen eis detetur cū

Speciaiter

cū aliude cum

oū bū tacite pu
pill. ¶ adulis.

¶ ¶ sig. cedidit. i
domum reinuēdi
nauē. in ceū n
ate. h. cū obligā
ta. ūg. po. i. p. l.
pūdū. ¶ Secul
lige eordem. iuqui
d. fabber. ex noue.
hic. iudex. id. or
ff. de. l. i.

ordinaria illa

res fiscalis. abillo quo fiscus mercatur

re. ⁊ quinō mutuantur. ut multa emēdo
mov emptā semp creditor ceteris pecunia
is empta ⁊ sic semp tacite obligata perfe
runtur. vt. c. de pigno. dātis. quodo pri
ori. ¶ Preterquam pro aliquo fideiussore. cui
aut pignori ante fuerit
nunc res hereditas prodebito principali fi
ri tacite creditur obligata. vt. ff. e. l. v. ⁊ ⁊
ait asimili. ut ac eius. si fideiuss. accepsit a
alono tuo aim quo tibi conuenit. ut in
uenta tibi pignori esset. donec mutuos t.
soluta. aut. ut satisfactum for. illata pig
nera desinat. donec mutuos tibi soluat. aut
vt. ff. quib. mo. pignus. sol. l. ⁊ nisi.
Item pro debitis principalis omnibus reliquis
tis tacite sunt obligata. vt. c. de ri
legatis. l. i. Si alienā res pignori data
Si aliena res pignori data sit. defīo. sit. ⁊
Inglinter de ure nie agitur. ¶ Cum si
tuor rem pupilli pignerat. ⁊ ut rem do
mui obligaret ut. ⁊ pecuniā supra ī suli
tatem domui. ⁊ pupilli uersa fuit. nec ⁊ ipso
creditori non nocetur. creditori tamen exceptio
datur. vt. c. e. l. i. ff. de pig. l. i. ⁊ ⁊. ⁊ ⁊
si minor rebus eius pignoris ac emptio
nem sua pecunia liberauit. nec ⁊ nō ei actio
detur. exceptio tamen tribuitur. vt. ff.
quib. mo. pi. s. l. i. ¶ Inglinter de
rerum quia res aliena. ut obligatur
ex postfacto. ut ab initio. ¶ Ab initio ut
petit. ut stari uult. petit. quia dum
o expressim. ¶ Res ut aliena uel ut
obligatur sub condicione si debitor fecta
fuerit. vt. ff. de pig. l. Si fundum. ⁊ Illud.
⁊ conditionem tacitam obligo. quae pendet
de tempore. Cum enim sic obligatus quod in
uente portetur. in culto moratur. ita ut
obligatur si nascatur. ¶ Ab initio res alie
na ⁊ pure. ⁊ statim. ⁊ utilis obligatur. mu
modis. ¶ Dni uoluntate precedente. dni
uoluntate subsequente. vt. c. e. l. Sunt
dni qui uoluntate. sit dno uendere ⁊ nō
reclamante rem suam pignoratus pigno
rent. Nam ⁊ si debitor creditori pigni
creditore uendente. ⁊ tacente. alienantem
pignus aprit. si tamen res sua ubique tuetur
non nouit. ⁊ si scuit. obmutit. vt. ff. quib.
mo. pi. sol. Sic. ⁊ Item uides. ¶ Sa
ne ubi quis rem meam nō obligatā ⁊ dat
uē ⁊ tradidit. sui delecti. tuo. nec tuae
cio. aut tū factum meū nullū uim posse
re nō in iudicium. ¶ Excipitur nisi
fe tristis fuit. uxori unius fratris ne ce
plium frati. facentibus illis cessit. tunc ut
illorum frati potuo uxori efficatur. nec nō
uim. quia ubi habitat cum hac fratre
germani fuerit fratris ⁊ connubii. vt
ff. de dat. uē. uē. ⁊ uē. l. Sunt. ¶ Ne
tentur duo res ei obligatur utilis. Nā
aim impuros executores uelut alienis.
potuis probant obligare. s. ⁊ turori primi
lumest pro institutione pupillaris clause.
rem pupilli ⁊ immobilem obnoxiae
vt. c. de tut. am. tu. l. Vlt. ¶ Ex postfacto
rei alienae pignus conuales cat. sicut ob
ligatum fuerit. dno ue. si obligauerit

vt. ff. de pig. l. Sunto. ¶ Iocusus quo obligant
at dus facta fuit. siquidem in pione resistit
dno. quomodo uel ypotecam mouetur
quia ut tacite de pignore conuenit. vt ex lio
mendatio. agitatur. vt. ff. de pig. l. Pecun.
pignus sit abitur ⁊ ex. Qui pig. ob. ff. ⁊ qui. c.
pressim ⁊ tacite. ⁊ qui. ⁊ qui. ⁊ ut ec.
illique tacitam obligari. Nam multum prima
pro conuenis penitenda nō sunt obligandi. v.
c. e. l. Sed. ¶ Omnia enim obligantur ⁊ pre
senta ⁊ futura. ⁊ habita ⁊ habendi ⁊ que habuerit
habue ut statuti. vt. ff. de pig. l. Cōtra.
Si nec obstat creditori quod dē plus dete
rem uno obligauerit in uno suis fuisse. hoc enim
oportet omnes obnoxiabatur. vt. ff. de
pig. l. de ue. ¶ Ingratis obligationem uetus
unusquisque ⁊ pecunia. ⁊ alius creditori; accepta
corpore illis quelibet corpora. vt. ff. de pig. l.
pnte. ¶ Excipiuntur eaque uersimile. e. de
uxorem obligatum nō fuisse. ut sunt ubi na
turales concubina fenoralis ⁊ insimilia: nec
strumenta quibus ita sanctum. ⁊ ratum. nec capi
unt executores. obligantur. ⁊ pilla ⁊ uocat
alia. ¶ Incorporalia ut dares sunt res pla
les ⁊ uales. uitae urbis. uinum. vt. ff. de
pig. l. Siquis. ¶ Corporalia obligantur. ⁊ nō
dū. quia nō. pu. sacra. sacra. religiosi dūbi ac
pora. ¶ Fiscalis uilis ut pro uectigalibus cap
tuus. ⁊ necessitatem fauis. vt. c. de sac. s. ec.
l. Sanctus. ¶ Si ⁊ pater rem emerit filium si
quis locetur ⁊ unus pauperis. multo forti
obligabit. Aliqui ei obligo non tenebit. unmo
creditori qui sciens dare pt. ⁊ debito mulcebitur
⁊ fustigabitur ⁊ relegabitur. vt. ff. e. vt. ⁊
aut. ut nulli uiuam. ¶ Corpora obligantur
eaque sunt plene nudmo. ut superficiali. ita
tamen ut potior sit antiquior. vt. ff. qui potio.
l. ⁊. ¶ Excipiuntur eaque sit alienum ⁊ obliga
ri uetita. ⁊ obuiare arestatione. alege. ut decima
ecclesiastica precta. nisi uicibi excepti. antiq
tias constitutionibus. ut scit consulis. ut mu
nos pcta que il am teneo nō alienant. vt
at ubi deteriorem non eligitur. vt. c. quō de
circo opus nō e. ¶ Insuma illud. sci. e.
quia siquis emptores agros obligauit. i. emp
tionis instrumenta. ipos agros obligasse uide
tur. v. c. e. l. u. ¶ Item fraudat. vt. c.
de dat. l. 2. a in potiores in pignore ha
beantur. p.
Quia ut creditores de quibus;
rissimus. alii sunt ut frumentos. at potiores. q
sunt potiores exprāmā. ¶ Potior e creditor alio
creditore tribus modis. Ratione aet. temporis po
ne. potior e creditor. posterior. qui creditit nue
fectione domus. ei cui pecunia primo creditu
ri illum fecit pignoris ca. vt. ff. e. l. Iudi.
Ratione temporis potior e creditor. qui pri
de pignore conuenit. si tamen prius fuit quam po
stiores creditores nūc fit nūmo. Si scias e. vt.
ff. e. l. potior. ¶ Si ⁊ mantus cui primo fac
tae domus pignusilia. habetur enim pignus
tione potior est. nec. aliud qui pignusilia pre
cunia prius creditit. ⁊ eandem pecuniam accep
tit pignus ⁊ prius abeodem accepit. vt. ff. e.
l. i. ¶ Quod si sub conditione facta stipla
ypotecam data fuit pure. ⁊ pendente conditione
alius pure creditit. ⁊ eandem pecuniam accepit

omnia

Alī

c. e. l. executores

res alienae

Racione aet.

ypoteca.

de illi priori stipulatoris audituro exterit. esse prior
potior esse. Vbi enim semel auditum extitit. ei
te prior potior esse. Vbi enim semel auditum extitit.
pude haberetur. de illo tempore quo stipulo inter
posita est sine auditione facta fuisse. vt ff. e. l. po.
potior siebatur. ut inducere pignori
esset. ? ante qui induxit alii pignorauit. postio
esset potior. quia hic non est contractus sed est inductio
vt potentiatus. ff. e. potior fuit. Si privatus p
pignus accepit. filio postea ad eodem debitore eb
eum preferri debebit. vt ff. e. l. Si pignus. ap
pe pignus unde. qui prius tempe. vt. e. e.
l. ii. Exaptur quia potior interium est prior
iure rei uxore. intione delicti. intione prohibitoris
simplene. Ratione iuris. esse siquis ab pecunia
emerit. ut predium ematur. emptumq; sibi
obligetur illi creditori preferetur. quia ante ann
eodem debitore esse iter. ? uxori ? obiunum bona
sibi obligata fuit. commendentur. vt. e. e. l. li
? fecit enim iste ut pignus existeret. Esse ie
siquis anno mutuatus pecunia est annullo. utrei
predium pignori esse. de ni mutuatus est pecunia
am amico. ? pecunia est amico ut tuto deferent
dum tenui ei tenetur. Deinde loco tertio ali
quis tertius mutuam pecunia debitori fuit. ut p
mo creditori. i. tuto pecunia soluatur. ? pacisetur
ut idem predium sit pignori. ? iam fuit. i. pri
mu creditori fuit esse iste tota potior est. q
modus duplio tanto. ? quia facilite unlocu pri
mu. ? facius est primus. ? quia fere ut primo credi
tori deliner. pignus tenere. siap ut medio pignori
esse possit. vt ff. e. l. Si pot. sin Ratione
delicti. ita. esse enim si possessori forte. ? antere
or creditor. omnium vpotecam negauit. tem
cum est annus acor. a fecerit si tenetur tuto a
uicum dixit se uypotecam antio tenere. tuum li
esse tum. acor debebit possessori restituere
siq; fuit qui prior fit posterior. ? posterior pri
or. vt. e. e. l. aut Item pos Ratione
simplene probationis ulnunc modum prior
sit posterior. ? posterior prior. Esse enim si uyda
carus sine testis confessus. ut tantum cumdu
bus pignus primo accepis. tibi preferetur qui pri
mo accepit. nitur publicis instrumentis. nisi for
te tuum fructus uxori integri plium ue sub
scriptiones eisdem uxoris. i. publicis instrumen
tis continentur. tunc eni qui prius accepit. e
prior esse ? potior. vt. e. e. l. Scripturis.
Ratione persone preferetur fiscus. ? priori cred
itori. uxoris vpotecis mercibus ? mannum
tionibus plus quam mulieribus. Immo mul
er uxore repetentia fisco preferetur. quia ori
creditoribus. vt. e. e. l. vt. Inde tamen arre
ulo ut distinceri supra aut loquetur de totis pri
uilegio. res uertuntur sincere. Sane illud
notandum prior quia si tacite vpotecae aequiu
no amatro. ? accessione matri nihil mulier
non preferetur. Sed ? similiter de mobilibus
totem aliter. cuili de immobilibus totem augere
potuit. pro tali augumento respondendum
est. quod est mulier preferetur ei qui ei
dedit in refectione tectum. ? qui sic creditor p
ferretur pignoratio creditori. ? mulier pre
feretur pignoratio creditori. Pudet. nos sequi
? falsitas. Ego te diligo. ? tu diligis illum. ? e
go diligo illa Item ego debeo tibi fundum quasi
feudum aere iuro. ? tu debes fundum illi a q
illud feudum detinet. ? ego compellor
fundum illi non precedit Item uxor ex
ducit matre sui filios spurios. ? spurii ex
cludunt agnatos. ? uxor excludit agna
tos. nec uxor nec sequi. Phis qui impon loc
xplicuimus de illis creditoribus. creditori suarde
qui fuit potior esse dixerit. ? principaliter
Hinc enim audimus de illis qui fuit po
tiores per suarsionem. In locum prioris
creditoris aliquo suceedit creditor alius. Aliqui
non creditor. Soli creditori an quae pigni
fuit obligatum offerendo non creditori debitori
confirmat sibi pignus. ? in eius locum succe
dit. ? pire suarcessit pecunia. si tamen soluit. ut bol
lempinter repositum. vt. e. qui. po. l. i. Com
pere enim solo creditori illi offerendi. sed prioi
creditori nec expedit offerre. nec necessitatis
molestia urgatur. vt. e qui pot. l. prior.
Alius creditor an pignus non est obnoxium
ut quibus non creditor tribus modis succedit
in prioris creditoris locum illi creditori sol
uendo debitori numerando. ? acebitore pigni
eneuro. Si creditori soluit. ? pacisceris. ut
in eius locum suarcedas. succedas. ? prior fac
tus eris Similiter si minus pecunia de
bitori eo adiecto ut illut pignus solutum credi
tori. ? tantum si adiecerit. ut in locum prioris
succedas. ? pirei ita denuo si pecunia accep
tor illam pecunia illi creditori soluit. e
nibus & opus est in tantum addendo. ut fit suc
cessio. sed in solutio. sufficit de succedito.
cum creditore facta simplex pacto. vt. e.
e. l. i. ii Hec exigitur ut prioi credi
tori soluatur. ut debitor correorato reste
credito pacto cum creditore inierit. se
ubi pecunia mutua datur debitori. ut solu
tur. ? succedatur. non exigitur ut creditor e
tioretur. Si semel accebitore. ut apo
stolice creditore duobus inbredinibus potior ef
ficeris ? succedes in locum creditoris. tuitio
sicq pacto pretium in creditori soluit ut tuo p
ac creditori. potior dimittatur. ? dum suis
inuenatur. nec enim sufficit perpigisse ut p
tium uideat creditori. nisi fuit numerato
vt. e. l. Si potiores. ff. qui pot. l. qui
de. ? Si antiquior creditor pignus in creditor
vypotecam utitur. in aliene
distinguitur. in creditor pignus prior creditor
posterior. debitor ue. Si antiquior creditor
in creditor. ut si quis alio pignus pignori acce
pit. vt. e. si pignus. pr. i. ii. ? acil creditori
bi vypotecam primum. Exaptur ? po
stiori creditori in creditor. tunc eni posterior e
ditor non tam acquirendi dim. aliis. quam
amplianda sui pignoris gratia emisse intelligitur.
? tunc acil creditoribus illi offerendi relinquitur.
vt. ff. de distrac. pig. l. Cum prior. Fo
te ? exaptur sicq pacto quod fecit creditor
cum in creditor. ut debitor locat pignus in
aqua pecunia soluto emptori. debitor emp
tori pignus restituit. prior sit debitor. pigni in
solutum cuiq; dedit. ut aliis. ut prior cre
ditori in creditor. ut in solutum dedit. creditoribus
acil illi offerendi competit. ? vypotecam sal
ua manebit. vt. e. e. l. Insolidum.

q spalis pure accepit

mulier inter privilegio dot. e. X
dat. pp. n. u. aut. Si ita.
illi argumento.

Rem communem sibi aut alio. Si aliis vel pignoratur
tutius obligare potest, utis fauel. ut ipse
non principal. aliis postmodo concessit. Sed
exprimatur fiscus cum possit rem communem
in solidum alienare: potest. Item obligare
pignus pretorium arbitror. si fero. ut ipse pignoris
legatarium ut fundi causa. quem ubi non
possessione debitoris exprimo decipio mus fit.
Conuenit autem a pignoribus omnium aliis. pignoribus
pretorium sic dicamus est. quia sicut corporalia
communiter obligantur. sic et debita
auriab; possessiones tradunturq. Item pignoris
pignoris sicut et communiter. alium
ab alium nunc diui imperatur. Item pro
uniq; pignore prosequendo hypothecam dere
nitur. vt. c. e. l. ij. Differunt quia pi
gnus omnium tale sola conuentione admit
pretorium nisi nisi possessio constituatur. vt.
ff. de pig. l. Hec inuum. Item communia
lis pignoris nominum non in maiore u
riam hic possum. si pro eump executione
Item omnium creditor. dicit ab ipso te
netur: pretorii pignoris possessor. non infrac
tus augeatur. nec fuit cur compellitur. v.
ff. de reb. iudicis. l. pretor. ff. de dampno
inf. l. Si furtum. Si quis. Si ita in. pig. c.
Vdiuimus de rebus; gnib; pignor. de domin
ouali expresso. tacito. pretorio. Hinc audi
amus de eo quod aptum pro iudicato exe
quendo. Olim duos mensis pignus inau
suriam aptum distrahi licebat. vt. ff.
de re iudicata. l. duob;. Nunc hodie non lic
ni post iii. menses. Capta ipsa ab execu
tore debitoris pignoris potest dictum non ex
dine iudicii iure dum adia. Si tamen emp
tor non extitit. fr non diligenter prius ob
tulit iudex. aliquis alterius iudex exof
so emere potest. vt. c. e. l. ij. Si tamen
licitare omnes nati emptor inuenire
non potest. tum creditor auctoritate pre
apis diuum imperatoris sic inferius re-u
re dari imperando. plenius adiuere lic
bit. Iusum illud sacrilegum. quia
amercentur. pignus tale distrahitur. cre
ditor per pignus hus exonumione deb
consentire ei cuius comodo pignus aptum
est prouiciendo tum. aliq quinelit e
mere: illi omnium creditori solue si
bi iudex posita satisfac. vt. ff. de re.
iudicata. l. Idem. Item illud non. e.
qua hui pignoris notae legisse. Si pig. pig. e
quis pignori uti posse. iam dudum pla
cuit. tamdiu. Ideo recentio so dictori di
bitur. quam diu utraq; pecunia debebit
g summaq; pecunia non fuit debita quod
omnigre utraq. p soluta. ut alia so credi
tori. ipsi solute obnoxia tenetur. Pur
Sicut ager. ancilla. equa. tu pig. roi ca
sunt pignori simulac. et eque ex his fuit
nata tenebuntur obnoxiati. Hec ita
si apud debitorem ut creditore conce
pit. et pepit. ut simul concepit. et pepit
suo apud illum concepisse. et pepissent
obligata uenfor. vt. ff. de pig. l. Si con
uenit. ff. de pignoribus. l. Paulus. Pur
Vdiuimus qualiter pigni. rem. pignoris.

constituatur: nunc audiamus qualiter disoluatur. Di
soluitur pignus duob; modis. cum ipse retine
te et remittente. Retinente tribus modis pecu
niam. pactum debitoris. pactum tertie pac
tum factum creditore. Remittente pignus
disoluitur. prima si creditor tantum. Et amplius
pignus ei fuit reddidit. quantum debitum fuit.
pactum debitoris retinente. Et creditore
pignus repit. si debitor quinte solutione. suu
generaliter obligatum manumisit. vt. c. de
uno pignori data. Pactum tue pone. et
remittente creditore pignus mutatur. si unp
tor. creditor. prior. executor remisit pig
nus alienauit. vt. c. de quate. p. Re
mittente creditore pignus disoluitur tribus
modis. dico propo. fo. silentio. dico. tacito.
expresso. tacito si conuenit tedebito non petento
quia tacite te. hypotecam conuenisse uidetur:
vt. ff. e. l. Soluitur. ij. Expresso dico. i. ex
presso fo. prima si creditor. pepigit. ne de his pi
gnori sibi sit. Et fecit filius. f. pignus. uti si
filium amministrationem habit. et pecunia pro ac
one accepit. vt. ff. e. l. Sic. ii. et vi. Inquit
utili. Idem iuuenis. Nam distinguitur sit
mutile pp metu. ut solu anp uis quod po
tum animum. Siquidem solo certorum
incertum factum. nec pecunia pignus. nec debi
tum. vt. c. e. l. Habitum. Sicut sic est in
his artificium. Ecce enim si mariti uxori uni
dicit et pro ptio pignus acepit. posteaq; de
bitum ipsi dauit. hic non debitum ualet remi
sio. quia inter coniuges non ualet donatio pig
nis tamen fei donatio est dissolutio. vt. ff. e.
l. i. iii. Et in hoc casu id ualet. et procedit
de quo agitatum non fuit. sed non ualet
q. maritus creditor. ualere uoluit. Nam
et pretium mutuum. non incrementi ad
agendum. hic non pariat q. agitur a cre
parte q. non ag excepit. vt. ff. de c. hm. es.
l. Pacta. Pacto proposito omnis pignis dissoluit
ere sic fensor. absimis pro iudicato soluido pi
gnori credit. et postea nominis iudicii unde ei
tulit: pignus depit. vt. ff. e. l. i. Item sic
dicto non iuuiando. ut alio modo sicut sibi pla
cuit satisfactum fuit. nec prodest debitori ulte
satisfacere. f. satisfecisse. vt. ff. e. l. Solut. l.
Item. Impur et enim sibi creditor quia mutat
debitorem minus idoneum et fecit nominum
Item mutatur fo. ut reddat ei pignus
non pignoris. vt. ff. de pact. l. ii. et iii. Di
oluitur silentio puta si creditor. uidit pignus
suum alie nati tacuit. nec uis suu dicere
dicit. quo fortius si instrumento subscripsit
vt. ff. e. l. Sic. Ho uidetur. Item dis
soluitur si alio concepit. ita tamen si pine. se
cus si sub condicione. Item tamen sine sit uindi
ta. nec enim sufficit ut uindicatur concessise
nisi uindicatio processit. vt. ff. e. l. Sicut
si. Et tasi de uine uindicatio ualat. vt. ff.
e. l. Sic. Sicut si. Si
bitor. Et ita si uindicatio diuat. Tamen sic spa
liter obligata consensu uindicatoris creditoris
a debitorem reddicit. hypotecaria coli. m.
replicatio. diuum interdicti potest. In est in
coli. m. replicatio transitata. apprises tem
pus. vt. ff. e. l. Sic. Sim. et. Volunte.

insolidum

Item pignoris

Item pro

pignoris

ad existentie

hypo. apte ñ me
mini me legisse

Pacto.

vendere

quod si creditor concessit debitori. ut unde & tenaretur
creditori nonobstante. nisi indotem redeat. Vide
tur enim uindicasse pp lonā matrimonii. ea
10 si concessit debitori creditori. q. est amplius
ut tenaretur. uideb tur concessisse ut vendaret q̄ e
unius. nisi forte concessit tenaret tenari q̄
amicus erat creditori. si autem. nō tunc
creditor non repellitur. vt. ff. e. l. Sicut
si debitor. ¶ Insumma illud no. e. quia
si creditori concessit debitor ut unde? hoc nō
pe. h hīr uindicat creditor tamen repellideb
debit. hec subtilitates audiab nō debē ad
mitti. vt. ff. e. l. Sic. si. Inpt. ¶ Item illud
notandū puto quia si dictor. fundum sibi obliga
tum & specialiter a debitore mandatum uidet
& si uiuū suum uinum putauit. fundū nō ad
xerit fauore latrans uel pignori mittit. vt
C. e. l. ii. ¶ Item illud. no puto. quia fide
dator pignoris uindicari preaum abemptore q
uare non potuit. cum tamen to suo uino nō
contingent. debitorem a debito obligatum
quia necessitate fci uindicio. nisi pecunia ac
cepta nō liberat debitorem. vt. ff. d distinc.
pig. l. quotum ¶ Item illud notandum e
quod dominii impetratione pignus dissoluitur
vt inferius tractabitur. ¶ Sed notandū
uoluntatē puta delegatione pignus uindicat
fiat sequens tractatus explanabit. notēn pi
gnus depte necessitā notandū. ut iudicatō
hab enim ypotecā fuas conditiones. ut tam
diu uigeat & post iudicationē. quādiu fuit so
lutū. ut ad satisfactum. vt. ff. d pignōib.
l. Greg. si. h. & obyngraphariū pē pignus ē
¶ debitori solutione. ut eo inuenuente quod hī
prosolutē. pignus restitui debere proditum
est regulant. porro inuenitur casualiter nō debē
restitui. nisi soluatur. & aliud eēa debitum. pu
ta cyrographarium. q nondum tpat illud
pp quod pignus fuit obligatum. ¶ Semper
mihi hanc modum tribuit. & inscribitur. & obyn
graphariam pecuniā pignus tenet. ¶ Si
gula istaueria sunt notanda & obyngrap
hariam pecuniam pignus tenet. i. non tm
pp illam pp quam pignus fuit obligatum
sed & pp aliam. ut pp cyrographariam pecu
niam pignus potest tenet. ¶ Omnia equi
tate puto q̄ potest retinet. & obtinet gius pe
cuniam. vel que neq; e pignoratum neque
cyrographariam. sed at simplicē debita sicut
infine infinuat constitutio. ista dicunt
pp cyrographariam pecuniā tamen in hīs ru
bricis inserentes pignus posse retineri. ¶ Si
milter inquiunt iudicantes. quadam p pecu
niam tantum numeratā. & ego pecunia e note
rem omnem intelligo. potest inquit pigni tene
ri. & pp cyrographariū & non cyrographa
rium debitum. sed non potest peti. nec iudi
mi pp illud debitum pp quod fuit obligatum
Ecce enim si consentiente creditore debitor
pignus uindicat. & emptorem creditori delega
uit. pignus equidem uindicat. Nam si credi
tor aut emptorem sibi delegauit pp pignere ut
res emptas que sibi primo pignori fuit. & ad
huc teneatur. quam diu debitum pp quod pi
gnus illud sibi fuit obligatum soluatur. &
pp aliud debitum & cyrographarium. & nō cyro
pignus retinebit. si autem potuit. & nō
uenuntiabit. nec prosequitur. ¶ Same debi
tor pignus suum. ut libere uolet non q
uir offerre debitum. nisi pp quod fuit
obligatum. & si cyrographarie. ut nō cyr
graphariē pecunie debitor fuit. ¶ Si nec
emptor contentus ypotheca ut nō resti
tuat necē hab restituere aliam pecuniā
quam illam pp quam ypotheca sibi uindicat
sibi fuit obligata. nisi fuit creditori delega
tus sicut supius explicit casus. Sed nec
sol ut confirmet sibi pignus agatur offer
re aliud debitum quam illud debitum solū
pp quod fuit obligatum. vt. C. e. d distinc. pig.
on celebratis dōe nec eo inuenuente quod hi
beatur prosolue pignus distrahere expectat
& uideamus quando posset distrahi. quibus
modis. & qualiter pignori uindicio sit fraē
ta. ¶ Pignus tunc distrahitur sinon sit
solutum. ut ad satisfactum. sive nisi fuit
solutum. ut qi solutum sive retenuit de
debito. ut modicum. tandiu it pignus
ecce uindicatur. & insolutum tenetur. quam
diu ut modicum debetur. vt. C. e. l. q
diu. ii. vel & C. sunt dominii. l. iii. fin.
Vindicatur pignus potest si conuenit ut pigni
distrahatur. Si simes d uiderito. & nō con
uenit. ¶ Amplius & si conuenerit ne uindi
cio celebretur. tunc tamen denuntiationib;
iustis uindicio fieri potest. vt. ff. d pignorat
l. iii. Qui uindicatur pigni. ut tunc. ut non
tunc. ¶ Iure duobus modis ut expiro. ut
exlege. ¶ His modis fit uiū pignus uindicatum
emptor non potest conuenire nisi duo forte
inuenerit. i. ut creditore sibi uindicante ef
tor fundum partiepauerit. & creditor
soluendo non fuit. tunc enim emptor ut u
tili uterem. ut fraudatorio uindicio potest
conuenire. vt. C. si iuroto pignore. l vii
& creditor quiest soluendo. tunc uindicat
i. expiro. ut exlege pignoratum conue
nietur. ¶ Si pirato nonuisto uindicat. si
superfluum non restituit. si sibi tem q̄ tu
lo uindicationis & primo positum pdnā addi
vit. hic enim posset alii uindicare. nō tam
pē sibi adicere. ut qi uindicē. vt. C. e. l. & qua.
Same siquid creditor computat essuperfluo p
ao pignoris uindicati. non tamen potest p debi
torem. creditore pdnulit. ut reliter flagi
tam. vt. C. e. l. vel ¶ Vel creditor non
tunc uindicat. i. ut expiro nec exlege. nō
conuenietur creditor. & abemptore per debi
torem uindicabitur. nisi emptor tutus sit
tempore. tunc enim in subsidium fci uindi
cationem tota. p. neg. g. acc. o. ne. debitor
potest precium exigere. hinc tamen compensati
one ¶ Item inquacumq; possessione rem alienā
nouitate uitacere. vt. C. d rei. uin. l. quin
porro. nulle. f. possessor hinc tamen. & si uindi
cat uel distrahere pro pretio conuenit potest
tutur enim arbitrium petere. i. hinc. vt.
ff. e. l. de pe. hinc. l. Item ¶ Item ubi
expiro pignus uindicatur. tenetur obsui
dum uiuentium quod legitimo modo conue
nit. de summa de tempe. de denuntiatio
one interpellat. ut non. de modo uindicati

vendido

obligata

Si non conuenerit de uendendo. post biennium tamen accumulationem biennii. ut saltem minori usuram numerandum. creditor pignus uendere potest. si uendendo ut fiat uenditione. insuperfluum retinendo pecunie pignoratam potest punguere. si conuenerit ne creditor pignus uendat post biennium tamen potest uendere. ita tamen si debitori. ut ter ut soluat admonitus. aliquin creditor distrahit. et tunc obligatur. et distractio facta cassabit. vt. ff. de pig. l. iii.

De diuersis pignoris uendi. tpe. cap.

Debitori denuntiatio facta ut nulla creditori ne distrahat. nullius est momenti. Sed impetit pignoris uendicationem faciendam peritio ueneficiue hirdem. septima testamenti qua complexi sunt debitor. nulla alie petia ue uendant. sic penam addidit ut falsa fiant. si uenerit. uadimonium perpetuum est. vt. ff. de legat. i. l. filii. f.

Sed nec potest debitor hiuusmodi lege uel creditoris detinere facere hoc enim ubi creditor debitori non successit obiectus casu si. si qui comptat. et si sauit uitam potam. debitore creditori denuntiationem fuisse ud sit male. f. p. vt. c. e. l. i. ti.

Sane si debitori uiuebat pignoris uiuationem creditor successit. creditor. nonqua creditor uiuo quia fuitus est debitor uende non debebit. De si uendito pignore agatur.

Si creditor uite. i. expecta ut celege uendidit debitor emptorem non conuenit. si creditor est pignoratum uigebit inquantum sua uiuit sicut creditor. dolo. m. pignus uendidit. Si si debitoris debitoris antecempnati solai petitia ni potuit. et eupor. fraudem patrimonii. ui debitor offensi antiusit debitum recipibi cui fructibi pignus nouerunt si aut est diem. et hic creditor non possit soluere. emptore ti debitor. conuenies non. nec uiuam sentiel. nisi arguesi emptore participasse fraudem. Vbi non uiuit uendit. emptor uendiuo mobnoriuis erit. si tamen suscepit uendi or. tremq; creditori. sicut dictum est insubsidium conuenii potest. vt. c. e. l. i. ti. iii. et iiii.

Hec obiaquitur quod ut legit male fori emptori precium non debet restitui. hoc enim optimum cum dolus emptoris recitat cum accui. uendicio d uite meto si tenuit.

Cauet forte quis possit ne male f. si uelit magis precium supplere. q. pignus emptori restituere. Aiunt quemadmodum imq. Ego uniuime. et si cuique creditoriuo. et quia uideri laborauit indolo pignoris fuit. De solutione pignoris.

Iuitio necesse est. ut solidi debiti celebretur solo. Ergo siquis rem unam pignoraueritq; si maioris partem debiti soluit. nec modicum repignore lib. auit. Item si res plie pignoraueritq; ipse nec depluribus numini expectat. usitorum soluit.

Sed nec si br debiti parcenase contingerit. et soluit. pig. ut pinodico libit. uuitio pro restituo. si fuit modicum. tempi potest pignus insolidum. stq; hirs. et iliuit ipso unte est. et ad hoc tamen obnoxi erit. vt hereuide. Item et ubi debitor. tunis est. prescriptione. xxx. annorum. ne conuenitur personali actione. si tu ut precium possideat. creditore. conuenietur usq; ad annos. xl. ut restituat. vt. c. e. l. iii.

In summa illud. no. est. quia pignus uendi potest tamen. non tamen pp debitum principale et usuras. sed non pp impensas. si pp usuram. et pp impendium in pignus fecit. hic ro nouisse dictum. vt. ff. de. pig. act. l. Sue. Vle.

Ito illud notandum est. quasi plerique aut pignori fuit. et illis qua fame creditori uendidit. creditumq; suum tot impecpit cuo tionem tuii prouisit. ai ut uendere non potuerit. res non uendituis suos retinebit. tamdiu donec fuit eiusmodi penitentione prouisi uiuecupnem cum futurum. vt. ff. de pig. act. l. Sue. ti.

Item cum uitio quod non est pignus qi pignus. ut loco pignoris id quod uendidit. et nondum tradidit. retinq; quamdiu soluatur sibi precium. vt. ff. de act. emp. et uen. l. iii.

Sed offerri Si et siquis debitor pignus emerit calege precium tuuit. ut creditori autem ut tractatur. et domuillis fuit. et eius locum succedit. hic enim res sua nemini possit esse pignori. et tamen fie emerit qi pignori. et tamen fie emerit qi pignori. quia pure equii est hinc consulit. vt. c. q. po. tpi. l. si pignori.

Suum explibi hirdib. creditoris.

Si unus ex pluribi hirdib debitoris suum parcendebit soluerit. et creditor accepit. ipsum parcetam. non ex minus pigri insolidum tenebitur et distrahuntur. hic enim actionem prodiet ipso unte. i. lege. xii. tabulae sunt conuise. ut expiantur ut conuenantur hirdes. actione tamen ypotheciii. quia ei tantum est indiuidua. quilibi his possessor. ypotece non pro modo suide. et hirdium parte conuenietur. et insolidum non pro ase. et si uiuetue. i. ut ut solidum debitum red dat. et pignori quod retin accipit. vt. c. e. l. i. et iii. et. de hirdum. act. l. ii.

Si pignoris solutione secundo secundum.

Sepe fit. ut qui spe fiuitione numerationis se cyrographo obligat. et tenq; suum pignoris. hoc inquam casu. i. biennium. et postea si uiri interbando fuit partium. ut quindebitor minime. duplex habebit auxilium. Quippe debitum. pec. exapi. si conuenietur. sine expiatur incerditorem tuisset. Sed si non conuenietur inter. ut sit causa conditione cyrographum condicti. et uiuiciatione. ut pignoratam actione. pignus hoc incasu. et interpolationem rectissime repetet. vt. ff. de pig. solutum. ti.

Hec enim ibi debet fiei solutio. ubi adest uista solo debito. nec retinuetuno. nec tenetur quis ut minimum reddat. hic inquit. si mihi aarpit. vt. c. de no. n. pec. l.

Vbi ñ pecsit uiiacyo.

Sole. Ite. Item. s. qui

De uite dñii impendo.

Ite consulitur creditori propistructionem. Quinc aiiam quidem prouinii impetrationem. vt alie litiatur pignus mod expone. litiatur. et domuii impetratio. vt alter.

Impetratur domuii accesate dumtaxat pacis sollepnubus i. debitore actionato. emptore non inuenito ut nondignum offerire precio.

Impetrata tuisuo biennio si debitori mutatur dentitatio. et aiiuiae certum temp statuatur. unte quod debitum offerre. et pigri recipiat.

Eodem tuisuo simulis et aliud certum tempus statua

at successor

Vbi ñ pecsit uiiacyo.

similiter ueniat

ante suam habebit negotium. tamen fugiendi.

cur: utra quod offerat: et pignus recipiat. Eodem
modo similiter: aliud tempus certum statu
atur: utra quod similiter veniat: et offerat: et re
capiat. Item: tempore tributico si tantum unus
tus fuit: ut unaquisque debitum non obtulerit
tunc creditor abutendi alienum usu domini
petere potest. Pono dominio impetrato: et
postea: si bienium debitor quotidie creditori
obtulerit debitum cumulatus: et dampnis usu
eius creditori illius unamento: si creditoris tam
declarandi sit. Elapso biennio sed creditor
quotidie plenissime: et immutabiliter dominus
erit. nam antea semplene: et revocabilis. Si
minus erit impignorie: quam indebito. quod eve
nit tamen potest precere. et est impignorie capto
ex iudicato. vt. ff. de re. iu. l. diuus. §. ij. Sed
indebito minus impignorie amplius. illud am
plius debitori soluatur: et debitoris creditoribus. Si
ne communio maciam sectionis pertinet. hoc ita
ambabitur ei qui plus impignorie habebit. alius pe
teris precium offerre: et ita totum integram ui
re dominii possidere. Hoc autem nisi creditor to
posidens maluerit ut uendere: et superfluum debitori
restituere. Item quod si ex utrisque pure equa quan
tis uuicellatur. tunc fiue oi formione totum re
antea pignoratam retinet. dissoluitur ius domi
ni impetrati. et uolente creditore: et eo renente cre
ditore. Volute ita puta si post breuem impetrati
dominii alio anno creditor usuras accepit. abinti
ao dominii impetrati. et ad instar legis commissi die
minutionibus incessisse uidebitur. vt. C. e. l. ij.
Creditore et nolente: uolente ita dissoluitur puta
si debitor quotidiam. et biennii. ex die impetratio
nis operatur omne debitum. vt. C. e. l. ij. In
summa illud notandum est quod res pignoris quo
dam Euectasfuit impetrata unte dominii ac
cione uallie exempto potest agi. vt. ff. de pignorat.
l. Elegantur. Pacis pignoris ad lege commis.
dominus. §. de pignoribus. Quia cum pignus aut
res cum uinoritur sepe uinponuntur accidentalia puta
de pacis pignoris adiectam. et lege commissi in impi
gnoribus resistendum. Item accessi impignoribus addis
uinonibus celebrandis celebrandis. alia utilia alia
inutilia. Alia superflua. Vtile pactum ut creditori
liceat uendere post dies impetrium precium non solu
ti. Item si conuenit ut fructus accepti et eos ali
quid computent. sibi pertinet. Item si conuenit ut
ceteris persone. personalie distrahat. Item illud pe
tum iudando pignore factum illa. puta ut cre
ditor pignus distrahat ut possideat. ut eo precio
quod tunc creditur quo soluto fuerit facta
ta. vt. ff. de pig. l. Si fundo. Sed et in
aliis illud nominum est. quia uinoritio et uallidi
tas non ad arbitrium uendere persone allata
Innocuo pignore pactum illa. quod est notabi
le. puta si creditor uinuendo pacisceretur. ut de
bitori restituat precium. res restituatur. tunc et
ut utile potest uetoricare. ut infactum agere
vt. ff. de pignoratis. act. l. Sed. ceterum pacto uinpo
sito. debitor offerre non potest. nisi certis ut abs
tue priuilegio uallaretur. vt. ff. de distrahendo pig.
Inpignoribus inutile et pacetum legis commis
sorie quod est ut non soluta precunia fiunt inutili
a. et pure creditoris putantur creditor iusquam
uenerit. et pure debitoris plibus modis. Eue
nimus pacetum creditoris interest ut uendere debitori

quod liceat pignus uendere pacetum et utile
Item pactum et nullum. ut potest legi commis
sorie similiquum ne pignus umquam liceat
luere. Item meo iudicio pactum et inutile
ante diem solutio prefixam liceat luere
Nullaetum est uis si conuentionis. ut non lice
at pignus suum recipere. vt. ff. de pactis
l. Sicuti. Item inutile est pactum. ut eo pre
cio quo estimatur. ad pignus detur. creditor pi
gnus habet. si semper statuto debitum non sol
uatur. vt. ff. de distrahendo pig. Superfluum
puta ut liceat creditori uendere. Similiter
accepit exuetudinem posse exigi a debitore si
ne illuo pactum illa ut amplio pignoris lib
debitorem. vt. C. de pig. act. l. q. Ex
iteum est inscriptionibus. exceptionibus; suis preceptionibus;
de actionibus quibus actores armantur. Hinc au
diamus de exceptionibus quibus res uallantur. vel
aliter. Z. de actionibus quibus res impugnantur
Hinc de exceptionibus quibus actores repelli
tur. vel alie. S. de exceptionibus inquadam
spe. l. de temporalibus prescriptionibus. Hue
gradiatiter audiam de exceptionibus et prescp
tionibus. Videamus triap quid sit exceptio. Vni
dicta sit exceptio. a uane sit introducta. ab
detur. Inque in obcasionem quam opponatur. a ue
cause exceptiones intuantur. a uano tpre
durente. quales distinguantur. a quo et quan
do sint proiunte. Exceptio est conditio qua
modo eximitur reium. de amputatione. modo mi
nuit dampnationem. vt. ff. e. l. Inpalt.
dicta est exceptio quasi accedit exclusio. et re
plicatio est exceptionis relatio. vt. ff. e. l. ij.
Introducta est exceptio ob commodum reum
maximum. interest enim potius reum eu
quam post solidem repete. Hanc tertium est
proiectum. Pone in medio augustin de ci
bit remedium. Naturalium exceptio no
s. primaque stat negotiis nostis et actoris.
Sed quasi assumit nomen spale. nomen rep
replicatio datur actori et reum. Item
cepi utrique exceptiones multiplicantur. re
ium nostri. vt. ff. e. l. ij. Opponitur excep
tio. aut quia factum est quod oportuit fi. ut ex
ceptio rei uinuite. aut quia factum est quod fieri
non oportuit. ut exceptio uiolente. aut quia
factum quod fi non debuit. Hanc emanci
patus petit impetrata bonorum. pos. repelitur
exceptione bonorum possessoi nondum. vt. ff. e. l.
Exceptio. Item exceptiones alie sunt pone
pp fauorem ut exceptio uilliai. et pp odium
ut macedoriani. et pp cum aut uitii equita
te non ab aduersentii. ut non nuate. pec. Na
ture sunt cause que indicunt exceptiones
uis. metus. doli. res litigiosa. tempus. pactio
expressa. et tacita. aut uitio. iudicatio. error
ignorantia enim repellitur. et exceptio. vt.
ff. de iure. §. Item tempus. nam et nate
exceptionem non uuate. pec. de biennio ex
ceptio quia replicatur. §. de foro exceptio
Item fauor. odium. ecclesiae. libertatis
hymenide cauli. proiuntio falsi. militaris
privilegium. suae exceptiones indicant. vt.
ff. e. l. Exceptiones. omnes exceptiones
pene sunt pp pene. Ut acces sunt annue
pene diuin. pp exceptione non uuate.

Die phia vel fiat actoris qi libi iudi
ca. Ide quam q fe legi commi. vt. ff
de pignor. pig. l. ij. Ceterum ex pacto ni ne
potest debitor offerre ii fs. ii cum
let abstine priuilegio uitiatur. ac e
ut ii soluto. pec. die phia restitui
actoris. qi sibi iudicia. Pignus et
q fe legi commis. affirma fe inutilia.

precaute: que sopitur biennio. ⁊ ꝓ toli exceptionem. cum amalefitio trahit originem
vt. ff. de pecunia. l. quitum. Sane hanc exceptiones ꝓ tempo. vt. C. e. l. pecu.
Distinguitur exceptio multiplicit. Exceptio alia prima que fit in noie g̃ralis. ⁊ dat ro. Alia secda ⁊ uocatur replicatio. duplicatio. triplicatio. quadruplicatio. ⁊ deinceps. Item exceptio alia initiatoe septa. C. l. g̃ralis competit ⁊ emptor. alia p̃dne. cohers. ut marito ne exclaudatur in solidum. hec enim exceptio n̄ fidi datur. nec fidi iussori. lic defensori. fili quq communis. uuuite marito. Item exceptio alia temporis ⁊ dilatoria. ut pacti conuenti ne agatur. ⁊ qnq; minus. ⁊ falsi procuratoris ⁊ eaque militi obiciatur uolenti pro alio litigare. Alia ꝓ pena ⁊ ꝓ tempore. ut pacti ne petat. rei uinculo rei uiolate. Vocantur iuremperpetuales. quia adtempus nocet. dilatorie quia causam differunt. Vocantur ꝓ pecu. quia ꝓ pecunia agentib; obstant. Dicitur hoc nomen ꝓ pecunia ⁊ tempore. significat in deficientiam. ⁊ omnia est complectitur. vt. i. institu. de exceptat. ⁊ Sed ⁊ ꝓ pecunia dicitur quam diu uiuitur. Sed ⁊ ꝓ pecunia dicitur. que. xxx. ut. xl. annorum spatio luminatur. Ꝓ pecu. exceptiones dicuntur. quia cum pecunia. Item exceptio putaque oritur ex pacto alia expressa. alia tacita. Ex pacto tacito uindicatur exceptio. at. ꝓ rei equitatem. vt. C. de pact. l. ii. At ꝓ rei odium. putasi liti fit renuntiatum. vt. C. de pact. l. postquam. At ex fo presumitur. vt. C. de pact. l. Si creditores. Regulariter qui excipit probare deb. fiat quq; Dicit agere uidetur quod adhoc ut prob. qui exceptione utitur. Semper reus in exceptione. ie. ro. est. i. actor. offo fungitur. vt. ff. e. l. i. Item fiat obiect qui exceptione utitur q; cap. compensationem. vt. C. de probat. l. i. Hec ita se habent si affirmative excipiant. Si quidem sic excipiens de intentione aduersari confiteri presumitur. Atq; si negative excipiat. puta quia non sit nuatu. non fit agens mandatum. non fit. hoc. si possessor. tua molestia probatio ingerit dicit. hoc est quod dic. nonnunq; confiteri extimatur qui exceptione utitur. vt. ff. e. l. Notandum. Semper negantis factum ꝓ reu natura nulla est probatio. Regularter exceptiones dilatorie. aut litem. cō. sint opponere. non oportet. posita non sunt ideo leuiter. siue iudi dilatoriū. exposita. ut pecuniaria tione. siue excusa. utqu dicimus ⁊ quq mi ⁊ fon. Iam post litem contestatam frustra fori proponitur. iudicis ⁊ eri. exam non declinatur. vt. C. de iuris. de. diu. iudic. Temo. Peremptorie exceptiones mori pure laes possunt oppo. aut suam. nam ꝓ suam nō est locus remedio. nisi ut coi ut applicatio ut singlari ut restitutionis. Exaptuntur quidā casus. sicut ⁊ supius notum. quos at plenissime distinguit. In summa illud notandum est quod omnis exceptio realis q; reo competit statuis iuregis fideiussori. ⁊ mutuo reo tribuitur. vt. ff. e. l. omis. Item illud. notandum. C. q. dil ex cpto. sui fit pnu sui sedi. sit ultior excludua. C. vt. l. n. Sed illud. C. notandum. est. quapluribus utiposumus. vt. i. Semo. Item uiuid. notandum est. quia fio insubsidium. aliqui agitur infacti. fie ⁊ aliqdo excipitur infactum. v. ff. e. l. Filius. l. quorens. Semper adiuis p̃ actionum pertinentiae. nec de dolo agitur nec de dolo excipitur. ⁊ infactum uerbis temporis agitur ⁊ excipitur. ne patro nos siue parentum. tamu uiorum quam mor tuos. oppido sigillatim. fama lacessatur. Semp enim eis. a filiis. a libis. reuerentia est exhibenda. vt. ff. de excep. doli. Apid. Sabinus. ⁊ Pieb.

Litigiosis.

Apposuimus de exceptionib; litigie. Nunc audiamus inquirum spe. i. de ea exceptione que oritur ex actu litigioso. ⁊ sic dicemus de litigis actib; ut de litigiosis rebus. videamus ita. que res litigiosa dic. ⁊ que non. ⁊ an obiciatur exceptio ista. ⁊ que pena imponat cōbati sup litigiosa ⁊ olim. ⁊ hodie. siue dantur siue accipiendo. ⁊ quo modo relictum rei litigiosae olim ualuit. ut non. ⁊ quo modo olim debitur uile. Litigiosa res applicatur. ⁊ res incorporea. ut. i. cō l. controuersia deducitur. res quoq; corporea mobilis se mouens. immobilis. de qua dominio ut causa ut qi causa controuersia mouetur. ut mota est inter petitorem ⁊ possessorem. ut qi possessorem. iudicata controuersia. ut priuilegia prima pro blatis ⁊ pecunia furtiua ro agnitus. Sane si post litis contestationem res uinditur. rem uinditam ro facit litigiosam. vt. C. e. l. i. Litigiosae rei exceptio datur ei qui litigii motu possessionis adeuinquirendum modo deuolutur. aut rem cē eumqu emit. ut at accepit. ⁊ si ignorauit. vt. ff. e. l. i. Semper urgenda est alienatio. vt. C. e. l. Et Obiit. quaqit. fiaq; rem litigiosam effecerit si uindetur. nulla pena imponitur. immo ⁊ adhuc agere potest. Omnibus qui pumetur. quia eo emetur. ⁊ ignarus fuit. vt. C. e. l. ii. Capitur mistqui actiones in potentem transferit. ut nisi quis reb. alienis in eis computat. ⁊ vt. C. mandati. l. p diuersas. Ubi quis rem litigiosam olim aliquo siue possedbit. accipiebat. duplicit autem pumetatur. ⁊ rei alienatio erit irrita. ⁊ preter ineo pumetatur. quia rei publicum commutum. ut uere extinctum fisco retinetur. Nacceptore aut distinguebatur. ro. stinguitur an sauerit rem litigiosam. quam emerit. ut nescauit. Iam si sauit. tantum qs tum. ⁊ uindicto fisco tribit. Si nesciit. ⁊ non dum uinditori solut. soluere. nonconpellitur. immo tertiam partem tanti pretii sibi postulabit auditorio tribu. Si solut. repetet a uinditore pretii. Nam cum ignarus sit accepto. non deb. amplificari. immo quia recepit deb. iniuriam. Vnumquemq; uinditori. reus quia semp est cō sauis deb. pretium. ⁊ duriusq; cum ignaro uendit. quia tunc tantum deliquisse debet. quantū est pretium. ⁊ preter tanti pretii partem etiam emptori. Leuius est cum uinditore consao. quia tunc non nisi tridem deliquisse fisco prebebit. ⁊ peq; emptori ut pote consciis fisco prebebit. Hec ad p uitandum constituta est. v. C. e. l. Et Obiit reus uindit. certum quidam tribitum ⁊ adeum casum. ubi acto. rem litigiosam tristitia eo casu ire dictum est. nec dantur nec accipienti pena imminuetur. vt. C. e. l. ii. Et lex prima p positionem dicatur corrupta. ut suppleta p illos. sed ante lex ultima loquitur tantum d reo. quia qui possidet plus deliquit. ⁊ quia eo causa. accepit

: dubitu
vt et operiat

exaptuntur

: fidei

Fudici Amaarig. ac.

: obscuse

hec dicantur incerta. Vbi aliquis lingiosum reli
querit olimbis aliud prius non corpellebatur
nec legatari possessore tum legatum petere
et ubi certitudo in legate: sunc nos lingiosi. le
gati abinde sibi pareretur potest flagitare. vt
C. e. l. cauciamq. Sed hodie nec estima
tionem potest petere. Intimosi hic expectat. ⁊ si ti
tule uicio eritis rempaui aliis donauit, appa
legatario pri. si fuerit uitio. nec alter. Iuris enim
uentus legatario uterur relicus. ⁊ tm. Idem pot. ne
alliuatur. vt auc. e. legatarius enim nic reli
quid scit. ut nescit. Inactib; ut nō, cum lepius
relinquid. ⁊ nō emptor: nec rem nec estimationem
per. unmo ut nec ut tantum rem pure precii
ubi ignoratur. Aliquando tamen rei lingiose
⁊ tempy. lrus commetare. alie tamen te ipsi lin
giose ⁊ te: ut dens nosse. t. nouationis pp nupt.
S. ⁊ tul. acto cuiusq; rei lingiose facti uit obi
ret ual. rei lingiose possessori succedites. vt. e.
e. l. vt. Hec enim tat debt uitelligi aliena
tio. vt auc. e. ## de hindi ⁊ de stipulatione.

Expediuimus de exceptionib; que aduuat. re
stat ut loquamur de solidis: que pro sus uitant
⁊ quasoluitur duob; modis naturalit. i. p mutatio
⁊ nō naturalit. i. pnouatio dicamus de nouationib;
⁊ quia nouatio. ⁊ de legatis fuerit pstipulationē. pri
mus de obligatio stipulationis: ⁊ quia stipl quēq; insint
commutatur. ⁊ de hinc. ⁊ quē: nō audiam de hindi
⁊ commutatione stipl. Videamus itaq; quid sit stipl
uū dicatur. Sicut quas plaisi de hatur. qualit de hat
distinguitur. commutatur. pungere. ⁊ que acta est ex
stipl. commutatur profiat autem. Stipl est
uerbor. anceptio quib; quis quo se aliquid facu
rum mūc interrogant promittit. dicat stipl a sti
pl. i. aduno. est q; stipl. a stipite oriuntur.
celebrat utriusq; sese intelligentes. grecos. latos
uit grecum ⁊ latinum. Hec tamen ⁊ valeant ⁊ ue
lint se obligare. Dam stipl. idem facta. ut demon
strandi gri stilis e. Commutatur precedente
interrogatione: ⁊ responsione subsequente. hec e ut respō
deatur idem. ut nō prius. aliud. Dam si q. fi
pler. tu promisis. xx. t. de. stipl nal. fuerit di
uersus complacat. Sed stipl nel duas. ⁊ pro
misis inam. ual ⁊ oplacat. ut nō diuisus. hoc
tamen fuerit expsse. Atque si stipl. arma ⁊ pro
misis cuppum mes agitur. o ulto fortius si stipl
hoiem ⁊ promisit pro sui aliud. ut edi ce. Re
spondere aut oportet. nec subtē annuere. Dam sta
tuerit. hoc mali lic. at nec naturalit obligabit.
suffic aut rego nare recipere: ut alibis. tulo. nō
recipio. ut alibis. tribuam. amplius. quid m. cur
non. Amplius ⁊ liquid lucriam. ut superfluum
adiacitur. stipl nō uitiatur. ut spondes. spondeo
arma utrumq; cuio. Item sub eodem genere. o
portet. respondere. ⁊ ei contingent. ut ei mutuo.
modico non assiuto modico negotio. alio. vt. ff. e.
continuus. Opus est ⁊ ⁊ nouit audiri. ⁊ in
tellectu. ⁊ stuter interrogatio precesserit. sine respō
sione. ut ce. tunc magis si interest. neutrum ex
stipl non agitur. Eraptur quia res ex stipl
petitur. ⁊ promisso facta nō agitur. Si
si utrumque phily responsione. presumitur
precessisse interrogatione. vt. C. e. l. i. Si in
interrogatione Item inperte: quin ex pressim
de hatur innouatione filii. Nisi dampnum
contingit. cum de cautione. Papin infecit tam

di. ut non. pure deliberat. Illis enim ambus
unus agitur ex stipl. hic stipulatio nō inter
est. vt. ff. t. dopt. l. Penalis ff. de aipno
infecu. l. Sitium. ff. commiciptit. l. ff.
distinguitur stipulatio. Alia pura alia indie
alia sub condicione. Pura alia exe. ⁊ ulto. ut
re. ⁊ non uero. ut uerto ⁊ nōdie. Indiem ut
cedie. ut addit. alia indie cum. alia indie
non certum. Condicionat stipl ut incipit
a precedenti pactione. ut a condicione. ⁊ precedē
ti pactione. ut annui. ut ab indicia obligē
que incipit a condicione. ut incipit ab ea
que respicit in futurum. ut ab ea que conse
tur in futurum. hec non sunt proprie condi
tiones. ut ab eaque hē se accidunt ulb; tuti
condicio. ut e potestatiua. ut cursus. ut
mixta. ut in mando. ut in facienda. Tunc
stipulationis ⁊ cedit ⁊ cuenit dies. habendi
tamen mutatione modici temporis. ⁊ mor uter
bitur commutatur. ⁊ tum purgatur. ⁊ post
accionem celeri usq; adiacem. cō. Simili
ter modicum stipl post diem commutatur sine
mēpellatione. vt. C. e. l. quagrā. Pro
ligatum; exordine stipl. Si stipulatio
nis indiemcertum. dies cessit ⁊ nō uenit.
stipulatio conditionat apiecie precedēm
incipiens commutatur. cum promisso ex
i moti fuit. vt. C. de pact. l. Si pact. Stipl
que incipit a condicione. ut que conferatur i
diem certum. tunc commutatur eam de fiert
pse tum. ficiue. vt. ff. e. l. Ita stipulatio.
Omnium stipulationum dies nec cedit nec uen
si. nec; puncta uenia stipulationes. sed rei
pnunt regulare. Temporumtur. ut
nō quo annui. hec exigi pot in incipio am
vt. C. quō. dies. le. l. i. ut hoc anno. hec ex
igitur mis finito anno. vt. ff. e. l. quibe.
ut promittitur quid diurnū. ⁊ hec exigitur
in incipio singlos dierum. ut ad eum diem
hec non nisi die pretita. vt. institu. t. e. cet
Hodie ⁊ hec illico pot exigi. vt. ff. e. l. ti hō. Ha
diuisse sufficit de distinctione. commissa. pur
gatione stipulationū. Ita plenī liabit colligē
ex summa quā promulgauit de utro obli
gationib; ⁊ in lege illa si pacto quo pena
⁊ ex carnuinib. Ex stipulatione due profi
cauntur actones ei condicio si facta e stipl
⁊ actō ex stipulatu si facto stipulat. inter ui
ut utilulam fabricam. fossa. fodi. i. mag
nam in fundamentis. ## inutilib; stipulat.

Dximus de stipulationib; inutilib; ut iudi
cium. Nunc dicam de inutilib. De stipu
lat stipl ultra multis modis inutilit. unio
psone rei dissensus voli condicionis. ut mp
fuit absente in congrue responsionis. turpi
tudinis. ut arrogatorius. ⁊ unio ause inti
placet. Patione plac. iii. modis. pupi
stipulant infantes. ⁊ promittentes. ut pu
pilli sine tutore. hic enim pupillus possit
stipl sine tutore. nō tamen promittere. in
stum tutore. Nam filius fam. impubes si
auctore patre obligatur. vt. ff. e. l. vt.
Item si promisis alium facturum non obligā
ris. nisi obtulerit in gonem spondeis dum
non ratum habiturum. Sane si spondis
te auctorem ut alit faciat obligabis.

phily ⁊ s.

Suspiciat ⁊ p. accionem

Item si stipuleris alii me agis ex ordine agis tamen si Romanus tuus stipulatus fuerit suo. ut tu suus omnino. ut pater filio. et filius patri. Inhis actibus pur ex ordine agit. et non ex ordine in diri. quia tamen stipulatio est de rem uenpribi uestitur. utilis. iam tributur. vt ff. e. l. quadam q. et c. de pact. Sup dotem. Si stipulantur stipulentur omnia omni non pactum non magis fore. nisi actualiter. et uitur vt ff. de dampno inf. dampn. Sed si tor pupillo. curator adulto. si uus quasi pupilli pupillo stipulone ei acquirit. Si et unde potest. vt c. e. deribus. et indat. vt c. de tuit. que submodo. et pignor. quod iudicatur peruentorem alt. alti et stipulantes pacisci aquirunt actionem utilem. Item unpecunia creditor sine fuit sua sui fuit. et qui noie credit acceptum et dutram quit. Item dominum rei. p. vanonum ecclie stipulando et at cendo. et si mundmo obtinuit actes. aquirunt. Item si stipuleris prolus eruneo et bigi penam adrcis prima stipulo inutilis pseqentem fit utilis. nonut agatur. prima. si ut metu sequeris prune panat. Pactione rei stipulo e mutit tnb: mos. Pactione naturale gentile. ciuilem. Pactione naturale unionem. ut si stipuli rerum que nec e. nec esse potest. utrymeriam. ut que dari non potest. ut lunam. ut que fuit re. si ce desiit ut vomune mortuum. nisi forte de eadem agatur. ut si afuit homo antricatur mortuus. vt ff. e. pte. Pactione gentilem rationem stipulo e inutilis. ut stipuler pseni ulium remsaciam et sui condmoe cum fuit puam profemue. nec eni adulum. fortuni suae congruit. si nec fas e huinoi casus expectatur. vt ff. e. l. pte. ff. s cebu. et. Sun. Pactione naturale. ut si stipuler aliquem mundum sorrem. et dopeciam in dai mi uigrem. quia quia mecum non fit et pretia. V ff. e. l. Stipuler. Pactione distetus ut fiego stipulorum et alia re scuso. tu pmnusor et alii. Pactae dolo ut stipdolu. moni ue Nam metum dolus inest. stipulo sit et rotta. et ut nulla si non tam ipo uire. si p exceptione Sane. bone. si. et dolo mit actem non gnat ut pote ipo uire nullus. vt c. e. l. Ereo. l. dolo. Pactione impossibilem andmoem stipulo non uale si affirmative ut pitur. si si negative. ut si celum non ascendo. ut non ascendis. et ut conspectes. uale stipulo. vt ff. e. l. Impossibilis. pte absentes stipulo non uale. si tam instrumentum publiby. quem ait respondisse. credid est. tamen interrogasse. nisi ei tacentissime. p iectur toto illo die de quo instrumentum perhib. et nunq unimul fuisse. V. e. e. l. 1. optimam. Pactione abnegrue possessionis sicut supi dictum e. ; ineo acto nascat. Vnubiues sit honestia tu. turpit prominuit. singone acto nascatur. si ex exceptione urche tum est summouetur. Pactione inutilis stipulo nulli est. ut si stipuli ex pus. at funum. vt ff. e. l. triticum. et. quaqd Sane si stipuler pspem sylulissimi. ut hoiem vanum ex hominib; tuis fundis sue. quam aunq specificam stipulo tem. Pactione aet stipulo inutilis est. ex mnatis mos. Ex

Pactione turpemus ut si stipuleris furtum fi. hoc casu quanu pe quid promisse.

eum mandatum promissoris collam nichil uale Iectatestatio. ut uigat copula uinculo penat stipulonis obstricta non tey. vt ff. e. l. Stipulo. l. Si mortio. l. tetia. Si et stipulo que no est causa subnua nonuae. putaqui tunq liberte opus promisit. si si uinuit. vt ff. de fidi. l. Si quis. Si et fisnus sinitum usum. stipletur. si sub conditione nichil agitur. et quu usuf. psam desidat. et qua stipulatio unus expresem accepeb. vt ff. de stipulat. suor. l. vsum. Duo nomina uisti bus rei stipulandi ut promittendi. plationib; quandoq; fiunt plures rei. loquamur de duobus reis stipulandi. et promittendi. Noie duoni et reis plures sue deb; intelligi. videamus itaq; qe di cantur rei. et qualiter fiant primo rei. et quib; cauti. et lite conuenant et expiantur. Reus stipulandi dicitur et creditor. no accatu si ait. quase acceptum sput. et reus promittendi dr et debendi. aut de q dicunum se sput. Fiunt aut plures rei sibi cagitur. et exprimatur. et hoc ita fiue respondit spo dor. sive spondimus. et ita sic continetur ut eynt uallo modicq. vt ff. e. l. Jn. et. duos. et l. Sta. et. l. Peos. Tantum fide aberisos pmittitur ut eisde. v. ff. e. l. Sude. et unsite. e. Decem i pnt sustape deb; obligatoe. vt ff. e. l. Eod. Sane lucq non disparit. cum multe tam possit obligari. puta ut aliis nidem. at subconditione pro mittat. v. ff. e. l. Ex duob; et intte. e. e. aup pe propriumest quinitatis si eu aliquid dia equile. ut inequale. sedm qualitatem aliquid dia fidit dissimile. Pomam stipulae. et ceti cauti: plres rei constituuntur. et mqi ceu. ut interlaiuno. ut pu tplib; hitib; instrumi testator. diuit: yuanus et gurtirdus ysar no decem dato. vt ff. e. l. Eunde. Et conuenit et pm insolidu possunt nec hnt rinedium eple. lucq fideiussoris init. Et lucq fideiussor. et fideiusserin conuenitur no uatur pe ol stonem reus tamen sive solut sive accepta. altum et alim reum tacita acce mandati conuenit. vt ff. eodem. Iodie mm paut qi reniectus int eple. Tempe plures debendi rei. at no possunt insolidum conuenir. nisi fuit dictum unumq; insolidum teneri. et pta alt inops sit absensue. vt aut hi uri. e. e. hic puto ut intuigat no habeb Insumma illud. no. e. qua utpotto fea. abuno et pluriby: reis stipulandi. et alti pdest et ee. Contt unum et pluriby: reb; si debitdi fea. et alui acce pptcit. vt. e. e. l. vte. Item illud. nota dumest qui si unus egit et ata promisse. posterior fecerit. nie agit. vt ff. e. l. et Nam et stipland si fecerit p adiecto frustra solutur. vt ff. de solutis. l. Siquis. Item illud no. e. qua sicr pluriby: uis debendi unus aptte. unum tur. alterno uiitur. et ultum eni uitett utra nel solutur. au psoni liteur. vt ff. e. l. pte et vte. Fideiussoib; et mandatoribus.

Iximus de illis qui per stipulationes pincipalit obligantur. Nunc approximus de fideiusoribus. qui prin apalib; obligationib; applicantur. et consequentiam et mandatoib;. Videamus itaq; an obligoi accedant. et quia. quatenus. quatit. qno omnes. unur et expiantur omni gnis obligoi fideiusor accedit. mandatores q. 1. fit. et. fiue. ubi. fiue lite. fiue consensu. cahtur. Item fiue obligo fit auilis et naturat. fiu ciuilis nu fiue naturat tantu. Nam et uo pot fideiubi

cum nō oss lib'rus.

Fideiuiuandū. q. uni reiciū et alī nōq.

lic ipe nolitis nisi prius tuo creditore fideiubere
fideiub. autem nec ⁊ fatus. f. ⁊ propter. pater
q; profuto. ⁊ unus idoneus fideiussor tenetur
cum effectuer. lic nō potest solvere. Sed
si mulier fuerit in ulcium ex ordine. quidem
cum refert. nec non idoneum fideiussorē. ⁊ ut
lum. vt ff. e. l. in ¶ S. ⁊ si pat. filia ut do
minus stipletur. ab eo fideiussor potest aggregari
ea. minime. vt ff e. l. Si quis ¶ S. que fit
uaretur mio. ⁊ si unquam quem mundi. ab eo
exigitur ¶ Improbare ¶ tamen obligōi nec je
ni adiectum. nec fideiussor applicatur. vt ff. e. l.
cum. lex. ⁊l. Si sub ¶ Lex enim predore redde
ri fideiussorem quis dare non tenetur. ¶ Ter
fur profuto fīd facendae fīdi soli acepiens
nūd agit. vt. ff e. l. Si aureo. ¶ Non nec pla
gii faciendi. ut faci ā stipl ōnē pta ren. v.
ff. t. ii. ob. l. Si plagii ¶ fideiubere quis p
propriseuie ⁊ absente. profacente. ⁊ ignoranti
pro ignorante. ⁊ facente. profuto. prohibent. mi
nori. minori. pro actione ex tuale tuo. pro con
tracu presenti. ⁊ futuri. pro iacenti hereditate. ⁊
pro universitate. vt. ff. e. l. pro tuo. l. Siquis
Sane in stipl adiecerit fideiussorem accepit non
fideiussorem obligationem ⁊ peracta. ⁊ sequit
ur mandato. tum procedit. ¶ Constituto tam
sequitur. ¶ hi autē nō ut obligantur. nisi p
sonalit se tantum fecerint sive promiserint. nō ut
¶ Semper alienum factum ex ordine. unusquis
promittitur. vt ff. e. l. Sed. ¶ Accedere pos
sunt fideiussores. ⁊ mandatores unumquisque. in
mū. ⁊ amplius minime. ¶ Item fines sunt o
bligandi pure. ut possunt accedere ⁊ in diem ⁊
sub conditione. non ocē. Lex enim ⁊ nō cum obli
gari sol. ¶ Nunquid tantum naturalit obli
gato fideiussor tantus. ⁊ naturalit. ⁊ aut re
nebitur. vt ff. e. l. Gaudellus. ¶ Item debi
tore deportato. ut capitalit accusato. fideiusor
unguebitur. vt ff e. l. capitis. ⁊l. vbi aliq;
⁊ e. e. l. i. ¶ Item fideiussores privilegiato
rum. ut maiores cedant bonis conveniant
in solidum. lic principales res nō unguentur
ceteris. non tamen accedunt in hoc. s. casu. ⁊
amplius ¶ Alias autē ⁊ abunio non plus pot
est in accessione. quam in principali obligari oē
ut. nisi. e. ¶ Est aut accessio alia natura
lis ut fructus. alia voluntaria ut alluvio. Alia ar
tificialis ut incaustus usus. pecuniā. necnā
obligatur fideiusor verbis. ⁊ iuramento. ⁊ consensu
Conveniatur fideiusor in solidum. puta quod ē
ratum mutuum. ex solvendum. nisi fideiusor
uno diumaxat. quod aureos fuan non potuit
Sane in mulcam quam ē pristin. nō ponit
dit. ⁊ non conveniatur. vt ¶ C. e. Si mandato.
vt ff. e. Loca. Cuetio. ff. e. l. fideiussores.
Plane sith mutuam pecuniā alienam fideius
sorem vedis. ⁊ pro actione. que post contrum
tionem nascetur. tenebitur. in omnem enim cum
accepius utetur. vt ff. e. l. Siquis. l. Soluta.
teneneur aut fideiussores semp in solidum. ni
aliud sit actum ¶ Habent tamen duo re
mecta. s. epl'e. si tamen id implorē in iusl con
testatione. si tum non infitiemur. si tum conti
ventores sunt solvendo. vt ff e. l. Si diuti.
l. Si contendat. ⁊ non ipo iure diuuntur ob
ligō excepta. vt ff. e. l. Inter ¶ Item ne ef

siones remotā hinc. si maluit ex solvere. quā
vidde. S. suo iure. i. pre cessionem fideiu
ssor. ō confideiussoribus. nō hī accessū. un
no alio solvente. ⁊ alē iis. tur. neq; acce
dunt. neq; ad id sore convenietur. lic
mutuile utatur. vt ff e. l. Ve fideiuss.
Impute enim sibi qui solvit. ⁊ aim solvi
t. p. stratum pignora. ⁊ personales accēl sibi
creditum poscitulant. ¶ Semper postea non
impetrabit. vt ff. e. l. Cumbis. ¶ Porro
contutores quo fideiussi hinc. duuisionis
actionis. ⁊ suo nomine pt omnimodē essi
onem si solvuit. hinc. accem inter. vt ff.
ce fīdi. ⁊ ista ¶ Excipitur fideiusor man
tatorue. etia mātati si sidiū antepnatus
ue est. secus minime. nisi ut at conveniatur
ut debitor. vilapidare cepit. t n at insti
metuendi causam pbiū. vt. e. mātam. l.
Si pirea. ¶ Ita tamen exceptionem per
emptoriam ⁊ honestum omittit. Sane fideius
sori nō attribuitur si fame sive pecunie si vi
latori exceptionem ut privatorum omi
sit. quia capiatur iuris disputare nō cōg
it. vt ff. mandat. l. Fideiu. ¶ Item nō repe
ti. sinō applicauit. ut ut pauperie excusa
tur. ut debitorem ut applicāt monuit. ¶ In
summa illud. no. est: quia profideiussione fidiso
fideiube pot. vt ff. e. l. Diuc ¶ Item fide
iussor in uxoris uxoris contempnatus nō repe
ti. vt ff e. l. Exceptio ¶ Item cepti
nam ⁊ mutuo no excepto. ⁊ cetera realia commo
di accessionis competunt. vt ff. e. l. Explā
Item illud. notandum est quia ad universi
tatis fideiussores omnis. non redintegratur ⁊ id. vt:
C. e. l. Iubm ¶ Item illud notandū est. q.
si quis fideiussit pro repetitione. plōe facē
di certa die. penāq; promisit. lic. ut ex ordi
ne penit stipulo non solāt. pignorationē accepe
hoc tamen modo potest se apenitiare sive
lit. ⁊ adhuc tūc. sex menses hoeim represen
tant. ut multiplicē. multiplicē distinguitur
vt C. e. l. Sānus ¶ Item lic olim aliter
fiet. hodie tamen pp semen principali fideius
sori nō est conveniendus nisi id fuit
inventus minus idoneus in totum pariemue
s. eo absente convenit quod potest. f. si uo
l. tempus etiabitur. ut quod debitor re
um pus conveniendum ipo insultidum
restituat. vt. C. e. Aut. preseme. ¶ Novat d
posumus de obligōib. nunc de lolōib. legatiob;
⁊ quia fiant obligones fiunt pstipliones. sic
solōnes pnovationes ⁊ delegationes d his
agam. Videamus ergo quid sit novatio vel
viatur. a ue obligō noueatur. a uis novatio. qm
qualiter distinguatur novatio. ⁊ quid sit
delegatio. ⁊ quis possit delegare. ⁊ quibus
modis fiat delegatio. ¶ Novatio est pnōis
debiti in aliam formam figuramq; transla
tio ¶ Aliquo novatio nomē accepit. ¶ No
vatio obligatio ⁊ naturalis tantum. vt ff.
e. l. i. ¶ Novatur pura in diem sub con
ditione. ¶ Pura. ⁊ pure. ⁊ condicionaliter
Contrue. ⁊ condiciōaliter ⁊ pure. vt ff e. l.
quot. ¶ Porro obligō tenet. ut consentiat
nō accepto ferrum. nisi prius in aquiliam
deducatur. ¶ Novare pot dominus nō

ut. usuram

nõ furiosus.

pnctiguſ. non pupillus ſine tutore. ¶ Sed
non dominus nouat ut tutor. ſed tutor
uel alius procurator. ſi agnatus furiosi. filius
fiat. ſi uis peculiaria debita. maxime ſi ſua
melioremconditionem fatiunt. vt ff. e. Pe
uar. l. vltⁿ. ¶ Sane patris debitum pure
ignaro filius nouat. vt ff. e. l. Filius. Sed
hic adiecto rere soluatur. ipse tamen noua
re non potest. vt ff. e. l. an. ¶ Nouatur si
ut nouetur agatur. rei primatur. Aliqn
pnoia stibuitur. ⁊ posterior incrementum
accipiat. vt e. e. l. vltⁿ. Nouatio cessa
bit si dicetur se ut cesset. nec ut nõ cesset. tõ
enim precedit ut dicatur messet ut fiat. ¶ No
uare potest si stipulatio. ¶ Sed adeo quid
ceby. ſ. tunc rta fit certa. vel adiecto pigno
fiat iussorem conditione nue. vt instit. q
bus modis. tol. ob. ¶ Nouatio alia necessaria
at voluntaria. necessaria fit duob; modis p
contestationem. his modis non aliis nulla
accidunt. ſ. multa accidunt. hec est ut usu
caria fiat. ut p perpetuetur. tunc enim in hide
que talis non fuit. ¶ Voluntaria fit pstipu
lationem. quo casu por obligo perit. ⁊
sequens insurgit. vt ff. e. l. alia. ⁊ l.
Pauluſ. Aliud ſ. fit pecunia mutuau. ⁊ ante
numeratione postere statim stipulat fil
ni redi. nouatio nunquid fit minime. nd ir
vagatur ut ex nuatione aliq nascatur. p
ostea stipulatione nouetur. ſ. agitur tan
tum ut ex ea stipulatione aliq oriatur. vt ff.
e. l. Sicut. l. Cum delegans est nec sua a
lium reum fare creditori ut ei an tuſit
solut autem qui delegatur reum. ¶ dele
gat. quidby. nec. septo. mutu. vt ff. e.
delegare. ¶ debitori debitorem rear dele
gat. ¶ Sed non debitorem ex eceptione tuti
tne nisi nam delegatus si sanat. nec ei eum
an qui delegatus est: nec ei eum a quo dele
gatus est remedium hr. Sane si ues aut
remedium non hab ei creditorem. ut
pre suum pecunem. ſ. habebit ei deleg
atorem si iam soluit acrem mandati. si nõ
dum soluit. ut liberet connotione mateti
vt ff. e. l. Siquis. ¶ Fit delegatio duo
bus modis. p stipulationem. ⁊ p delegationem
tuſ contestationem. ¶ differt delegatio
a nouatio. uñdmie. quia uñdatio fit. ⁊ ig
tunc debitore. delegatio non in eo sponte
pmittitur. vt e. e. l. i. ¶ Item post de
legationem prior debitor conuenit non
pot. ſ. ubi nomen uñdatis. ⁊ mandauit. si
ue cessit. ut at faciendo quem procuratore
uniemsuam ei ut solutum dedis. ⁊ pstea
agere potes. nisi ei contestat sit aut de
debito aliquid pcepit. ut nisi debitor ⁊
numeratiñ. vt e. e. l. iii. ¶ Ergo rei
corporalium traditio plus fac quam nan
potestum. Iam si corporalem tradidis ei
ordine per eam uñcatione non potes. Sed
si nomen uñdatum tradidisti. quod man
dando fecis ⁊ postea sicut ex pñtum est agi
sic hec mandatio omnem vincere preferitur
ſ. ⁊ utili. hñ. uñq. vincitur quod est no
tabile. ¶ Sane ne soluatur adiecto nõ

nomina

potest uinere fundi uectiñdo. ſ. dum tractat
litem contestando. vt ff. de solutibus. l. Aliud
l. Siquis.

De solutionibus.

Soluimus de solutibus. inquantum spes. nec diam
gratiae de solutibus. ſ. rerum. ⁊ ubi rationibus pscay
pes enim solutio pdi liberatur. vt ff. de duob; reis
l. vltⁿ. ¶ Videamus ⁊ quib; modis liberatio aqui
gat. qualiter solo fiat. ⁊ qualiter distinguatur. ¶ Alia
tio coniungit. ⁊ ipso uire ⁊ ex ceptionem. ¶ per
ceptionem puta si quis soluit manumisso p erro
rem a quo accipit ante manumissione. ¶ Idem
si debitor pecuniam obtulit. ⁊ ipse tonum refeu
ullam fortuito casu amisit. aime creditori accipe
re laudit. vt ff. e. l. Si debitor. l. a — iii. x.
Item lig non aliq naturat. tamen obligo. ⁊ pacto.
tunc tunc ipso uire tollitur. vt ff. e. l. Sa
chum. ¶ Sum ⁊ solutum ⁊ p uiis ex eorum repe
titur. vt. e. de pactis. l. Heredi. Sed aliq ex cep
tione elidetur. vt. ff. de pact. l. pact ne pet. ¶ Po
uire nisi solutione obligo multis modis solutione
uera ⁊ imaginaria ut accepilatione sollempni
repositione fructuum peceptione. compensatione
confusione. cyrographi redditione. ut nõ agitur
turpib; aceptib; pactione. ¶ his enim casib;
pacto ipso uire tollitur. aliq. vt. ff. de pact. l. Si
unus. ¶ Item in ritu spi illuno contingit.
Item pre malefitium creditoris debitor. liber
vt ff. e. l. Stichum. Sed ⁊ e. Siquis mater.
⁊ aut. Siquis. aliud. ¶ Solo precedit soluere eos
deby. ¶ Cui deby. ⁊ aliud deby. ¶ Aliis tamen pa
tio soluere. ⁊ ignorantem ⁊ mutuum liberat. vt ff.
e. Soluis. ¶ Idem siquis pro alio iudicium
accipiat. vt ff. e. l. Solidem. ¶ Soluendi
est ei cui debetur. ⁊ no cui debetur. ⁊ no erum
nis postulato. Aliqn plerũq; infantes fame p
rire. vt ff. e. Peo. ¶ Pupillum pudigo
pupillo. furioso soli solui deby. Nam locuple
tior facit agere non debet. Videtur ⁊ factus
locupletior si non fit factus pauperior. puta si
tamen fuit erogatus? vt ff. e. l. In pupil
lo. ¶ Item alii soluere quam cui debent se li
bitur. ut si soluit creditori procuratori. ⁊ alii cui mi
nauit. vt debitor fuerunt. ⁊ ei cui tare uole
bat. ut pro fil alii. cum tamen postea tatum
habuit. ut adiecto. ⁊ si stipulatori uetuit. nõ item
contestando. ſ. ⁊ si uitlerione id quod tibi de
beo ponere sup anta tua ⁊ in conspectu tuo qua
si longa manu accipisse uidit. vt ff. e. l. Pec
cuniam. l. cum uisu. l. Siquis. l. Soluta. ⁊. in
tum. l. nõ. ¶ Sed ⁊ tutori. curatori ⁊ mongerien
tib; non tamen in memoris suspectis sue postulatis
solui pot. vt ff. e. a. quid si. ¶ Sane adiectio
parentib; ⁊ dominis adiectis non uolentib; solui
non deby. ⁊ in eos casus quos ⁊ ipsum uelle p
fuit. vt ff. e. l. Stichum. ¶ Sane nec iuri
pecuniam rere soluetur. nisi ⁊ ad hoc mandatum
habuit. vt ff. e. l. hoc iure. ¶ Sed nec
soluenti pignoris rel pignoris rere restituit
Sed ⁊ adiecto rta soluendum. si manifestum
rem statu. ea enim conditio tacite in e. v.
ff. e. l. Cumquis. ¶ Item quod debetur soluid
by. ¶ Sed ⁊ aliud creditori uolenti. vt ff. e. l. Si
quis aliqui. ¶ Non uolenti. vt ff. e. Pstipuli
iurib; tamen cauib; ⁊ uolenti aliud pro alio soluitur
puta debitis argenti marca. potest se liberare di

Voluntaria

1. Sidonius

dando solutos. quoquo gratia forte. recte. Item pecunia suum fratremue a se legatum potest quis retinere siue luit alium; suum eque bonum deperide. Vt. ff. de legat. 1. Item si pecuniam debes nec pecuniam possis dare. soluendo rem illam potes de lib. ante. vt. c. e. dare. 2. psi. Obiquis soluit distinguitur debeat ex plurib. arrib. quomodo sortem vsuram. si debes ex plurib. arrib. et soluis nec legat diuis. circitur. q. sibi soluitur ingratuorem cum agitur reputare. vt. ff. e. l. 1. Vbiuo qui debens eximo arri sortem vsuram soluit pecuniam. distinguitur an legem insoluendo dixit. si simpliciter soluit, Si dixit ita fr sic dix. sin o diverit. ut prius sit simpliciter. ut non. si prius sit simpliciter. 1. nonex pressit. nec usorem nec in usuras numquam solutus. accproferetur in usuras quesitum que ex stipulatione petuit. pecu. siue pignoris retentione. suum hoc. uerum est. 2. si ne certis genis asoluere debebantur usure. 1. ma tualiter p pactum sine ro. & post usuras stipulatorias. pignoratitias si quid fuit residuum nouccedo in usuras naturales. 7 sicque fiant. f. 7 dumtaxat insortem. Vbiuo debitor pecuniam solut. non prius simple. f. adiecit in usuras soluendo pecunia soluta pro rata in ons usuras credit. 7 stipulatorias. 7 pignoratitias. 7 naturales. vt. c. de usuris. 7 ff. e. l. Inbis. 7 e. e. l. 1.

Infinima illud faciendum. quasi sit facto pro solute & 7 quia solutionis ubi adimunt, cum pertin. Ex quasi qui insolutum oleum hoie dedit. usucapio hominis utitur. vt. ff. e. Sanctio. l. Solonis. l. 1. si qui Item illud. no. e. quia si tibi dedi pecuniam. ut eam creditori solues. 7 ei eidem tuo noie dedi 7 quia ei debes soluis. neuter nisi certa solute utitur si tamen nummos creditor consumpsit. si quisoluit or possitio utitur ne si aliter fuerit creditor intuitu uersetur. vt. ff. e. l. Cassius. Iam 7 at si pecuniam debet ut eam noie meo credes. 7 quia tuo noie creditori tuo nec tibi nec mihi eximetur. et usucatur actio. si pecunia consumpta tibi numerata utilis tibi tur condictio. & 7 utitur. vt. ff. si certum. pe. l. Iam 1. 2. Tremullio notarii e, libiquis explibus caulis debent uti distinct soluit. fiat oneratum est uperiorem causam creditori accproferre debet. Si pignus distrait pecuniam ex distractione accepta. 7 uiteuiorem causam. 1. ineam que tuis natura debetur reputabit. vt. ff. e. l. Iulius

Exposuimus de solue

accpilationibus

naturali. 1. ueri. Iunc aut audiamus d ymagina riaque fit pacepitationes. Videamus itaq; quid sit accpilatio. a quale fiat. que obligo. iacpro feruntur quic hi effectum. accpilatio Accpilatio est uerborum conceptio. quib. utrisq. 1. debitori 7 creditori p mutua interrogatione 7 responsione. obrdemuerit contingit litiso. vt. ff. e. l. 1. Accpilatio fit ubi tantum. 7 ita habe ne accpiunt. 7 ibi debebo. 7 ut respondet. habeo accepiunq; fere. vt. ff. e. l. 7 uno. Accproferetur obligo dumtaxat que cum est uerbis. Iem pe quod uerbis colligatur. cuis uerbis dissoluitur vt. ff. e. l. Ait accproferre autem potest. p procuratorem. f. non nisi sibi ipsi. vt. ff. e. l. 1. 7 Ionaut u puir potis accproferre. Iamas accpilatio non potest fieri indiem ut subaudiamus

quia nec naturalis, solo Sane intuendo obiti. ut subaudiatur accproferri potest equipempure. Nunquam audito inuenquippe ita accpilatio ualebit. si res uenit conditio erit. ut sic simul aut nascat. 7 pe at. vt. ff. e. l. quod. ff. 8 ne. iudicata. de aiatus. Accpilatio uire ipso libet si nisp sit est utiliter. Iuuet accpilatio p ex ceptionem. Dumtaxat. si fuit celebrata inter uiros ignotos. Inter uiros consaos. nullo modo ne ipso uire nec p exceptionem. vt. ff. e. l. Si hic. 1. An nu at naturalis soto p exceptionem liberat. Ecce enim si ita stipulatus sum. tabis in. x. aut quando hoie. fuit inpso ra mea obligata fuit soluta in ipso uire iuiti tio amang. eadem quando soluta nec exceptionem iudice. Vtinam si res uxpiona quando figura. quando fuit soluta. solutio illa liberatio nem affert. non ipso uire. si p exceptionem vt. ff. de. 1. 1. Sed Iniuria illud faciendum est. quia 7 pars debiti pot accproferri. sicut 7 soluit. vt. ff. e. l. Pars Ire illud faciendum est. quasi abinitio. ut cum explib. res stipulandi. ut debendi fuit. accp tolatum. illatio contingit insolidi. vt. ff. e. l. Ecp. Item si fideiusor prouidauro fuit accpitum. Ulisitur. 7 iudicatus. vt. ff. e. l. Sicc. Item illud. sa. e. q. fuit nec iustidni accproferri pot. vt. ff. e. l. pl. 7 loquerentur. supi

eueciouibus.

debitoib. diuinus aliud. pulso solui. 7 quia q. insolutum tutur sepe euincitur. unde ocasione sumpta de euictione insaul. Vbiam itaq; quod fit euictio. quo commutatur euictio. qua actione agatur de euictione. 7 quantum petatur ea actione. Euictio e priuatio uindicte. uel ex alu caulis transeuidi dini tra rere p uirtus sententia aduocato. Commutatur enim euictio fiet uindicta euincatur ro ta. cuisue pretio quoti. si fundo uindicto si ulu fr euincatur. quia pars e dmi euictio commutatur. e. ecaus si uicta uindicta uitulus euincatur. vt. ff. e. l. Vtar. Iaque iii ut domo uindicta. pnoeniitul. ut tabulis euictis quia non sunt partes nonag. vt. ff. e. 11 aue. Tunc enim euictionis commutatur stipulatio. aut res empta restituta e ex toti ut emptor tamquam e interis estimationem. ut posteor abemptore conuentus absoluit e. 1. quotiens res ita amittitur ut ea emptori hic no iacat. pp ipam euictionem. f. sine q; expus. neq; pretium abiit emptori non oportet commutetur stipulationem. & simiaul lites estimationem pretii. stipulo commutetur. neq; enim ite ex tamhic lic ex emptione pma f. qi ex sedi 1. lites estimationem. a. uppe si pecu non dedit. rem amisit. vt. ff. e. l. Eutaca 7 1. Si fuit. Si nec bitiate uindicta alia aliaue mutuer fiatre. ut tecuono euicto. peculio singli aupora euincuntur. euictionis stipulo commutetur. nec enim uenerit neq; pares quote uindictoru fuerit. Si. 7 tali uatione mutuabili allegata cessat euictio de uniusitate uindicta. aut fuerit

Valebit

eptori

euicta. aut non. Si fuerint euicti aut una
tra emptoris. aut minus uendentis. Si fuerit
euicta minus emptoris non tenetur uendito
qua minus que fit emptori. non contingit
uendentem. Si fuerint euicta minus
uendentis tenetur uendito. Si non fuerit
non nata sunt. & emptor quiescit. deb. vt
C. e. l. 1. ff. e. l. Sed. l. Sp. Commu
tatur enim euictio si nouis ponte restituit
f. uendito. vt. ff. e. l. Ideo
ante sententiam. Nam si alienam
res ignorantem uendidit. & prius quam euin
catur tulit. ante euictii potest. vt. ff. d
ac. l. Sunt. Sed & ex pacto aut stipulatio
Si ultimum actus minuendi euictio. si
est faciendi primo pretii. nisi emptor fide
iussor probet. vt. C. e. l. Siquo. Si
tertium nec fideiussore probito pretium da
bo. putasti rem quam alienam in uendit ca
tumpmam uitam. domo redemeri. v. ff. e.
Si rem. Sane ante euictionem potest agi.
ut ex consuetudine regionis euicatur. vt
ff. e. l. Si fundus. Si non ut fideiussor. deur
nisi uendita hoc accumesti. vt. ff. e. l. Illud.
Sed & potest agi uitium ut duplam promitta
tur. probos precioseque res. vt. ff. e. l. 11. 1.
emptori. Sorte autem uendit in triplo
tione duplo stipulatur pretii. adiectio nar
stuli est. vt. ff. e. l. Sicut. Sententia mag
uitas operet. cuius non arbitrio. in ex uoluntate
te uendentis compromittatur. nec enim concess
stare arbitrium sub te ut. ff. e. l. Si rem. Si
quis ne uendit euicitur res. non ante di
recto an utili fundo. communi diuidundo.
Nam si propterea res sit euicta. ac uendito
postea euicetur pecunia fit soluta debitor
rem uendito. pena amissa conuenietur.
soli excepti. utetur. tunc cum res uitatur e
uicti cumfetur spes habendi fit ablata. vt. ff.
e. l. Euicta. Plane ubi res euicitur. ut
omnino non res. hoc remedium aut. vt. ff.
e. l. Emptori. Interdum caudal emptor de
uictione agere si accessit remuneratio fuit ab
sente. sue persecutio. & pupillo. quantum prope
compensationem non fuit. vt. ff. e. l. Sane
l. Si ceo. l. Si dictum. Item si punctorem
fuit quominus commutetur. Item si non re
muneratio perfectum. ut quia non potuit
adquirere. Cessat euictio per factum emp
toris ut si fundum pignori dederit. prestitit. vt
ff. e. l. Si fundum. Si locum uendit dedi
cum si prohibito huic. vt. ff. e. Si p. l. Vt.
Si uendito non fuit. Si absente uendi
torem non applicuit. Quod autem dicitur
emptori non imputari si non commutauit. opo
& intelligi si potuit: ut si scuit. ubi uendito
ait. ut scire potuit. vt. ff. e. Si fundum.
l. Secum. Item cessat euictio si iudex p
imperitiam fecit. ut iuris. ut per imperitia
iudicium male iudicauit. Item cessat e
uictio si emptor usucapionem. ut aliam de
fensionem non allegauit. Item cessat si ad
sedente in alea emerit. vt. ff. eo. tit. aut
non datur. vt. l. vt. Si p. cum siacorum
commuti. iuri ut pecunia fecit. nec emptor
uno laborauit. ancor. prouentione re

nebitur. Cum eumdem. & si ex alia causa postea
commum quesierit. iuris iano non patitur.
Quemadmodum tenetur. aut multo magis eum
eum repellit exceptio. vt. ff. e. l. Vindicantes
& emptionis titulo. & ex consilii. 1. non congru
to competit euictio. sive sit victum sive non sit
victum. ut competat: nisi scienti quid accepit. Sed
tunc cessabit. & ut non competat. actum fuit
Sane meo uitio ex renatione poenitet. nisi
dicatur non iniqueur. Sed nec abempto consilio
sicut dictum est. Sed nec sicut dictum est. uni
uersitate uendita. ut singli corpora fuit e
uicta. poenitentia agitur restitutio si sti
pulatio interest. ut ad. p. albis. ut empto
ut uendit. & simili. sedin genus negotii. Si
duplam fuit promissi. tripli. quadrupli. habitur
si non simplum petatur. in quo interest contrahe
& in pecunia unus euictum factum ita tamen
si nisi emptori possit imputari. quare abeunte
ti proli exceptionem sibi non reservauit. puta si
tempe sententie apostolice sive uno eradit. &
si impedit fuare potest: ea uindicare sibi re
stitui minime impetrabit. vt. C. e. l. Si ad.
Infirma illud. no. & qualiter uendito. diuit
te euicta nisi pretium ut. accessit post euicto
nem pecunia restituere debebit. vt. ff. d.
ac. emptor. l. Et empto. Item illud. no. &
quia si quis alium hominem tanquam suum nesciet
uendidit. ipsumque postea hinc fecit. his ipse fac
tus. de se ipso respondere debebit. vt. ff. e. l.
Vnu. Ampli illud. no. & quia his fideiussoris
hac tenentur de euictione. & regulam: tu pot
euicere. vt. C. e. l. vt circuitus euictione non debet.
tenuerit uindite. restitui euictionem debere. Nec
audit circuitionem uitentem causam euictionem
nonolit. Distinguimus tamen circuitus uendit
tanquam dominus an tamen circuitus. Si tamquam
communis uendit: pro euictione uine communi te
nebitur. Si tamquam circuitus minime se euic
one secuta incebitionem. uti ex empto habitur
ad. cui profecit. uitium. siait. si ac lane uine
communis adeam fuisse euicta. ut ab occasione
uendita. vt. ff. d. pig. ac. l. eleganter. & e.
d. auc. l. Si ob. Tenebitur tamen de euictione &
ditor. si promisit. ut dolo. m. distraxit. vt. C.
e. l. vt Aliqui minime tenebitur. Pe cum
euicta creditor tenebitur. ut ea iam pignori
tium quam habit emptori. & debitor. vt. ff.
d euic. l. Inter creditorem. Sed & si creditor ai
pignus uendit. pepigit. ut pecunia solum
pignus sibi retinque lic. & hunc actionem habebit
aere creditori debitori. siait & stipulatio post
euictionem emptori. vt. ff. d distract. pig. l. Si
creditor. Insuma illud notandum est. q
lic euicitur. tenetur de euictione: qe tunc non
potest: nec hi eius. Sed nec fiscus. sive uendidit
sive uendiri fuerit. vt. C. e. l. 1. & C. ne fis
cus. l. 1. & 11. Item illud uidendum est
qualiter prouentor cessit. qui uendidit pro
mittit prouentione duplii. ut triplum. si
fuit non nauem uectur nisi simplii. v. ff. d. iur.
fi. l. Si prouentor. A patria potestate
Expediunt de uice quod de indominio mo
nunc agunt de uice patrie potestate. quod
est certudo uitii. Videamus magis quid
sit patria potestas de aule iuf quod di. quod

omnine

alienam

euicere

preter

quid filius stat pat. ut. pria. pris.
quidue patrelis patria pest de. iuf
pri

nos pueros habemus in libris nostris. quod quidem nos
nondum alii homines. vt. institutum. e. Bastar
dos autem potestatem non habent. Sed nec matres
filios suos habent potestatem. Est potestas
alia que vocatur dominica. Est et alia potestas
alia adiuncta patre potestatis iudicata. puta tu
tora et curatora. et quasi orphanotrophorum. Est
et quarta potestas ut magistratuum. Est et quar
ta potestas ut abbatis in monachos. Sine patre
potestatis filius vel pater commotum reiecta
ut uetustatem reservatur. iudicando. iniaciendo.
et cet. Item patrem inopem filius locupleti
erogare debet. Item ut pueri si quid filius
suus quesierit. illud totum ad patrem pertinebit
Si et hi aliunde dum tarat. usumfructum inter dum
in vsum. tamen cassis; sicut usufructus. ut supra ego dixi
vt. e. de bonis que. libris. Sine patre pote
statis pater debet filium. et nepotem. donatione
pp nupte proprio constituere. filia potestate. Et
bona filiorum diligenter administrare debet nec alienare
nisi ex causa honesta. vt. C. de bonis que. libris. l.
Nec solum. Et et et mature. nisi pp. fame filio
rum suorum alienare ut pignorandare non potest. Et
nec pater filium suum potest abdicare. vt filiaticet
relpuere. vt. C. e. l. Abdicatio. Et nec pater
cum filio suo. potest cuilibet litigare. et si
filius. fecit. cum patre. nisi de castrensi peculio
sine armualis pater. et filium potest accusare. prefi
di provincie illi oblaturus. ut vindicent iniuriam q
dia iudex. vt. C. e. l. Si filius. Porro mater
cauliter potest cum filio litigare. et de crimine insi
cumulo suo. potest illum accusare. vt. C. e. l. Con
gruentius. et. qui accusare non possunt. l. Et
pater maior. debet filium uoluntatem instituere. ut ex
heredem. ut eis. Infuium. illud. no. e. quia pot
non solum filios ex se natos habebit imperiali
te. et filiorum filios. tutiores. Et et tanquam
filiis supradictis prouidere debebit. Et illud
notandum est. quia filium nunquam cum exhe
nonacompellitur pater. et mater. vt. C. e. L. Nec.
Sed tamen hoc intelligo si mater habet. et si pater hac
te. pro filium aliquam non decedit. Quinta
pars potestas de De adoptionibus
qui tractaturus. nos eius principia et quibus supe
riuquinto dicamus. et de adoptione. et de adop
tione disputamus. Exponam itaque quo sit neces
situdo adoptio. vnde dicatur. quot sint spe
adoptionis. Quibus modis adoptemus. a quis adop
t. quis adoptetur. apud quem effectum adoptio
habet. Adoptio est certaque persone in filium et
in nepotem. ut de incepsi constituto. Et quare
dicta adoptio a dictum arboris qui adoptio. vnde
unguli fit unum unum adopt. Duo sunt species
adoptionis arrogatio et Item in duo. Sed
aliud est proprium cpo. aliud mensum corpo
ra dicuntur: aliud expressi corporis. Duobus modis
adoptamus magistratus auctoritate. ut filios
fant. et principi nupto adoptamus magistra
tus auctoritate ut filios. fant. et principi nu
pto. Exinde ipso ut eos cassis. quique ne su
uris fuit. hos arrogamus. et adoptamus. Ad
optare potest qui filium habet. Et et qui ha
bent. et non habet. Et et qui non habet. nec habet
Et et qui numquam de uxore habere potest. ut sae
pe. qui nec uxorem ducere. Et et nec si qui gra
te non potest. ut castratus. Et et si quis potest. Et
fecunda et arrogare non valet. quance filio
uxore habet propter impotentiam he
sane in solatium illi. et morte. Amissorum
femine puerorum arrogare. ut tuno ab
eo arrogari dum tamen eius filii effecan
tur. et non uxorem suam arrogatur
adoptari potest liber homo. mas. femina.
puer. puella. ita tamen ut si qui adoptet
precedat cum qui adoptatur plenu pu
berate sakum. v. et viii. annis. Apud ma
gistratum sakum quilegis actionem habet ad
optues. filiorum. et. fieri debent. Et erga
adoptiones et apud ouinunus. familiarib
et eis emancipare quam adoptare. Et
et filius. fecit. magistratus. et ceas seppius.
et apud se ipsum potest in adoptione dare. vt
ff. e. l. Si consul. l. et magistratus. l. ccc.
adoptatur per magistratum filii. et. si tamen
non dissentiant. si tamen parentes consuad
optione sint. sufficit. et filios non dissen
tire. Porro eorum quique ne arrogã
tur ex priscis ansensus exigitur. qui du
plex intuetur rogatio. Siquidem si qui arro
gat. interrogatur an uelit arrogare. si qui
arrogatur interrogatur an uelit arrogari.
vt ff. e. l. Arrogatur autem pubes et
impubes. Arrogatio autem impubis man
mancipatur in maiorem. Et quiritur ne ca
ad honestam sit. ancipetiat impubillo. In
quiritur arrogantis ecas utra. patrimo
lis eorum. nam Preca arrogatori satisfaciat
deb quod bona pupilli saluabit. et quod pupi
li puerorum restituet ea. si sunt publicatem
pupillus decesserit. et preca arrogatori suorum
bonorum se statuere non quarum partem
arrogato. fiat in illo eum ex fiduciae. ut
emancipatur. Cauebit tamen arroga
tor pupillo stipulari potest. et eius que. si sui
non habet. nec stipulari potest ipse. caueb ta
buliano. i. suo. publico. Si et hoc casu si
omnia sine cautio utili dabitur: ma arroga
tor enim stipulatu cautio acco. vt ff. e.
l. Non aliter. et l. Insuetibus. Adoptionis
effectus. hoc est. olim filius. fecit adoptatur pater
potestatem tuitur. hodie minuere et adhuc
in potestate sui gentis retinet. ab adopti
uo necessaria preceptur. et abintestato fore
et aut sui naturales filius et successur. Sane
pater adoptatus. alienus. filius. fecit. ase adoptan
instituere non cogitur. exceptur nisi pater
naturalis filium suum dedit in adoptione
suo. ut prauo. tunc enim pater ponere
et alia subrogatur. vt. inst. e. Arrogat
autem quoque. libri in potestate tuitur. arrog
atoris. Insuma. illud. sa. e. quasi ut
regliant et arrogo. quia mulier imperat
sic et regliant et adoptio. Quidominus fu
um adoptauit. quia aut non maximus sat
sic eum adoptatus sequitur libertatem. in
fit filius. vt. Institutio. e. et. Et
illud. sa. e. quia adoptatio imitatur fa
pitatis olim per res emancipationes et du
as manumissiones in libris primi iudus
aut punam emancipationem in libri ce
tis apicape confirmari sol. vt ff. e. l.
adoptio. emancipationibus.

ad'opcio.

alia stat imitatio gradi l. nomen
p. adoptio.

contingit.

Caueb.

Voluerunt adoptiones patrie potestatis subiacuerunt. et emancipationes a patria potestate eximunt. de emancipationibus loquamur. videamus itaque quid sit emancipatio. quot sunt species emancipationis. quales emancipatio fiat. ¶ Emancipatio est filii de potestate potestate. ut de relatione ex empto venditionis intercedente auctoritas. ¶ Duae sunt species emancipationis emancipatio spontanea et casualis. ¶ Casualis emancipatio intelligitur putas si pater amici. et cardinido modum filium uerberauit. ut infelicia affecit. vt. ff. si quis a parente. l. diuus. ¶ Iniusta prolem suam pater compulsus meretricari vt. C. de episc. l. Salomonis. ¶ Et si filius arrogatus fuit. et prestitum impubes. et probauerit sibi non ex pecunia se arrogatum fuisse: ut emancipetur potest impetrare. vt. ff. et de adoptionibus. l. Omnium. ¶ In his tribus casibus pater agitur uelle uoluntas. quia uoluntas est. vt. ff. quod metus causa. l. ff. de nupt. l. Si pater. ¶ In hunc modum procedit emancipatio si placuit filium presentem emancipare apud iudicem si fuerit alienigene ambo. et pater et filius debebit interire suamque uoluntatem consortiam explanare. aut uoluntatem ambo debent concordare. ¶ In e quod emancipationes atque acquisitum. utrae aepitario. a adoptio. an uoluntatis ratio. et pecuniae non uetitio. i. conflicta et contradicere et si consilio. q. inde nomen accepit. quia uoluntates conciliant. i. concordant. ¶ Insoluto tere pacis. et iactis receptis de patrie potestate filius exemptus est. postea quam apatria incertam emancipationis primum suo et interiecte rerum filii pene omnium utunt. diuidum. non ut olim omnium parentum ¶ Hunc tamen rerum castrensium. ut qui peculium ronnie. quae filius emancipatus forte aliquid peculii non parat. nisi sibi est donatum. vt. C. e. l. vii. ¶ Nec suo in aduersa ut unus semper tacite uideatur ad cessum iniuriae pressum fuit quam acceptum. vt. C. speculo. manumissi. ¶ Potest autem filiorum presentium expedit emancipatio. nisi tamen apud presides. et apud duumuiros. legem municipii. vt. C. e. l. i. ¶ Cessabant hodie impiissima in nuptiis quibus olim filius turpiter tractabatur cessabitque quod figuratur et magnanime uirtuosos. quamuis nullus trahit est eximus. et nec et oprobrio quae nullus sequitur effectus. ¶ Si laederit parentes filios absentes emancipare principem retetinent. adone. et ei ut certum impetrare. a uo impetrato si filii absente apud quem aliquid iudicat. uoluntate sua consonare exposuit. sui aut impiales aperiet promulgatus siue postea eximit emancipati. ¶ Sane infantes sui aut sensu et siue eorum consensu potest emancipari. vt. C. e. l. v. ¶ Intuitum illud non est quia filii emancipandi non fiet. ¶ Nec enim bui fuia tribuere manumittamque in iuria moris est nisi. vt. C. e. l. ¶ Nec. ¶ Item secundum est emancipatio nem quocumque celebrari posse. vt. ff. de adopt. l. Emancipatum. impuberi. et per emancipationem. per quam emancipationem filius apud potestate liberatur. ut si fiat patricius esse. ¶ Illud sane est notissimum. quia parentis non te. nisi. in iure patris potestate aliquis sit filius sui uiri efficitur filia. ¶ Iustum tamen nec mortem nec emancipatione patria aut adoptatus genitae uiuente filius. ad patrem sui uiri efficitur. ¶ Immo mirabili modo in patris potestate redit. v. C. l. ai. j. p. j. sij.

De ingratis libris

Siquidem beneficiendo filii a patrie potestatis iugo relaxantur. sic maleficiendo ut pote existentes ingratis in pristinam potestatem reuocantur. aut pe ola aliis conuicium. ¶ De filiis emancipati atrocter patrimonii pulsauit. ut acerbitate conuicii uexauit emancipatione rescissa. legum aeliam tempus relaxationis in merite mulctabitur. vt. C. e. ¶ Item emancipati a auo. ut pauo. relaxant impuris natuit potestate. sunt enim in notabilia adoptio ex tiniei et emancipatio. et impuris potestate reuersio auo emancipante. ut mortuo. vt. C. de adopt. l. pate.

De postlimmo reuersis

Expositum de filiis. per ingratitudinem restituendis patrie potestati. ¶ Nunc audiamus de his restituendis similiter patrie potestati. quis postlimmium. iure accisione sumpta loquamur de oib; filiis. et nonfiliis de suis. et postlimonio reditus. et redeptis abhostib; ¶ Videamus itaque quid sit postlimmium. Vii dicitur. quae sit species oi. quae res habet postlimmium. quanto ptium deb; restitui emptori. quo no ¶ Postlimmium est res a muste. ut cum pretia. ut in pio. ut ad pp capti uirtutem recipiente. et instatum pristinum reuocante. vt. ff. e. l. postlimmii. ¶ Duae sunt species postlimmii. i. ut aut nos reuertamur. aut aliqua recipiamus. vt. ff. e. l. Cum duae. ¶ Ie postlimmium competit. ut in bello. ut in pace. et in pace bello capti. postea reuersus postlimmium habet. Sed et bello capti. pirata abhis quibus hostes non sunt. fr tamen cum illis nec; fedus nec; hospitium est nobis. ¶ Reuersus autem intelligitur. si ut in pretia non uenit. et adamo nidi. vt. ff. e. l. v. vi. postlimm. ¶ Sed et si solus intelligitur reuersus qui ex inuente uenit ut ab hostes non redeat. nec cum satisfecit domum quem reduxit corpo statuere est mente. vt. ff. e. l. ¶ Ie ¶ Sunt autem hostes quibus ipsis inimici. ut imperator. ut ipsi nobis bellum inferunt. et latrunculi. ut predones appellantur. et ab eos est captus eos non fit suus. vt. ff. e. l. hostes. ¶ Dicunt est postlimmium alumne et post. ¶ Iam eodem lumine quo amittitur eodem lumine recuperatur. ¶ Fuga postlimmium non habet. pretium si liber fuit. hostili nu meio habetur. vt. ff. e. l. postlimm. ¶ Sed et si ab hostibus se dedit postlimmium non habet. vt. ff. e. postlimmio. ¶ Et qui potest redire tamquam fuga postlimmio amittit. v. ff. de re. militari. l. ai. aimmo. hoc tamen requirendum est utrum cum quis cum barbari fuit voluntarius an cecidit. vt. C. e. l. Si quos. ¶ Postlimmium habet si non hoies ut ag. ab hostib; capti. nam longe non piscatorie ut carpho equi quaq; vt. ff. e. l. u. vi. Si capitum. ¶ Datur aut postlimmium hoib; aliuscumq; sed et conditionis si pugnare non possunt. quia et consilii u sui ei possunt. ¶ Semper consilio poli an

parens

filiosq; emplacuit manumittere suscipere

adoptiui. et intuitu obprobrii abiuriantur. fraudantur

for re

vt C. e. plumino

tum natura negatur. Dicitur autem his postlimi
nium his qui ab hostibus captis in conprehensi fuerint
hisque qui militibus amissis commissum hisque
qui iuriuro militum non se fuerunt liberant.
Ne enim tales iudicare debemus captos. sed
raptos. et milites nos eorum dei esse defensores
iuratos. non dominos. vt. c. l. ab hostibus. Sed
et recepti post triumphum huius. quod redisse si ante
diem. statim libertatem receperunt. Nunc autem
si pignoris deinde iuratur. quam ipsi pretium p
se datum redemptori reddidisse. ut qui nisi ei
uenerit. vt. c. e. l. vt. hoc tamen ita si pre
cium fuit remissum. Permittitur autem ex
pressim se iurare. iurare publicis modis. accep
bitrium. puteus sunt de ptos redempta in matri
monium sibi omnino ire. vt. c. e. l. ab
hostibus. et l. Si. Si. Sed et primo debetur ut redemp
tos redemptam prosituere. vt. c. e. Sed et si
si qui redemptus est omnino non fuit. quia
dum iuxta his ei exigi non potest. vt. ff. e. l. pri.
Sed si mater filium redemit pecunia unione. qui
ut presumitur redemisse. vt. c. e. l. lib. Ergo
reuersus ab hostibus. libertatem et ciuitatem recepit. resp
sual non usucapta diuco iudicatur. usucapere p
recessorum. vt. c. e. l. ab hostibus. Sed et pate
tum mortuum iure eius postliminii semper mean
tare fuisse iaceat. vt. ff. e. rei. Non ead. ab
hostibus captus si quis fuit et ibi decessit. hic fuit
captiuitatis rigore. in pecto desit. pequissimi
tamen fictionem legis cornelie. liber decessisse
credatur. quippe ea hora qua capitis est decepti
uisse presumitur. vt. ff. e. l. nomine. Et
filius relictus tonta puerulus apud hostes incau
fictione legis cornelie. sibi optimiante suaces
sione restitisse capit. Insuper ma illud. no.
est. qua romam capitis alarbarii redeun
tes nunti decinci nō debō. si nec q. insu
uestum. ut uictualiū est fuit. prīū. et re
petere. vt. c. e. l. est. Et illud no. et qu
si uxor et maritus ab hostibus capti fuerit. ab
q; apud hostes, ex matrio conceptus. et peper
pro certo puer natus si aut ambobus parent
tibi redierit illi succedere debebit. estimu
antur namq; parentes. quia ueresimile se
p uiuere fuisse. et hinc filii domi pro
creasse. vt. c. e. l. Et si redierit aut pat
ri. mat. minimum succedit. quia illa hora
qua capta fuit creditur decessisse. Si patri non
succedit quia spiritus est. et si cum matre redie
rit soli. ut sine matre patrique. tamq nulli hoc
filius. a. nec patrem nec matrem his. matri
non succedit. vt. ff. e. l. dum. Hi enim duobus
calib; ne dum spiri et nec filius nisi ora deb
sedis legum subtilitatem. legisq cornelie facio
nem. Iam sicut dictum est armamito pate
tes apud hostes ea hora qua capti sunt fingunt
decessisse. et nec filium intelligunturi postea
fuisse. Nunc equitate iuris et postlimi
nii licet non redierint. quia numquam capti
fuit. tunc si redierit libertatem habebit. hic
neutri parent fiduciam. hic patrem neq; ma
trem sicut dictum est legis cornelie fictione
huius. vt. ff. e. l. apud. Et de statu libis
l. Statuliba. Et forte hodie seu sent
et patris habebit fiduciam. Et infantibus ex
iure suis interdicendis postea libis et p uis et
captiuis precatio exercetur offitii. sic et pue
ris expositis suscipientis suscepti mate
dit. pietas apte finum animis pinchit et
mutat. id de his arcuatum. Tempe qui
pueros expositos amorem detinuo et
diuo. deue forib; ecclie multus lectum
gremio foueri cartatis mei humani
tatis; offitium impendi. Et post
modū illos anobis educatos adultosq; fo
loco suo. ut adultos colonos nō hab
bimus. sine abuntio hec conlidium ma
ligium sumpsimus siqui possimus an
distinctionem concepimus. vt. c. e. l.
vt. distinguitur autem expositus
infans sulus. ut libe condition expo
tus sit tomino puteue inuito. ut igno
rante an omnino eum accommodi
te. Dare sibe mino ut ignorante ex
positus fuit oris suum put filii poti
repere. si incompetu debebit repere et
restituere. hic qui impendit potest im
pendit pecuni. Excepitur nisi aliue
indicauit. vt. c. e. l. i. Quod si
prolem familiume suam exposuit. ut ex
poi fraē. ut. at expōnē fuerum nō ha
buit pene conditione subiacebit. i. repere
filium suumque non potest. nec eis sui
aiue debebit die quem peuenē omnes
sit. aunculis. i. nutrib; aunexposuit
vt. c. e. l. n. Ergo unc legis filii sui
uns estimantur. i sui ingenui constitui
tur. nulli uis patrimatus pūbunt. si legi
dum tuc ingratam agentes oīa que habe
bunt in suos posteros in desue extinctos
tunsmittē ualebunt. vt. c. e. l. late
Insuma illud no. est. quasi pate filium
expositum. unme aduitam sumpta bus et
labore tuo fuerum. maximo reo cōsu
gi filio tuo desiderat. delacto de une est
non potest retineri. et ubec casu. hic filii
quem posuit non posit repere. alumna
tamen debet restituere. vt. c. dnupt.
l. Finem que sit longa consuetudo
Exposuimus insuperiorib; de iure scripto. q
appellatur consuetudo. Videamus nūc. qe
sit consuetudo. quante auctoritatis. alia
liter distinguatur. qui sit et consuetudi
nem uideamus qualem oporteat esse. Consuetudo est iuris moribus inducta
qualem oporteat esse. Consuetudo est iuris moribus inducta mo
ribus. et singlorum. Et consuetudo est al
tera natura. Et quia consuetudo
qui communis assuetudo. Quoque auc
toritatis est consuetudo. siquidem cum
non sint neque scripto comprehendere
septem laqueis in modum septionis
uinculis lucum. cuncribus implicant
et consuetudo uinculis constrictis et in
pris et abrigatur. fiant sequentia expli
cabunt. vt. ff. de legib. l. Jm.
l. Sicc. l. de quibus. Consuetudo
alia consi ut ipsi nomi. alia sint utrique
populi uicinei opprimuntur. vt. c. de
edificis. l. An. et c. de municipatu
nibus. l. i. et c. e. l. i. Ubiter detiat
ambiguitest. inquocumq; oppido. et consue
tudine oppidi uicinorum est similis sint

uxor

al neutri

salem

nec disparent iure scripto

moppio de eis consuetudo, aut consuetudinem urbis tome recuperandam. vt. institutis de lit. oat. ¶ Roma enim cui no stra pari est. vt. ff. de manumissis. l. Roma. ¶ Et sicut mores et consuetudines agendum, ita iuri agendum est. vt. C. de testamentis. l. testa. et C. de testa. ex. l. 4. et ff. de iuris. l. Siquis. ¶ Si priuatim tes magni fecerunt quam ipsi mores. Si in legibus aut moribus ordinem diffinitum aliquid laudamus: mores meretur dicimus. ¶ Ita tamen sicut consuetudinem iudicare debet. sunt sepe aduersa consuetudo. vt. c. e. l. 4. ff. ad. l. iv. crimen impari. ¶ Ita et consuetudo municipii quantum aliquid facit. ut annuum mutandi sepulcra lex municipii. i. consuetudo et spermen ait. et gratia una septi sunt sequentur. vt. ff. de sepulc. violat. l. primo. et C. de ubi ius. l. col. 4 in. ¶ Quod si ex. C. ff. de legibus consuetudine abrogatur legem consuetudine alia. ¶ Sicut enim uis a iure septi. aliud non septum. sic dia pot alia scripta. alia non scripta. ut. ff. de legibus. ¶ Etiam alia alia positiua alia naturalis. vt. inst. de iure. 6. 7. c. quoq. bonos. l. vbi. ¶ Et lex septa. tantum p legem septam abrogatur. lex non septa. i. consuetudo. p legem non scriptam. i. p etiam consuetudinem abrogabitur. ut toforum. et p legem septam consuetudine aliqua. sicut legem septam utitur. aut si nul aut scienti. si scienti legem abrogat. si nescienti minime. ¶ Ego non puto ne deliquitium melior sit conditio. ¶ Ita tali agendi hoc agitur. Inprimis pen pugnam legum. pp. nam omne institutum. et nul condendi iura. et abrogandi. sic et nul tale non refuiunt sibi oportet. aut consuetudine est legum. hominum et ceteris memoria. oportet ut institutione fuit intellecta. et ali enim mores diligenter cauenti sint. nec quod erroris cum timent. rationem uincat. aut legem. ¶ Item probatio. erit amp. plurior consuetudo si aliquid fuit confirmata ecclesiae utrorio. vt. ff. de legib. l. Cunde. et ¶ donationibus.

Et potuimus insupiori de cetib; oib; qui pene omni fuit introduci ulte gentium. et quia donatio olim non erat. et nu dum pactum. et iustum amu facta est. et h nudum pactum. i. nec actionem. et nuu actum. de donationibus subiacamus tantum. ¶ Expaumus itaq uti dicta sit donatio. et quot sunt species donationis. et qui possit eas donationes celebrare. et quib hoc agitur. et qualis donatio confirmat. et quale priuatur. et quale ab initio desinit. et qua aere. et quaterus donatio annuetur. et uniquo. et quale donatio reuocatur. et ferius intitulo. tertio de explicabitur. ¶ Est autem data donatio. quasi dono datio. vt. ff. de donat. cum. l. Donatus. ¶ Due sunt species donationis causa mortis et hic tine tabitur uiterius. et non causa mortis. ¶ Non ai mortis donatio. alia est sponsalitia. alia pp nup. alia dos. de his agitur in quinto. Alia est ob causam. ut sub conditione. ut sub modo. de his agitur in titulo sequti. Alia donatio est simplex. et mera. de hac apsens agendum est. hac in qua donatio. pt nulli alii causam celebrare. nisi utilitatem. et munificentia exercetur. sicut. et Dominus gratia pt ecclesiam. vt. ff. de. l. i. Nemo enim in ecclesia tibus facta. mumbrum. ut iudiciserit. v. ff. de legat. l. Sed. l. pt. ¶ Donare pt pat fam. maior prodigus. et minor furiosus. non furiosus. non mentecaptus. non fatuus. Pro filius. fatuus. nulli uri. et nec pt. et si fuerint arbitrales alienationem int. quia minus in sibi. aperto in peculium concessit. et similiter hac administratione peculi. vt. ff. de. filius. " donare non pot prop in quod sit donatus. ¶ Item donari non pot in id fiat an donatur. vt. ff. de. l. fin. ¶ Nec nolunti nec non uolenti. libertas et nec legatum acquiri non pot. vt. ff. de. l. hoc. ¶ Donatio celebratur siue dicatur dono. sui dabo. sui tabo. sui do. hoc ego — Item etiam si non dicit demonstrandi gratia intellectus. ut hoc. fr. sero. Confitatur donatio. et pie. et iniuria. ¶ Confitatur gratia affectionis honeste ut in propinquo. et inhoneste. ut in mamam. et concubina. foeni am. ¶ Illes tamen foeminae donare non pot. vt. ff. de aur. leg. iii. donat. quia absent. vt. ff. de. l. Absent. ¶ Placatur donatio et consumetur uno uno. sicut triduo. et ob at. ut stipto inuenio habat. ¶ Porro donatio per traditionem. et stipulationem. hoc lex sunt pot conuenire. vt. ff. de. de. Aut coniectione ex lege non ultimis. vt in dia ter aut in tradito sunt manuale traditur. p inspectionem qq. ut si instrumenta ex donatione traditur. et seni de qui instrumenta phis tradita extimatur. vt. C. de. l. Ne uinos uinctos. et non exhortos uinctos tradito. facta creditur si clauses. si clauses hor rorum corum horis traditur. multorum et clauses colios. uacuos enim uinetis. ¶ Item iacentes arbores donate. et arbusta signate tradite et sentur. vina signata minime. ¶ Sed donado usu. et excepit re dedisse non tradidisse credit. vt. C. de. l. quisque. ¶ Item si alii absent nomine pecunia feneratur instrumenta conscripsit. usuras accepit tradidisse putatur. vt. ff. de. l. pate. ¶ Sane mutuamus putat sic apud se diuit. ut scripsit se donatur. non fa at sed obnoxium. vt. ff. de. l. Lucri. Vel aut donatio hodie. et quingentos solidos sui insinuatione. Sicut pirco fit opus est insinuatione. i. septura publica roma facienda. dum tamen ap magistratu consuli. in prouinciis ap proside cum tamen defensores. ¶ Sed nudo nationem quantum opus est septura gemina. i. pnata. et publica. putat si in septura donat propositum. et donatio quinquinos solidos. excedit sufficit alias. ubi sine septura donatio posuit hoc excedit. non excedit. si in septura donatio

exigitur

profuturo. Aliud nulla exigitur scriptura. i. sine scriptis tonum velut. j. quingentos sol. donatio constitit. Sane unumo ceiu. i. j. quingentos solidos scriptura. ut donatio consumetur. quia si pater mancipatum donationem predio conferre uelit. prius quam fam posset. vt C. e. l. Siquis. Dehinc donatio abiuncto plibus modis. Ecce unione plene. nec parentes filios nec coniuges prec quam mancipat. q. exceptunt inquinto codicis scriptis. Hoc ieri. ut liquet fidelitatem uiuentis agnatorum uiuit. mc enim agit qui adiuvat bonos mores. i. uis exentum festinuit. vt ff. e. l. quinta. Ratione cause. ut simulata quingentos solidos donatio celebrata inglorie non fuit insinuata. Reglinger id dicunt. q. scais e inmultis aliis. Ecce enim donatio pietatis grii facta. quicumq; quantumcumq; fuit. sine insinuatione uale. uel collata in alia uiri redemptione captiuorum uel minorum aut pauper. talium enim donationum modus est in meritis. Item donatio abimpatore. i. abimpatrice collata nec principis. aprima sed non insinuata uale. Item donatio amigisto multum collata infortunis multes uale. non insinuati. Item donationes operum. utilitatum futuri temporis quantumq; exercere debes. vt ff. e. l. o. de testis. Emissio quaq; pecunia facta. ter non petita quantitate. quantumcumq; uale forte. sine insinuatione ter. collata promulsue. in repetione eruscu tomoy. g. recclesia. forte. i. portatum. vt C. e. l. pilit. Iterum donatio ppnupt. sine insinuatione uale. vt C. de donat. p. nupt. Aut eo recur sui. Diae recutiest amicione ex. l. nona insinuata donatio petitur. vt C. e. l. Anpst. Co uenitur donator. inquisi facit. pot. ne ex sua utilitate pictetur. Hoc uerum est. si postea se solutum constituit. vt a. ce. constituta pecunia conuenire possit. causa enim originem constituit pecunie. non uidet potestatem prevalere placuit. Si donator. eundem patrem insolidum. exceptione nulla bitur. vt ff. e. l. Quod. Porro si in donatio ei relegauero aut donare uolo. hic co me ex caption uiua retur. ut in quantum facere poss. exaudiat. co illa tum ex caption non uetur. id hoc notabile. vt ff. e. l. quod. Quod uero minus si relegauid est erectio meo ut pote pecunia sua. vt ff. e. l. vt in. Insumma notandum est. qualiquis donauit inspectus ut quingentos solidos uale unius aurum fi. certumatio diuisio. si possibile est fi. sinauit uidiuidue fuerint. amplioris summe dno. ut certumatione offerat. aliem sue pauris retur optio. Si nauit uolui eum ad mutere. licet. equa minoris summe dominus est. primo offerre. totum sibi iudicare. aut g. siquis annuam rationem aut pr. se faciendam. aut eo. putaqnq. nunqd ea donatio insinuabitur. quap plures annos uacuit est. t. insinuatio omittetur. qua forte post paucos dies fungetur uita. dilig iudur. utrum sit donatio uera. uerum tostatus donatari condola. quo aliquia plures donationes intelliguntur. g. no insinuabuntur. an completentur. i. hides uerumq. quo ali. una intelligitur donatio. i. no nec ad necessida erit insinuatio. vt ff. e. l. Samuel. Amplius. i. fiuma illud. no. quia aab. emptorum donari pot. vt C. e. l. Spe. Item temporis tionem propam. i. uiri. nec diu diuisis donare permittitur. vt C. e. l. portionem. Item illud. no. g. quod mirabile. e siquis reddituum detum ex polle sioib; luis donando promisit non tamen non possidetorum diuerit. nec hi de suis sua fundos deere. non meliores nec deteriores ualitate tamen inferre tm reddituum quinti iudomione posuit. S. meo uirino fundos illos fruendos debebit tradere. non accipere facere. Amplius illud no. est qd mirabilissimum est. quia hic fundos non huic donatio tamen uicetero. reddituum uelebit. siquidem promisso. reddituum in. xy. an. illeo primo debebit. vt C. e. l. Siquis argentum. hec tam duo angustias important. i. de uoiem statuit. Item illud tum quod reddituum annuum promisso donatum in annos singlos tantum singlos annos. percere debuerum donatario. i. donatori consulte quia se libat ab amplioni forte primo donatario. i. quia mox percipit forte non tunto tempe. uecetiuo perpetuisue. insumus de do. Hoc dat que submio. ta. rationibus simplicibus. i. mens. Quae in sum de donationibus non purus que fuit sub modo ut conditione. aut pro ut ex tempe. ut incipiat ut recedat post tempus. Et faciendum quia aliquis non legentur. pot. ut quod fiat. ut non retur. ut si inhoneste detur. tam postea uinum tuuto donatio. vt C. e. l. pilit. Lege dicta posuit affirmatiua. ut quod donatu fiat sibi. si ei purum non fit. imporestate donatus erit uirum prescripsi ubi adiuvere uelut agere. aut conuicere. vt C. de p. ubi adiuvere. l. Anpst. i. pir. i. fin uindicabit. ut rese alendo lege diuit. de eni rebus accidis guidebit. prescripsi. ubi accre. i. adiectio de donatarum eulq; hidem. i. preter fauore alimentorum uelit uindicabit. quicumq; possetore. vt C. e. l. i. Hec de mo quid g. si mat filie. iupanni potestate constitute. sub hac condicione si fuit uirbienium emancipati tollunt. patriq. mate sua uisi effecta tenuit. amodo fiunt teneat. i. si non teneat exigit condicione no impleta habita. p. impleta. vt C. e. l. vlt. Hec de condicione. Quod g. siquis quid cui donauit. ut post donatarium mortem. aliudue ceu mecum ue adse redeat. post tempus adse redibit. i. donator condicere potest. vt C. e. l. u. Si. i. si dare post tempus. aliu restituat

i. Et sin insinuacio

tps

ex alio in pacto illo aliud hic mihi certum
gulam condiare potest. vt. C. e. l. iij. Si
7 at arrangit fieri ego sicut distinci. 7
ff. de reg. iur. ¶ Insumma illud notan
dum est. quia si. x. tonnum vnano. ut
ill stichum sibi emerit. 7 aliis quā emi
tur stichus obierit. hic. x. condiaretur
iam. iul. e mori. ¶ Iam si in hoc dech
ut stichum emerit. alii non tenetur. 7 adicā
mortuo sticho. s. nō at quaq; donatur
vnano dom. quia unusq; stichū emere po
fuit dici in hoc etiam ut stichū ma
numitti emerit. causa magis donationis
est quam conditio. 7 ō condictio ¶ Ser
gho causa fiat esset dabit condictio. si condi
tio compet. condictio. vt. ff. e. l. i. si sti
chum ē quando donatio
si plec contrahitur. ¶ Hinc infertur quali
dissoluatur. videamus itaq; ex quibus aliis
donatio nō revocetur. 7 ex quibus revocetur
7 qui accē a donante revocetur ¶ Ceter
ancorum tiam rescripti de hoc ali simpler donatio
non revocatur. ¶ Item hic quis infirmiō
donauit ipse nō revocabit ¶ Item ex pei
tentiaē revocatur. hic causa mortis cui
tio nō revocatum vt. C. e. l. Si donatio. in
hoc revocatur. Item ipse absentem unaru
abuxore donatio facta. ipse absentē ubiq;
apante celebrata donatio nō revocatur
vt. C. e. l. Si donatio. l. cum p. l. possessō
l. vellet ¶ Extrib; cāl revocatur ¶ Ce
ce filegi viri honeste non patiuntur. vt. C. e.
l. vt ¶ Item ipse libos suscepto postea
pat quo donauit revocabit. 7 dum tamen
debitum bonos subsidium. vt. C. ō mor.
donatiōib. l. Sororal ¶ Ixe inquā ubido
tauit non liberos. suo libero donauit
nō hiis libos. oā bona ut patre bonos
oā revocabit. ipse suscepto libos. postea
vt. C. e. l. Siumquā. ¶ Forte socius si
qui singlā donauit ¶ Si 7 coniugi
tuum competit revocatio. nō tamē
ex cohentione. 7 ex lenone. regularē
est enim indecens. ut donatori donatā
donatoris frugalitē debeat irridere
7 regularē nō dicim si bimuli mat bi
nubas pte filiis donauit. nō ū extrib;
cāb ¶ Iugiuitrium preterea. 7 ex
facto dum tamen revocatur. primo licet
uxor infirmatus 7 simul intulit. si
tonus sibi mollitus est. iactiā. vt. C.
e. Auē. hoc quoq. Sane ex pacto at
i. ōi revocabit. ¶ Ex iugiuitrium ne
aut revocatio iacet. donantib; 7 nō
eoq. hicbij. ō donatariis. nonēoq. hides
lite defuncti. ut ē defuncti non con
testati. ¶ Si, nec a donantib; 7 mor
hicibus ū a donatariis possidentur. non
ta. eorum revocabuntur pta. ¶ Si
nec si facti permutatione a donatoris p
donatis alia facta aut iugiuitrium
mutuē. immo 7 pro iugiuitrium ne
contestatione illa sunt revocandā.
C. e. l. his ¶ Pucantē ut puto 7
tūdatur. uti' uiri actio. 7 exlege con
ducto. vt. C. d ē hīt. epē. l. Cum mes.
7 C. e. l. Cumhis. ¶ Insumma illud notandū
est. quia pro mul alibro revocat. 7 si libē
non reliquē vitaci enim. 7 in monstrucento
vt. C. e. l. ii. ¶ Item illud notandū est. q
qualiqō lic 7 sub hoc non fuerit titulo.
7 alii donantib. 7 non contentib; tamen re
vocatio. puta si contumē infinude credi
tori non debitoribus donantis; 7 cuctis ub;
revocatio competit. vt. C. de revocandis. in
fitute. l. ignoti ¶ Amplius cum pte coniu
nostōise ex ordine non pte 7 filius quela
nostōse donatōis intendit ¶ Item si qui
ultra modum donant pretium iniscui repē
vt. C. de solo. pūte. l. ¶ Mortis cā dōā
Se placuimus 7 donatōib; simpli tione.
ab; adnectimus de mortis causa donationib;
videamus itaq; quō mortis causa donatio celeb
retur. 7 que sint spēs donationis causa mortis
quamuis causa mortis contetur. quis possit
donare. quō revocetur. 7 qua accē qualis con
uenat cum donatione simplici. 7 qualis dif
ferat. inquib; cum legato abueniat. 7 inquib;
differatur. ¶ Preterea mortis causa donatio. ē
hbtur. cum quis mag se hēt unde quā an dōat
magisq; cui donat quam hēdi suū. 7 qui mor
tis causa donat. qua parte se agitat negō
tiungere. hec ē ut reddatur sibi si con
valuit. vt. ff. e. l. i. ¶ Sancimus. secū
due sunt mortis causa donationis species
¶ Donatio facta imminente mortis periclo
est. 7 alia que fit nō imminente piclo. utrib;
mme sano 7 in bona valitudine posito. vt.
ff. e. l. Senatus. 7 ¶ Sūcimus ¶ Imminē
te piclo donatur. at. ut stati fiat accipiens
at. ut tunc demum cū moriturē insecuta
7 due sunt spēs donationis causa mortis
ris quaq; dici possint. vt. C. e. l. ii ¶ Donat
quis at causa sue mortis. alias alius. alias
iuīn. at in mari. at in pielo belli. alias
in piclis hostū. latronum potiūtū. falso
rum. ¶ Donare pōt pāt. f. causa mor
tis. 7 sui fatiat testamētū ¶ Filius quaq;
fiunt. hic non possit testari. 7 iubentur pa
tre. pōt tūn donare. cā. mor. ex patrē
te. vt. ff. e. l. Filius ¶ Pducitur re
gularetur ista donatio implicat. ¶ Si
donatarius predecessit ¶ Si donator cō
valuerit. ¶ Si pentiuē ¶ Prio ub; ita
mortis causa donatur. ut' sic donatā plumur
ut nullo casu revocetur. hec tamquā nō ab
similis donationi simplici nō revocabitur. vt.
ff. e. l. vbi. 7 Senat. s. in. ¶ Pducitur ā
ut' donata sibi fuit donantis pu ¶ Pducē
tur quaq; res aliena nō a domino quodam sed a
donatore. quinsi capiendi donat condictione
petit. vt. ff. e. l. Si aliena. l. qui aliena
impensis tamē donantis nō restituendis. vt. ff.
e. Si mortis ¶ Pducitur quaq; debitum ac
cepto latū 7 a debitore tempore tunc vt.
ff. e. l. quod ¶ Si 7 liquis suū sibi. cā. m.
donatum tradiderit. a deci tenebitur
pretium. vt. ff. e. l. Si. s. multo fortē
si uīdicē. ¶ Condictione ut' uiri uni
cationē revocetur. causa mor. donatio. vt.
ff. e. qui mortis ¶ Conuenit. do. cā. mor.
aut donatione simplici. qua revocā sim.

dubia

simpler est donano. Item quia uinq; uno
continentur reuocatur. Differre quia conuen
causa mor. expenditur reuocantur donatio
simpler minime. Item donatio. cā. mor.
.v. testis exigit simpler duob; modis conten
tus est. Conuenit. do. c. mor. ab legato
quantinq; uiri articuli uelum uolumen est.
Item uetq; quinarii numi expletur. Sicut
sicut ulegatur. sic monationis. c. mor. fuit
stimatio locum sibi uindicat. vt. ff. e. l. i.
sicut nec integrum. ita nec. do. cā. mor. insi
nuationem exigit. Item utraq; inquir
tam imputantur. Item utraq; precipit
Item utraq; retal cantur. Inter differunt
Legat. uolent. ꝗ non donatur. ꝗ cā. mor.
minuolent. Item donatio. c. mor. in annos
singulos singulos accipitur. in legatio talis nit
ripler. vt. ff. e. l. Senatus. Item lex. fili.
fuit. non legat. causa. mor. do nacio.
donatio. cā. mor. in annos. singlos. cumulata.
accidante quando. repetitur legatum alegā
te tamine. Item licet. uicum. qui leg
at. de repetito nisi restinat. ꝗ qui cum mor.
donat. se cogitat. Item. qui donat. cā. m.
non accipit. lex enim testamentum fallum dant
nec optimum. nontam donationē. cā. mor. ante
alio legatum. vt. ff. d. indigs. l. Post.
Insuma illud. no. est. quasibil quidon auer
sibi donauerunt. usinual recessuit. quid sit
alti tuo aurē. ut nō appar. ne. mul. lirl. re
pete. vt. ff. e. l. Si hii. Insum mallud
notandum. quia negligit mortis causa do
non est pecu. nisi morte insecuta. vt. ff. e. l. Si
uertis.

¶ Infirmandis penis celibū orbitē.

Illum neq; celibi. neq; libis orbato. cā. mor. potest
donari. legatumue relinqui. ferunt. ut mar
ito lodie capiant proprii huic noi campania no
nocat. Verum cerniculis essent imposita im
pia abominib; promulgae remouentur hec u
ga. Sed ceteri. ter pupi. que indeinā parte
minuetur legum nō inuenientis; libis a
omnige omnigi. relicti loanq; hū dimi
tat. ter fal cerui. vt. ff. e. l. i. 7 ij. ¶ uinculi
explicauimus insupiorib; de iure

bonum.

pate potestatis. quēdum tax. re pub; compe
tit. insus libis. nō tamen ipsum libōr. sed
competit; matris. Olim mat filius non
succedebat. nisi primū a principe liberū ēdi
impetrauit. vt. ff. e. l. i. Item mat in
genui olim filio nō succedebat. nisi ter peper
it. nec libēr nisi quē. ꝗ sine matri monō ni
men ex rampnato comi insolidi. Pro
hodie. ꝗ si nō impetrauit. ꝗ si nō ii unum
peperit ei ui tā libēr quā ingenui succedere
debebat. vt. ff. e. l. i. 7 l. vlt. 7 insuper re
senatus. cā. trial.

Explicit lib. viij. Incipit nonus. Qui
accusare nō possunt.

Spectantes insupiorib; libris
de peculiaribus iudiciis. Iuno
ordinatur nomi libium. quo
uid de criminib;. Sed quia cri
minalia iudicia instituuntur

prouiciones

fuit quidam quibus non datur accusandi
licentia. aut uinus qui accusare non pos
sunt. sicq; p consequentia intelligere po
tuimus. qui ualiat accusare. videamus utq;
quo fit accusatio. ubi sit opus sing. accusa
tione inter uinculi iudicio. 7 qm non possit
accusare. Est aut accusatio rerum criminis
quem alterio facta inscriptione uinu
uoc. Aliquō enim ad iudicium conuiti
tum. Regulariter in iudicio criminis
necessarium est ut accusatio concipiat in
publicum prodeat. alioqn condemnatio
non sequetur. Regulariter. ō diuiti
qua suspectum uitio nem cauitionem sisti
biliqat. pirco potest repellere. ristin. ac
ausatos. vt. ff. d sus pecō. tit. l. i. Sed
cludi gorgus sisti accusatorē. ꝗ re iniori
tio damnatus est a quo secuto. vt. ff.
d adulē. l. ii. Sequitur ut dicamus
qui non possunt accusare. Inq; prohibentur
accusare. alii ppē sexum ut mulieres pē
quam in maximis criminib; ut si sua liōr
q; iniuria plectitur. ut parentum puto
nos libōr. 7 filiorū ppōr. 7 pē quam men
mine suspecti. Nempe eo casu mulier per
pense pietatis 7 reuerentia admittitur. Se
lege corneha de testamentis potest mulier
quem accusare. vt. ff. d. aē. l. i. at pp
centē. ut minor. xv. a. nisi consilio ce
tor amitor ne parentum suor morte
exequi delit. Sed 7 testamento patris pu
pil agere pmissum ut concessū. vt. ff.
e. l. ii. Iam ut. de libis bone exhibi
to. pupillis exper pmissum est. Sed mul
mori sui molan causa minor. xv. a.
pseqn pot. vt. ff. d adulē. Iuuenis
o mor. quoq; annor numero excessi maio
tatis principis b fisiuo. puta impetra
tiem potest accusare. Ad pp sacerdotū
prohibentur. ut hi qui superiori meritur
alii pp magistratum publicū. Alii quidi
tio publico quod fecisse rampnati sunt.
Sed 7 calumpnia notatis cui accusandi ac
cipitum est. nisi sint parentes. vt. ff. d pu.
iudicis. l. Cenen. Ceteqn cum bestis
inuenia cepiqnaccum. Ceteqn aren
lito acam. vt lenocinium receptum
cause prestitutionis calumpnē causa
uoto publico quod fecisse pronūtiauē
Item prohibentur accusare quiduo uro
ai aduersus uos uel subscriptabit. ō
uno ꝗd determine. si quid nullos potest
uos uel accusare de eodem crimine. in
causa sue mortis. vt. ff. d accusationib
l. hos. in recriminē inaestu. vt. ff. d ca
ubiis. qui. que. 7 nullus potest. insimul.
aplūs; accusan. Sane etiam accusa
tionem deponē ualet. vt. ff. e. l. Congru
it. Item prohibentur accusare aliqn
p condictionem. ut libri ppē patronos.
filii parentes. recē. 7 nutrici mondibus
aliquor ab mentire certe eos nō accu
sabunt. nisi iniuriam suorq; uindicā pseqn
tur. eo tamē. ro. ecco. quia libi libertique
fiuiant se a possessione in aprimis pa
tisue expulsos nō cerni. ꝗ uolente aduer